07 - HERGÉ - 007

BRABANT STRIP

magazine 138

1946-2006

Kuifje wordt 60!

Verschijnt maandelijks, behalve in juli en augustus - 5/2006 -
Afgiftekantoor, 1800 Vilvoorde 1 - P308727
Afzender : Brabant Strip vzw, De Wandelaerstr. 8, 1930 Zaventem

BRABANT STRIP MAGAZINE

Gratis voor leden van *Brabant Strip vzw*, vereniging van stripliefhebbers van 9 tot 99, en van *de Reclamestripclub.*
Wordt niet los verkocht.

Redactie en medewerkers :
Willem Gay, J.P. Legein, Jean Smits, Yves Kerremans, de familie Lezy, Joop Schreurs, Philippe Mouvet, Felix De Keye, Léon den Hartog, Bertrand Van Herp, Kurt Morissens
Layout:
Patrick Vranken&Jeroen Denters
Eindredactie :
Patrick Vranken

Logo's:
Dirk Stallaert, Jef Nys, W. Vandersteen

Cover :
De sigaren van de Farao, versie "Grandes Image" (zie pagina 16)
© Hergé/Moulinsart 2006

INHOUD

Kuifje 60 4
Koffieklets 23
Reclamerubriek 33
Verschenen 34

Overname van artikels of illustraties, zelfs gedeeltelijk, is niet toegelaten zonder uitdrukkelijke toestemming van de uitgever. Copyright van afbeeldingen en foto's berust bij de diverse auteurs en uitgeverijen.
Alle Kuifjeafbeeldingen :
© Hergé/Moulinsart 2006

Lidgeld 2006 B&NL :20 euro
(B):**001-2980926-95**
(Nl) : Giro **7616528**

Verantwoordelijke uitgever :
Berreweide 34, 1840 Londerzeel.
tel :(0032)(0)52 / 31.23.46

E-mail en internetadres :
brabant.strip@worldonline.be
www.brabantstrip.be

nr.5 van 31/05/2006
1.500 exemplaren

Hergé 007 !?

Neen, dit heeft niets te maken met een nieuwe James Bondfilm of een stripversie daarvan, wel met het eeuwfeest dat volgend jaar gevierd wordt! Hergé werd namelijk op 22 mei 1907 geboren. Precies op zijn 99ste verjaardag lichtte de Stichting Hergé bij monde van Charles Dierick een en ander toe voor de internationale pers. Wij waren erbij. *(PV)*

Hergé, l'artiste

Het is de bedoeling Hergé, die al jaren in de schaduw van zijn beroemdste creatie staat, voor één keer zelf in het zonnetje te zetten. In de persmap lezen we dat het feestprogramma tentoonstellingen omvat 'overal ter wereld' en wel 'in musea en belangrijke culturele instellingen'. Het is duidelijk dat Hergé vooral als gerenommeerd kunstenaar voorgesteld zal worden. Het ontlokte een journalist de vraag of Hergé's werk dan niet voor kinderen bedoeld was? Nick Rodwell antwoordde daar ietwat wrevelig op dat het oeuvre van Hergé er voor iedereen was. Nu, de aanwezigheid van de buitenlandse pers mag er op wijzen dat Hergé's creatie inderdaad tijdloos en universeel geworden is, zoals Dierick het stelt.

Weinig verrassingen

Of Hergé's oeuvre nu al dan niet als kunst kan bestempeld worden, is een academische discussie. Zolang het feestelijke programma maar niet in een ivoren toren gehouden wordt, zullen we maar denken. Het is nog vroeg - zo werd benadrukt - maar voorlopig zien we geen echt verrassende evenementen op de planning, neem bijvoorbeeld de tentoonstellingen :

Kuifje bij de Inca's
(Quebec, vanaf 25.10.2006)
Hergé (Parijs, vanaf 05.12.2006)
De geheimen van Molensloot
(Cheverny, vanaf 10.01.2007)
Hergé en de kunst
(Brussel, vanaf 03.2007)
Kuifje en de auto's
(Barcelona, 05.2007, 1 miljoen bezoekers verwacht...)
Kuifje, Haddock en de boten
(Stockholm, vanaf 06.2007)

Een mix van (eerder) oud en nieuw dus, vooral gericht op het internationaal etaleren van Hergé. Niet echt voor ieder van ons, maar Brussel en Parijs blijven haalbaar. Wie zich toch op weg begeeft, stapt dan beter in een vliegtuig van SN Brussels Airlines, dat versierd wordt met de beeltenis van de eeuwige reporter.

Voer voor de massa

Leuker én volkser is de Brusselse tram: Quick en Flupke zullen het straatbeeld ongetwijfeld opfleuren. Ook een massa pendelaars zal in het Zuidstation geconfronteerd worden met een groot Kuifje-fresco in de Zuidgalerij. De Kuifje-muur vlakbij manneke pis zal de bedevaarten naar de Stoofstraat nog doen toenemen. Dan is er de Post er nog, met uitgaven in België, Frankrijk én Zwitserland. Liefhebbers die echt àlles willen, gaan weer drukke tijden tegemoet en een platte portemonnee. Zeker als ze afzakken naar het Vossenplein, waar in juli een tweede editie doorgaat van de "Kuifje vlooienmarkt". What's in a name...

Tibet en Louvain-la-Neuve

Rodwell deelde - met gepaste trots-mee, dat de Dalaï Lama in juni een Award zal uitreiken aan Desmond Tutu en... de Stichting Hergé, voor de grote bijdrage die geleverd werd aan het publieke begrip van Tibet. Terecht.

Dan was er ook (geen) nieuws over het Hergé Museum in LLN. Waals minister Benoît Lutgen kwam lachend vertellen dat "het niet gemakkelijk samenwerken was", maar dat hij gewonnen is voor het project. Veiligheidshalve werd door alle partijen benadrukt dat deze persconferentie extra vroeg valt, maar dat we in het najaar verzameld worden voor meer info... Zeggen dat het ooit startte met *boeken!* Welja, er zijn ook enkele boekuitgaven gepland, diverse catalogi, een geïllustreerde biografie door Goddin, evenals een "internationale versie" van zijn *Chronologie d'une oeuvre*. Maar laat ons tot slot vooral uitkijken naar *Een uur met Hergé*, een DVD met een 'best of' van Hergé's uitspraken in beeld. Het woord van Hergé zelf weegt tenslotte zwaarder dan 1.000 publikaties in zijn naam. Wij zullen het feestgedruis op de voet volgen in onze kolommen. Maar eerst staan we graag stil bij een verjaardag waar weinig of niet over gesproken wordt :

Kuifje wordt dit jaar 60! Hiphip!

AGENDA

Stripevenementen

19 april tot 18 juni **Gent/Brussel**
Graphic Novel Art Exhibition in Maaltebruggekasteel, Kortrijksesteenweg 1023 te Gent en stripwinkel Brüssel, Anspachlaan 100. Met Barron Storey, Kent Williams, Georges Pratt, David Mack & Ted McKeever
Info : http://original-comicart-us.site.voila.fr/

1 mei tot 31 augustus **Gent**
Tentoonstelling Toon (Antoine Honneur) in galerij De negende kunst, Nederkouter 8. Inkom gratis .
info : 09/225 41 25

3 en 4 juni **Haarlem**
2jaarlijkse Stripdagen over heel de stad met tal van tentoonstellingen en signeersessies.
Info : stripdagenhaarlem.nl

3 en 4 juni **Amiens**
11de Rendez-vous de la bande dessinée. Een 12-tal locaties rond de universitaire site. Met signeersessies van o.a. Nicolas Barral, Serge Carrère, Jouvray Olivier, Michel Plessix, Riff Rebs; Gradimir Smudja,...
Info : bd.amiens.com/festival_2006.html

11 juni **Kruibeke**
11de Mercatorstripbeurs van 10 tot 18u in de gemeenteschool, Bazelstraat. Signeersessies van Christian Denayer, Jeff Broeckx/Ingrid Van Dijck, Willem Dolphyn, Hec Leemans, Robert Wuyts/Yaack enz.
Info : 0486/744.899 of mercatorstripbeurs.be

15 tot 18 juni **Erlangen**
Internationaler Comicsalon Info : comic-salon.de

18 juni **Kalmthout**
9de stripbeurs in de gemeentelijke sporthal GITOK, vogelenzangstraat van 10 tot 17u. Speciale Suske en Wiske uitgave *De Botte Botaknol* met nieuwe cover en 8 extra blz en gratis premium bij aankoop van Luxepakket. Verhaal verschijnt nav 150 jaar Arboretum Kalmthout. 250 meter stripstanden, stripveiling en signeersessie. Info bij Jan 03/6666783 of Danny 011/726563.

25 juni **Zulte**
9de stripbeurs Van 10 tot 20u in feestzaal Viertelhof, Staatsbaan Zulte. Met signeersessies van Thomas Du Caju, Ivan Adriaenssens, Luc Morjaeu, Charles Cambré, Shellac, Walter Laurreysens & Will Andy.
Info : 0475/65.10.64

15 juli tot 6 augustus **Middelkerke**
20jaar Milky Way-stripfestival
Opening van 10u00 tot 12u00 en 14u00 tot 18u00
Info : http://www.stripbdmiddelkerke.be/nl/

Organisatoren sturen alle info naar :
johan.van.ransbeeck@pandora.be
met als onderwerp : Brabant Strip Agenda

De agenda wordt afgesloten op de 1ste van iedere maand. De aangekondigde informatie valt onder de verantwoordelijkheid van de organisatoren.

ledendag Gent (Nazareth)

11 juni vanaf 13u

Ieder lid heeft recht op een gratis stand
neem contact op met Hendrik op
0496/100663 (avond)

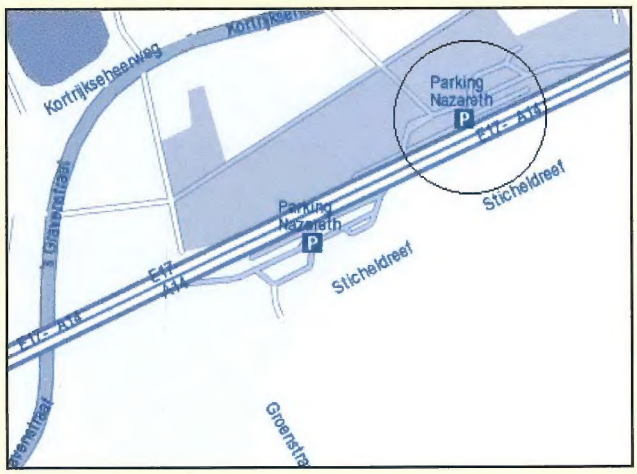

Adres :
Hotel Van Der Valk
Autostrade E17 (Gent-Kortrijk)
ZO kom je er :
Vanuit Gent : neem de E17 richting Kortrijk ; afrijden bij het Texacotankstation tussen afrit 8 (Zevergem) en afrit 7 (Deinze)
Vanuit Kortrijk : neem de E17 richting Gent; verlaat de snelweg bij afrit 8 (Zevergem) en maak rechtsomkeer ; afrijden bij het Texacotankstation tussen afrit 8 (Zevergem) en afrit 7 (Deinze)

22 en 23 juli **Contern**
13de Festival International de la BD in de straten van het dorp en in Le Hall Sportif. Met signeersessies van o.a. Daniel Desorgher, Steven Dupré, Walter Fahrer; Alain Henriet, Malik, Laurent Vicomte,... Info : bdcontern.lu

19 augustus **Kampen**
8ste Kamper Stripspektakel van 10 tot 17u in openlucht in de binnenstad. Signeersessies, verkoopkramen, infostands, make-up,... Info : steck.nl

26 en 27 augustus **Valkenswaard**
21ste Brabants Stripspektakel in sportcentrum Valkencourt, Pastoor Heerkensdreef 15 van 10 tot 17u.
Info : stripspektakel.cjb.net
Brabant Strip is zoals steeds aanwezig met een stand. We verwachten je om albums af te halen of gewoon voor de gezelligheid!

1946-2006: zestig jaar geleden verscheen het eerste KUIFJESalbum!

Hoe Tintin Kuifje werd...

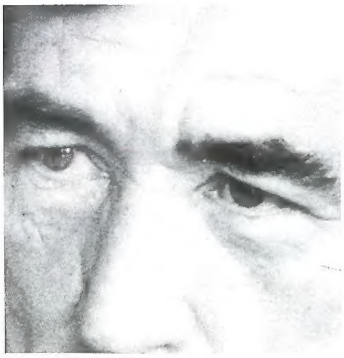

In het begin van de jaren negentig van vorige eeuw (het lijkt wel een passage uit een geschiedenisboek...) organiseerde Brabant Strip een tentoonstelling rond het oeuvre van Hergé en de evolutie van zijn stripreeks Kuifje. Het ging om een primeur en zelfs de Fondation Hergé vond ons initiatief de verplaatsing waard. We hadden namelijk in de Vlaamse oorlogskrant *Het Laatste Nieuws* uit 1940 / 41 een onbekende versie van *Kuifje in Congo* aangetroffen, toen nog "Tintin in Kongo" getiteld en die vergeleken met het oorspronkelijke Franstalig verhaal. Hieruit bleek dat deze onbekende Vlaamse versie noch met de Franse zwart/wit versie, noch met de latere herwerkte kleurenversie overeenstemde. We konden het wel dateren, maar hadden niet echt een uitleg voor deze verschillen. Ondertussen hebben we na lang onderzoek de puzzel zo goed als compleet gekregen. Dit is het verhaal van het ontstaan van de Vlaamse "Tintin"-versies en de chronologie van het verschijnen van de albums uit de Vlaamse Kuifje-reeks.

DOOR **PHILIPPE MOUVET**

Philippe Goddin heeft ondertussen het oeuvre van Hergé nauwkeurig onder het vergrootglas bestudeerd en zijn bevindingen systematisch neergeschreven in de eerste vijf delen van zijn indrukwekkende *Chronologie d'une oeuvre*. Het 4de deel, dat over de jaren 1939 tot 1943 gaat, werpt meer licht op deze mysterieuze Vlaamse versies. Ja, versies, want er zijn inderdaad meer strips die afwijken van hun Franse tegenhanger. Zo is na "Kongo" ook "Tintin in Amerika" in Het Laatste Nieuws in hybride versie verschenen. Sterker nog : in *Het Algemeen Nieuws*, een andere Vlaamse oorlogskrant, verschijnen, in diezelfde periode, aangepaste, nieuwe versies van oude Kwik en Flupke-gags uit Le Petit XXe. Hoe meer we vonden, hoe groter het mysterie werd, zo leek het wel. Gelukkig voor ons verscheen in 2002 ook het boek *Hergé, fils de Tintin* van Benoît Peeters bij Uitgeverij Flamarion, waaruit we hopen informatie konden puren om het resultaat van ons speurwerk degelijk te kunnen structureren en onderbouwen. Gewapend met al die kennis, doken we dus voor onze lezers in het Antwerpse krantenarchief om het verhaal grondig uit te pluizen.

Donderdag 26 September 1940 — UITGAVE * — PRIJS : 50 CENTIEMEN — 10 BLADZIJDEN — 53ste Jaargang Nr. 221

HET LAATSTE NIEUWS

— DAGBLAD —

HET RIJK DER VROUW

DE BEVOORRADING VAN DE HOOFDSTAD

VROUWEN EN KINDEREN VERLATEN LONDEN

De ontruiming van een half million is hergeen begonnen

HET DUITSCHE LEGERBERICHT

Talrijke bewapende Verkenningsvluchten boven Zuid-Engeland

EEN DICHTERLIJKE WATERMOLEN

TWEE MILLIOEN SIGARETTEN IN BESLAG GENOMEN

Zes Britsche Landingspogingen te Dakar afgeslagen

185 FRANSCHEN GEDOOD EN 229 GEWOND BIJ DE BESCHIETING VAN DE STAD

Het Italiaansche Legerbericht

De Amerikaansche Vloot naar Singapoer

Nog een nieuw Bijblad

VOOR BROER EN ZUS

De één van het HLN van 26-9-1940, waarop het kinderblad "voor broer en zus" wordt voorgesteld dat die dag voor het eerst verschijnt. In deze editie start ook Tintin in Kongo, maar dat wordt niet expliciet vermeld

HERGÉ WERKELOOS

Vóór we het over de strips uit *Het Laatste Nieuws* hebben, moeten we even *Pressa Catholica* vermelden, zustermaatschappij van *Pressa Nova*, de uitgever van het dagblad *Le Vingtième Siècle* en zijn kindersupplement *Le Petit XXe*, waarin de verhalen van Tintin sinds 1929 verschenen. *Pressa Catholica* had reeds begin 1940 plannen om een Nederlandstalige versie van deze *Le Petit XXe* uit te geven. Daarvan getuigt het proefnummer van *DE BENGEL* (zie BSM 88) dat in februari1940 verschijnt. Dit gratis nummer zou echter nooit door een N°1 gevolgd worden, vermits op 9 mei 1940 Duitsland België binnenvalt. De Brusselse krant *Le Vingtième Siècle* en zijn kindersupplement verschijnen niet meer, en ook het De Bengel-project wordt opgedoekt. Hergé zit zonder werk. Zoals vele Belgen vlucht hij op 15 mei naar Frankrijk om enkele weken later, tegen 30 juni, opnieuw in Brussel te belanden.

Vrij snel krijgt Hergé een eerste jobaanbieding : Victor Matthys (een luitenant van Leon Degrelle, de leider van de collaborerende politieke partij Rex) stelt hem voor om een soort Petit XXe te maken voor hun blad *Le Pays Réel*. Hergé gaat daar niet op in, JIV (Jean Vemeire, zijn voormalige assistent bij *Le Petit XXe*: zie BSM 88) hapt wél toe.

Een tweede voorstel komt van Raymond De Becker. Hij zou Hergé graag iets gelijkaardigs zien bedenken voor de Brusselse krant *Le Soir*, die nu door een Duitsgezinde ploeg wordt gerund. Hergé gaat deze keer wel in op het voorstel. Door de buitengewone omstandigheden is de concurrentie van strips uit Frankrijk weggevallen, en dus is dit hét moment om zich te laten opmerken en overal zoveel mogelijk aanwezig te zijn. Dit gegeven speelt een aanzienlijke rol in de beslissing van de tekenaar om voor *Le Soir* te werken: een publicatie in deze krant, die een oplage heeft van 200.000 exemplaren, kan hem daar flink in helpen. Hergé heeft er blijkbaar geen moeite mee om voor een collaborerende krant te werken (zijn medewerking beperkt zich trouwens tot het kindersupplement).

Vanaf 5 september 1940 gaat Hergé dus samen met Paul Jamin en Jacques Van Melkebeke, die daar reeds werken, aan de slag. Het eerste nummertje van *Le SOIR JEUNESSE* verschijnt op 17 oktober 1940. In dit nummer verschijnen de eerste platen van het nieuwe Tintinverhaal *Le Crabe aux Pinces d'Or*. Maar het voorstel van *Le Soir* is niet het enige dat Hergé in 1940 krijgt. Zowat gelijktijdig komt er een voorstel vanuit Vlaamse hoek aangewaaid. Ook de Vlaamse oorlogskranten zijn op zoek naar goede kinderstrips en komen bij Hergé aankloppen. Blijkbaar is niet iedereen De Bengel vergeten. Het komt Hergé erg goed uit: nu krijgt hij ook de kans om in Vlaanderen (en wie weet in Nederland?) naambekendheid te verwerven! Hij aarzelt dan ook niet en hapt toe. En kijk: hij kan zelfs niet in één, maar in twéé Nederlandstalige kranten publiceren!

De kinderbijlagen van de Vlaamse oorlogskranten Het Laatste Nieuws en Het Algemeen Nieuws zijn onmisbare schakels tussen de Franstalige zwart-witte Kuifjesalbums en de latere, aangepaste kleurenversies.

DE VLAAMSE TINTIN

Twee collaborerende Vlaamse kranten willen graag werk van Hergé in hun kolommen zien.TINTIN zal vanaf 26 september 1940 (dus vóór *Le Soir Jeunesse* start) in *HET LAATSTE NIEUWS* verschijnen, en dit tot op 2 september 1944, bij het verdwijnen van de krant vanwege de bevrijding van Brussel ; pas eind oktober 1943 zal de naam Tintin overigens door Kuifje vervangen worden KWIK EN FLUPKE verschijnen vanaf 24 oktober 1940 (aankondiging op 23-10) in *HET ALGEMEEN NIEUWS*. (tot 26 april 1944 zullen er in totaal 184 wekelijkse gags gepubliceerd worden)

Blijkbaar heeft Hergé voor deze eerste kennismaking met het Vlaamse lezerspubliek beslist om zijn oude Tintin-verhalen op te poetsen om ze chronologisch te kunnen brengen, kwestie van de logische opbouw van de reeks en het chronologisch opduiken van nevenpersonages te respecteren. Naast het maken van nieuwe Tintin-verhalen voor *Le Soir* gaat hij dus nu ook zijn oude verhalen herwerken. Ook de oude Kwik en Flupke-gags krijgen een face lift voor hun publicatie in de Vlaamse krant. Er is immers tijd vrijgekomen: in Frankrijk wordt na 24 september 1939 het verschijnen van de strip Jo, Suus en Jokko gestopt, die Hergé speciaal voor het jeugdblad Coeurs Vaillants tekende. Vermoedelijk gebeurde dit wegens logistieke problemen (de platen geraken moeilijk in Parijs door het uitbreken van de oorlog). Het verhaal blijft onvoltooid. Om op de vraag van de Vlaamse kranten te antwoorden, kijkt Hergé vast eens in de kast naar de verhalen die reeds verschenen. Welke komen in aanmerking voor een publicatie in vertaling?

Hier volgt een eerste lijst van Tintin-verhalen die tot dan reeds in *Le Petit XXe* verschenen waren:

Tintin au pays des Soviets
Tintin au Congo
Tintin en Amérique
Les Cigares du Pharaon
Le Lotus Bleu
L'Oreille Cassée
L'Ile Noire
Le Sceptre d'Ottokar
L'Or Noir verschijnt maar voor de helft, het werd stopgezet bij het verdwijnen van het kindersupplement *le Petit XX°*

Het zijn dus die verhalen die Hergé aan zijn nieuw (Vlaams) publiek wil aanbieden.

Van een vertaling van Tintin au Pays des Soviets is geen sprake. Het verhaal is bij *Casterman* vóór de oorlog ook nooit in het Frans herdrukt, dus is er geen reden om deze jeugdzonde van onder het stof te halen.

Voor de vertaling van de daarop volgende verhalen is er een probleem : Hergé vindt blijkbaar de tekenstijl waarin hij die verhalen jaren voordien getekend had, niet echt geschikt meer om zijn held bij een nieuw publiek voor te stellen. Zijn Franstalig publiek had zijn tekenstijl met de jaren zien evolueren tot de knappe tekenstijl uit de laatste vooroorlogse verhalen, maar het Vlaamse publiek zou bij ongewijzigde vertalingen van die eerste verhalen allicht geen goed beeld krijgen van het kunnen van de tekenaar. Als er bovendien tegelijkertijd Vlaamse versies van de nieuwe verhalen uit *Le Soir* zouden verschijnen, zou de stijlbreuk wel erg groot zijn. Een aanpassing van de eerste verhalen is nodig.

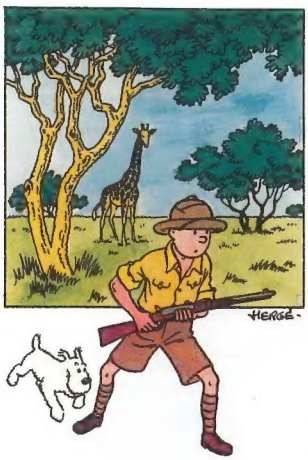

Tintin in Kongo verschijnt van 26 september 1940 tot 16 oktober 1941. Het aantal platen en de layout van de Franstalige versie blijven behouden. Enkel de tekeningen worden aangepast. De eerste aanpassingen blijven eerder bescheiden : op de eerste 20 pagina's is enkel het hoofd van Kuifje licht geretoucheerd. (van 26-9 tot 1-12-40). Vanaf 9 december 1940, en dit tot het einde van het verhaal, worden de aanpassingen geleidelijk aan grondiger doorgedreven om vrij snel de grafiek uit 1940 te benaderen.

Dit verhaal is de allereerste volledige "verbetering" van deze strip (deze versie is tot dusver nooit in albumvorm verschenen, en anno 2006 vrijwel onbekend bij het Franstalig publiek). Midden 1941 wordt er wel gepraat over het uitbrengen van een Vlaams zwart-wit album van *Tintin in Kongo*. *Casterman* is akkoord, maar dit project wordt spijtig genoeg omwille van papierschaarste uitgesteld.

Even opmerken dat de periode waarin de twintig eerste licht gewijzigde pagina's van het verhaal verschijnen, de periode is waarin ook de gags van Kwik en Flupke in *Het Algemeen Nieuws* vrij lichtjes aangepast worden. De meer doorgedreven aanpassingen hiervan beginnen ongeveer op hetzelfde ogenblik als die in het Kongo-verhaal.

Zou dit erop kunnen wijzen dat Hergé voor deze eerste 20 pagina's van Kuifje en Kwik en Flupke mogelijk beroep zou gedaan hebben op

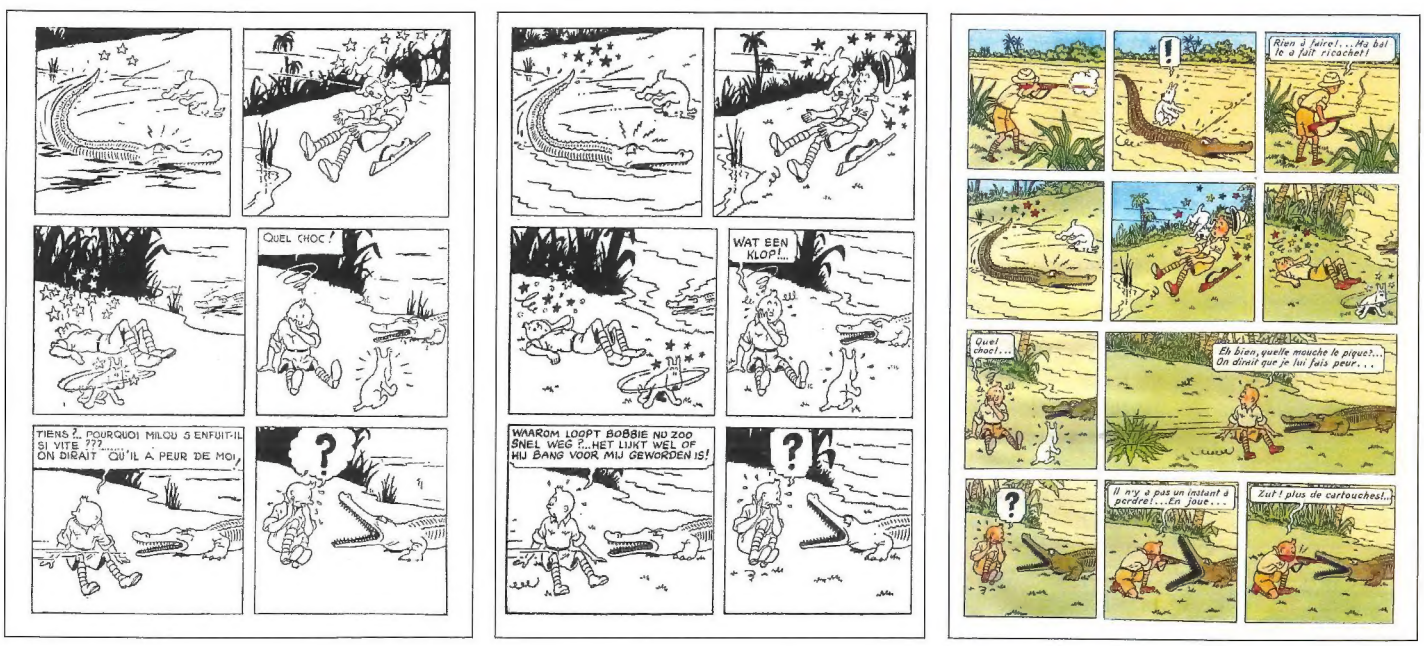
QUEL CHOC !
TIENS ?.. POURQUOI MILOU S'ENFUIT-IL SI VITE ???... ON DIRAIT QU'IL A PEUR DE MOI,
WAAROM LOOPT BOBBIE NU ZOO SNEL WEG ?..HET LIJKT WEL OF HIJ BANG VOOR MIJ GEWORDEN IS!
WAT EEN KLOP!...
Rien à faire!...Ha bah le a fait ricocher!
Quel choc!...
Eh bien, quelle mouche le pique?... On dirait que je lui fais peur...
Il n'y a pas un instant à perdre!...En joue...
Zut! plus de cartouches!..

▲ *Drie opeenvolgende versies van dezelfde plaat uit Tintin/Kuifje in Congo, die de stijlevolutie tonen. Vlnr uit : Petit Vingtième (PXX), Het Laatste Nieuws (HLN, 5/12/1940) en het kleurenalbum*

◂ De PXX en HLN-versie van de voorlaatste plaat uit Tintin/Kuifje in Kongo, die in het kleurenalbum gewoon weggelaten werd

een tot nog toe onbekende assistent, en gezien het tegenvallende resultaat, dan maar zelf verder de klus heeft geklaard?... We weten het niet zeker, maar in een latere briefwisseling met Louis Casterman uit 1942 (op het moment dat Hergé tegen nog véél meer aanpassingswerk opkijkt en noodgedwongen op zoek moet naar een degelijke assistent-tekenaar), lezen we : *"....het resultaat van de proeftekeningen die ik reeds heb laten uitvoeren is minderwaardig gebleken, en heeft mij bewezen dat het werken met een assistent van hem een lange aanpassingsperiode vergt om zich aan mijn tekenstijl aan te passen, alsook van mij een intens en constant toezicht vraagt, om dat ook mogelijk te maken. Daarom was ik verplicht om af te zien van het werken met occasionele medewerkers....".*

De vraag is nu *wie* die voormalige "losse" assistenten wel zijn geweest, *wanneer* ze *wat* gedaan hebben (in 1940 of eerder in 1942), en of je van hun bijdragen iets in het werk van Hergé kunt terugvinden. Hierop vonden we voorlopig geen antwoord. Meer informatie hierover is in het Hergé-archief niet te vinden. Het blijft dus gissen, maar het zou alvast een mogelijke uitleg zijn voor die eerste flagrante stijlbreuk in de Vlaamse versies uit de oorlogsjaren.

Tintin in Amerika verschijnt vanaf 23 oktober 1941 tot 16 december 1942.
Deze Vlaamse aanpassing verloopt alles behalve lineair en rimpelloos. Het is een beetje een hutsepot. Tijdens het tekenen ervan stuit Hergé schijnbaar op hindernissen waarover hij moeilijk een beslissing kan nemen. Het is alsof hij even niet weet hoe het met dit hertekenen verder moet.
Aanvankelijk is de bedoeling dezelfde als voor de *Kuifje in Kongo:* een Vlaamse, verbeterde versie van het PetitXX-origineel (120p, 3stroken/plaat). Bij het aanvatten van de klus is Hergé duidelijk goed op dreef en de tekeningen zijn grondig aangepast.

Een verrassing voor
het jonge volkje van
« Het Algemeen Nieuws »
« Wie zijn toch deze twee rakkers en wat mogen ze wel in hun schild voeren ? » vraagt deze politieagent bij zich zelf. Terwijl hij de voorgaande jongens aandachtig gade slaat, verdiept hij zich even in het door hem gestelde raadsel. Doch de oplossing ervan kan hij, zeer tot zijn spijt, maar niet vinden.
Wie deze twee rakkers zijn ? Welnu, dat zullen wij verklappen. Het zijn Kwik en Flupke, twee guitige jongens. En wat ze in hun schild voeren ?... Neen, hoor, dat zullen we u hier niet verklappen !
Dat kunt ge iederen Donderdag lezen in het Kinderblad van « Het Algemeen Nieuws » waarin de avonturen van Kwik en Flupke in woord en beeld zullen verteld worden.
En opgepast is nu de boodschap, want in ons nummer van Donderdag a.s. komt Kwik voor de eerste maal op het toneel.. in ons Kinderblad !

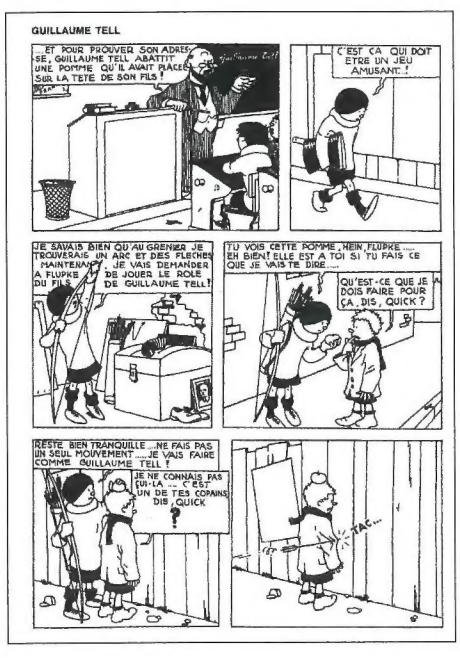
GUILLAUME TELL
ET POUR PROUVER SON ADRESSE, GUILLAUME TELL ABATTIT UNE POMME QU'IL AVAIT PLACÉE SUR LA TÊTE DE SON FILS !
C'EST ÇA QUI DOIT ÊTRE UN JEU AMUSANT !
JE SAVAIS BIEN QU'AU GRENIER JE TROUVERAIS UN ARC ET DES FLÈCHES ! MAINTENANT, JE VAIS DEMANDER À FLUPKE DE JOUER LE RÔLE DU FILS DE GUILLAUME TELL !
TU VOIS CETTE POMME, HEIN FLUPKE..... EH BIEN ! ELLE EST À TOI SI TU FAIS CE QUE JE VAIS TE DIRE....
QU'EST-CE QUE JE DOIS FAIRE POUR ÇA, DIS, QUICK ?
RESTE BIEN TRANQUILLE ...NE FAIS PAS UN SEUL MOUVEMENT ...JE VAIS FAIRE COMME GUILLAUME TELL !
JE NE CONNAIS PAS DU-TOUT... C'EST UN DE TES COPAINS, DIS, QUICK ?
TAC...

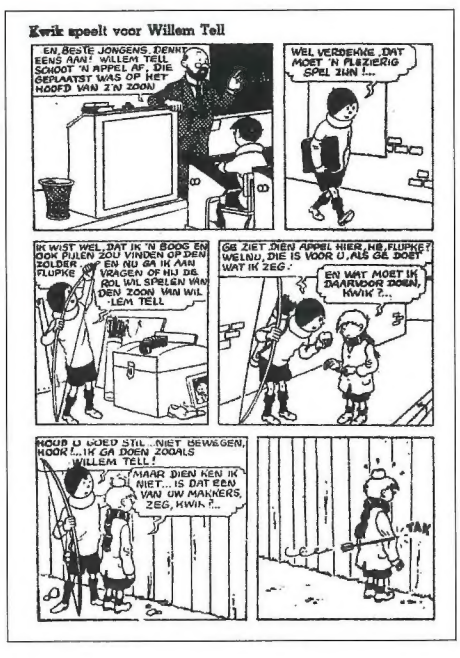
Kwik speelt voor Willem Tell
EN BESTE JONGENS, DENKT EENS AAN! WILLEM TELL SCHOOT 'N APPEL AF, DIE GEPLANTST WAS OP HET HOOFD VAN ZIJN ZOON
WEL VERDEMME, DAT MOET 'N PLEZIERIG SPEL ZIJN !...
IK WIST WEL, DAT IK 'N BOOG EN OOK PIJLEN ZOU VINDEN OP DEN ZOLDER FLUPKE ... EN NU GA IK AAN VRAGEN OF HIJ DE ROL WIL SPELEN VAN DEN ZOON VAN WILLEM TELL
GA ZIET DIEN APPEL HIER, HÈ, FLUPKE? WELNU, DIE IS VOOR U, ALS GE DOET WAT IK ZEG:
EN WAT MOET IK DAARVOOR DOEN, KWIK ?...
HOUD U GOED STIL... NIET BEWEGEN, HOOR!...IK GA DOEN ZOOALS WILLEM TELL!
MAAR DIEN KEN IK NIET... IS DAT EEN VAN UW MAKKERS, ZEG, KWIK ?...
TAK

▲ Twee versies van plaat 1 van de Wilhelm Tell-gag, PXX en AN (2/1/1941)
◂ Aankondiging van Kwik en Flupke, die verscheen op de één van Het Algemeen Nieuws, 23-10-1940

EH BIEN !... IL ÉTAIT TEMPS !...
PFFUH
MON VIEUX TINTIN, IL FAUT AVOUER QUE NOUS AVONS DE LA CHANCE !...
JE SUIS SÛR QUE NOUS REJOINDRONS BIENTÔT LA VOIE FERRÉE...
LA VOILA !... MAINTENANT, NOUS N'AVONS PLUS QU'A SUIVRE CETTE VOIE JUSQU'A LA PROCHAINE GARE...
NOUS ALLONS DE NOUVEAU JOUER "TRAIN" ?...
NOUS TACHERONS, ARRIVÉS LA, DE RETROUVER LA TRACE DU BANDIT QUE NOUS POURSUIVONS...
TCHOUK...
TCHOUK...
CELA NE SERA FACILE, MAIS... BAH !... NOUS VERRONS BIEN !...
OH ! OH ! ... UNE POUTRE PLACÉE SUR LA VOIE !... ET JUSTE AU TOURNANT !... CE DOIT ÊTRE UN ATTENTAT !
OUI, QUELQU'UN AURA VOULU FAIRE DÉRAILLER LE TRAIN....
J'AI DEJA SENTI CETTE ODEUR....
ZZZZ...
MAIS QUI ?... JE NE VOIS PERSONNE...
DAMNED !... QUELLE HEUREUSE SURPRISE !... TINTIN !... POUR UN COUP DE CHANCE, C'EST UN COUP DE CHANCE. JE SUIS CERTAIN QUE VOUS ÉTIEZ A MA RECHERCHE !
TINTIN IN AMERIKA
(XXXVIII)
MIJN GOEIE TINTIN GEEF TOE DAT WE DAAR GELUK HEBBEN GEHAD
WEL !.. HET WAS TIJD...
PFFF...
IK BEN ZEKER DAT WE GAUW BIJ DE SPOORBAAN ZULLEN KOMEN.
DAAR IS ZE !... NU HEBBEN WE DIE NOG SLECHTS TE VOLGEN TOT BIJ HET VOLGENDE STATION.
GAAN WE WEER "TREINTJE SPELEN?"
EENS DAAR AANGEKOMEN, ZULLEN WE TRACHTEN HET SPOOR VAN ONZEN BANDIET WEER TE VINDEN.
TSJOEK... TSJOEK...
GELUKKIG ZAL HET NIET ZIJN, MAAR KOM... WE ZULLEN WEL ZIEN...
EEN BALK OP DE BAAN... EN JUIST IN DE BOCHT... DAT IS VAST EN ZEKER EEN ONTWORPEN AANSLAG!
VOORZEKER HEEFT IEMAND DEN TREIN WILLEN DOEN ONTSPOREN.
DAT LUKTE HEM IN NOG GEROKEN...
MAAR WIE ?.. IK ZIE NIEMAND.
DAMNED !... WAT EEN GELUKKIG TOEVAL TINTIN !... VAN GELUK GESPROKEN, DAT IS EEN GELUKJE, NIET WAAR? IK BEN ZEKER DAT GE PRECIES OP ZOEN WAART NAAR MIJ...
Eh bien! mon vieux Milou, il était temps!...
Pfuh...
Eh bien! Mon vieux Tintin, il faut avouer que nous avons eu de la chance!...
Je pense que nous rejoindrons bientôt la voie ferrée...
Tu vois ? La voilà !... Nous n'avons plus maintenant qu'à suivre cette voie jusqu'à la gare la plus proche.
Nous allons de nouveau jouer au train, dis?
Aussitôt que nous serons arrivés, nous essayerons de retrouver la trace de notre adversaire.
Tchouk !... Tchouk !...
Sans doute, cela ne sera-t-il pas facile, mais bah ! nous verrons bien !...
Oh ! oh ! une poutre sur la voie !... Et juste dans un tournant !... Ce doit sûrement être un attentat !
Pas d'erreur, quelqu'un veut faire dérailler le train !...
J'ai déjà flairé cette piste-là...
Bizarre... Je ne vois personne...
Ah ! sapristi !.. Quelle bonne surprise !... C'est notre ami Tintin !... Comme on se retrouve, hein !... Je suis certain que vous étiez à ma recherche, pas vrai ?

▲ *Drie opeenvolgende versies van dezelfde plaat uit Tintin/Kuifje in Amerika: één van de platen voor HLN die rechtstreeks hertekend werden naar vier stroken per plaat resp. uit PXX (2 platen), HLN en het kleurenalbum*

HERSCHIKKINGEN

Tot midden 1942 volgt Hergé de lay-out van het zwart/wit-album. Maar plots veranderen de platen van 3 stroken in platen van 4 stroken, die we integraal later in de kleurenversie zullen terugvinden, van aflevering XXXIV (begin juni) t. e. m. XXXVIII (begin juli), pagina 35 t.e.m. 39 in het kleurenalbum. Dan volgt aflevering XXXIX, dat op enkele kleine details na enkel de oude tekeningen van twee zwart-wit pagina's uit *Le Petit XXe* herneemt, weliswaar herschikt op 1 pagina van 4 stroken. Weg is de knappe nieuwe tekenstijl! De volgende twee weken is het nog erger: afleveringen XXXX en XLI hernemen telkens de ongewijzigde oude tekeningen van 1 zwart-wit pagina,uit Le Petit XXe, herschikt op telkens twee stroken.

Wat is daar gebeurd? Wel, voor deze verknipte platen "oude stijl" is het eenvoudig: Hergé is ziek (hij heeft sinusitis) en kan onmogelijk zijn Amerika-platen leveren. Het Laatste Nieuws moet een invaller inschakelen om de wekelijkse Tintin-platen vanuit de Petit XXe-versie voor publicatie te herschikken. Zodoende hoeft het verhaal tijdelijk niet onderbroken te worden.

Na twee weken neemt Hergé de draad weer op zodat vanaf 30 juli zijn knappe tekenstijl de kinderrubriek van de krant opnieuw opvrolijkt. De wekelijkse Amerika-platen verschijnen nu opnieuw volgens de lay-out van de zwart-wit albums: 3 stroken per plaat, en dit tot het einde van het verhaal. Waarom duiken er in juni en juli dan plots enkele 4-stroken-platen in het verhaal op, kan je je afvragen?

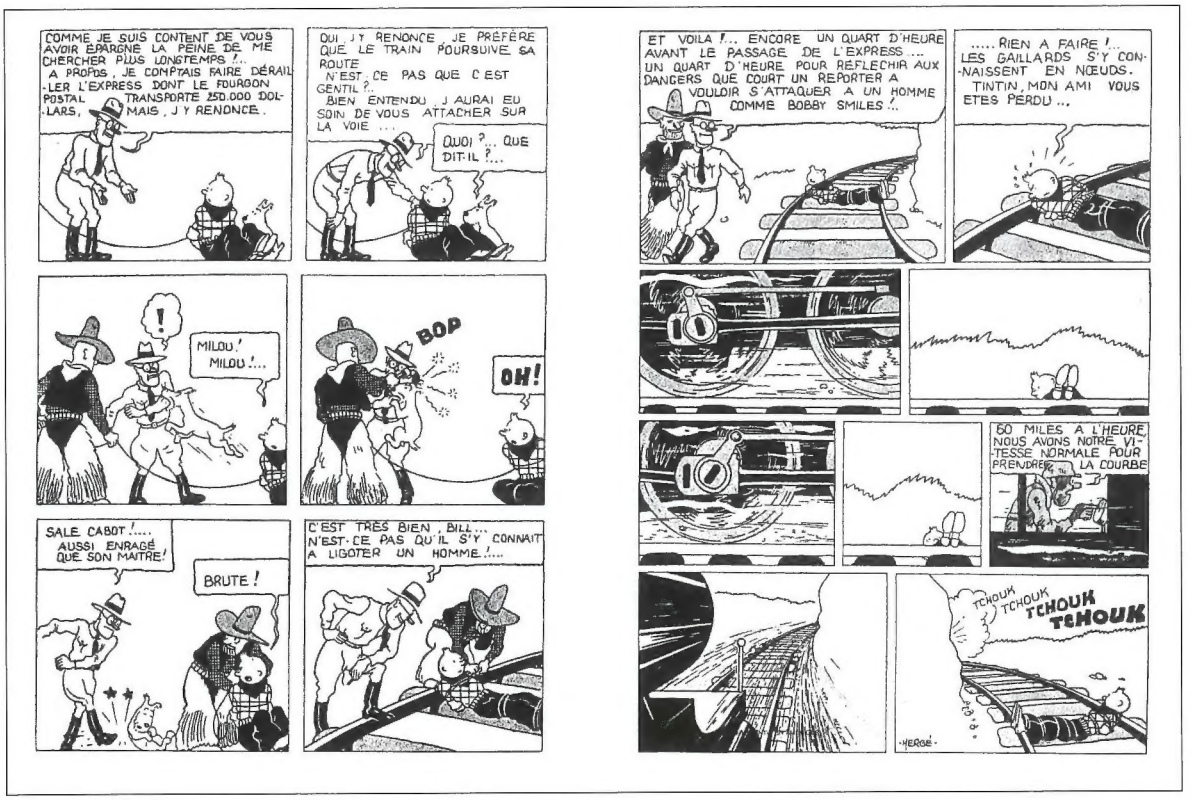
COMME JE SUIS CONTENT DE VOUS AVOIR ÉPARGNÉ LA PEINE DE ME CHERCHER PLUS LONGTEMPS !... A PROPOS, JE COMPTAIS FAIRE DÉRAILLER L'EXPRESS DONT LE FOURGON POSTAL TRANSPORTE 250.000 DOLLARS, MAIS, J'Y RENONCE.
OUI, J'Y RENONCE. JE PRÉFÈRE QUE LE TRAIN POURSUIVE SA ROUTE. N'EST-CE PAS QUE C'EST GENTIL ?... BIEN ENTENDU, J'AURAI EU SOIN DE VOUS ATTACHER SUR LA VOIE ...
QUOI ?... QUE DIT-IL ?...
MILOU ! MILOU !...
BOP
OH!
SALE CABOT !.... AUSSI ENRAGÉ QUE SON MAITRE!
BRUTE !
C'EST TRÈS BIEN, BILL... N'EST-CE PAS QU'IL S'Y CONNAIT A LIGOTER UN HOMME !....
ET VOILA !... ENCORE UN QUART D'HEURE AVANT LE PASSAGE DE L'EXPRESS ... UN QUART D'HEURE POUR RÉFLÉCHIR AUX DANGERS QUE COURT UN REPORTER A VOULOIR S'ATTAQUER A UN HOMME COMME BOBBY SMILES !..
..... RIEN A FAIRE !... LES GAILLARDS S'Y CONNAISSENT EN NŒUDS. TINTIN, MON AMI VOUS ETES PERDU ...
60 MILES À L'HEURE NOUS AVONS NOTRE VITESSE NORMALE POUR PRENDRE LA COURBE
TCHOUK TCHOUK TCHOUK TCHOUK
HERGÉ

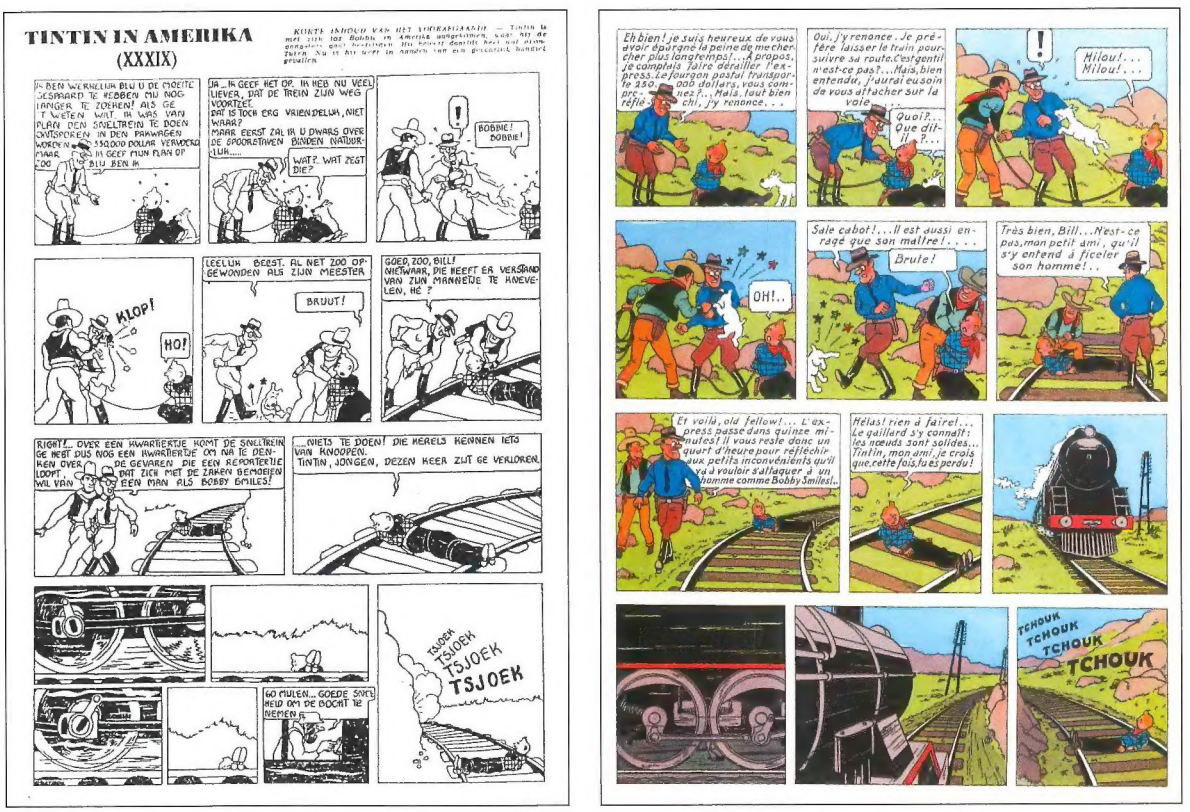

▲ *Drie opeenvolgende versies van de plaat de volgt op de vorige. In de HLN-versie is goed te zien dat een anonieme invaller de plaat heeft "hertekend' toen Hergé even ziek was*

Wel, Hergé heeft zich op dat ogenblik eindelijk door zijn uitgever laten overhalen om in het vervolg de Franstalige Tintin-albums in KLEUR uit te brengen, en dat heeft, zoals we verder zullen zien, gevolgen voor de platen waaraan Hergé op dat ogenblik werkt. Deze ingrijpende beslissing heeft een hele voorgeschiedenis en verstrekkende gevolgen voor het ontstaan van de Nederlandstalige Kuifje-albumreeks.

VAN ZWART-WIT NAAR KLEUR

Om het ontstaan van de eerste Nederlandstalige Kuifje-albums (en de schijnbare chaotische chronologie ervan ten opzichte van de Franstalige originele versies) beter te kunnen begrijpen, moeten we dus even terug in de tijd, en het verhaal brengen van de overgang tussen de Franstalige albums in zwart-wit en die in kleur. Belangrijk is, dat Tintin vanaf 1930 ook in Frankrijk verscheen, in het katholieke en vrij conservatieve Franse stripweekblad *Coeurs Vaillants*. Speciaal voor dit weekblad tekende Hergé vanaf januari 1936 ook een nieuwe reeks, De Avonturen van Jo, Suus en Jokko, een echte familiestrip. De strips van Hergé vielen bij de Franse lezertjes erg in de smaak. Uitgever *Casterman*, die er tot dan toe – weliswaar op een bescheiden oplage – de Franstalige zwart-wit albums van Tintin verspreidde, wilde graag werk maken van een meer op de Franse markt gerichte albumuitgave. Om in Frankrijk met de kinder(strip)boeken te kunnen concurreren, was het wenselijk om de Tintin-albums in kleur uit te brengen.

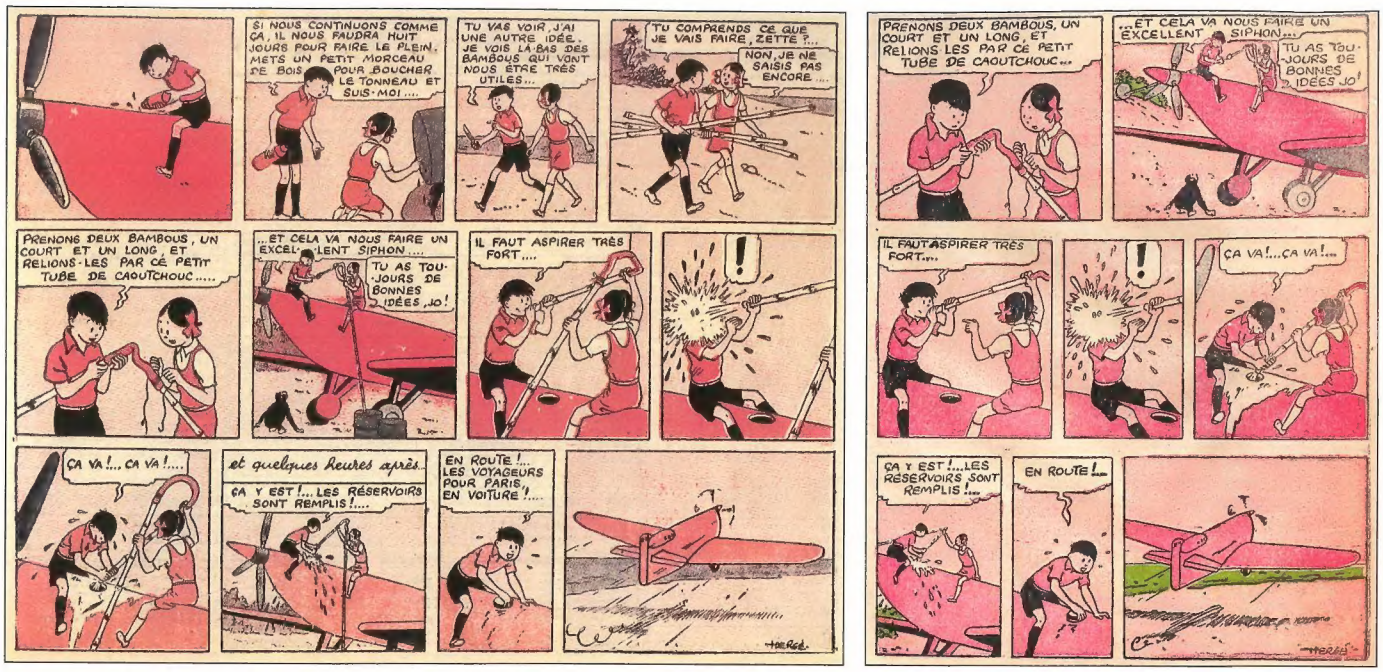
SI NOUS CONTINUONS COMME ÇA, IL NOUS FAUDRA HUIT JOURS POUR FAIRE LE PLEIN. METS UN PETIT MORCEAU DE BOIS POUR BOUCHER LE TONNEAU ET SUIS-MOI....
TU VAS VOIR, J'AI UNE AUTRE IDÉE. JE VOIS LÀ-BAS DES BAMBOUS QUI VONT NOUS ÊTRE TRÈS UTILES...
TU COMPRENDS CE QUE JE VAIS FAIRE, ZETTE ?..
NON, JE NE SAISIS PAS ENCORE....
PRENONS DEUX BAMBOUS, UN COURT ET UN LONG, ET RELIONS-LES PAR CE PETIT TUBE DE CAOUTCHOUC.....
...ET CELA VA NOUS FAIRE UN EXCELLENT SIPHON....
TU AS TOUJOURS DE BONNES IDÉES, JO!
IL FAUT ASPIRER TRÈS FORT....
!
ÇA VA!...ÇA VA!....
et quelques heures après...
ÇA Y EST!...LES RÉSERVOIRS SONT REMPLIS!....
EN ROUTE!... LES VOYAGEURS POUR PARIS EN VOITURE!....
HERGÉ.
PRENONS DEUX BAMBOUS, UN COURT ET UN LONG, ET RELIONS LES PAR CE PETIT TUBE DE CAOUTCHOUC...
...ET CELA VA NOUS FAIRE UN EXCELLENT SIPHON....
TU AS TOUJOURS DE BONNES IDÉES JO!
IL FAUT ASPIRER TRÈS FORT....
!
ÇA VA!...ÇA VA!....
ÇA Y EST!...LES RÉSERVOIRS SONT REMPLIS!...
EN ROUTE!...
HERGÉ

De oorspronkelijke versie van de verhalen verscheen voor het eerst in Frankrijk in Coeurs Vaillants op speciaal formaat (links). Later werd deze Franse versie door Hergé aangepast voor le Petit XX: hij maakte van één CV-plaat twee PXX platen (rechts). Na de oorlog werden de PXX-platen opnieuw verknipt en herschikt voor de kleurenalbums, waardoor allerlei passages weggelaten moesten worden. Wie de integrale versie wil lezen, moet de CV-strip hebben

Het prachtige coverontwerp van een vierkant album met de CV-versie. Spijtig genoeg nooit verschenen

In 1936 doet de uitgeverij Hergé voor het eerst een concreet voorstel in die zin. Hergé is echter niet overtuigd dat het de grafiek ten goede zou komen en weigert... Hij is wel bereid om in de toekomst grote kleurenprenten tussen de zwart-witte katernen te plaatsen. Zodoende verschijnt in 1936 de eerste druk van *Le Lotus Bleu*, in 1937 de herdruk van *Tintin en Amérique* en *Tintin au Congo* en bovendien de eerste druk van *L'Oreille Cassée* met dergelijke ingelaste kleurprenten. Vanaf dan zal dat voor de nieuwe albumdrukken het geval zijn. In maart 1941 brengt *Casterman* zijn voorstel opnieuw op tafel, nu met bijkomende argumenten. Het is oorlog en er heerst papierschaarste. De prijs van het papier is hierdoor met ruim 50 % gestegen, zodat besparen op papier noodzakelijk is geworden. *Casterman* stelt Hergé voor om de Tintin-verhalen tot 64 platen te beperken. Ter compensatie kunnen, dank zij de nieuwe offsetdrukpers die de uitgever heeft gekocht, deze afgeslankte albums volledig in kleur gedrukt worden.
Eind maart krijgt de uitgever antwoord van Hergé, die een drietal redenen aangeeft om dat niet te zien zitten. Ten eerste vindt Hergé verhalen van 64 pagina's te kort: het zouden "flutverhaaltjes" worden. Ten tweede zou hij, omdat de verhalen korter worden, er meer nieuwe moeten bedenken. Ten slotte vreest hij werk van mindere kwaliteit te zullen afleveren. Kortom: het antwoord van Hergé is: néén! Wel wordt er over een mogelijk Jo, Suus en Jokko-album gesproken *Le Rayon du Mystère*, in de minder papierverslindende oorspronkelijke versie uit *Coeurs Vaillants*, dus een vierkant album, 4 stroken per plaat, mogelijk in kleur. Hergé is het idee van een Jo, Suus en Jokko-album zeer genegen en zal er later nog op aandringen. Wat later komt ook een voorstel op tafel om een mogelijke parallelle reeks te starten van kleine, dunne kleurenalbums met de herwerkte Kwik en Flupke-gags uit *Het Algemeen Nieuws* (een soort voorontwerp van de naoorlogse kleurenalbums). De albums zouden goedkoper zijn en mogelijk een nieuw lezerspubliek kunnen aanspreken. Uiteindelijk worden deze projecten toch maar uitgesteld. Hergé heeft zelf ook een voorstel: nu Tintin in Kongo in Het laatste Nieuws afgelopen is, zou hij graag deze gewijzigde versie in de twee landstalen als zwart/wit-album willen uitbrengen, met 3 stroken per plaat. Dit zou dan het eerste Nederlandstalige Tintin-album worden. Casterman ziet dat wel zitten maar moet ook dat project uitstellen.

Eind 1941 zijn ondertussen veel Tintin-albums niet meer beschikbaar. Uitverkocht zijn: *Tintin au Congo*, *Le Lotus Bleu* en *Le Crabe aux Pinces d'Or*. Dat laatste is pas verschenen en raakt in een minimum van tijd uitverkocht, evenals Quick et Flupke N°5. Zijn bijna op: *L'Oreille Cassée*, *L'Ile Noire* en *Le Sceptre d'Ottokar*. Herdrukken wordt onvermijdelijk en papier is schaars geworden...
In februari 1942 komen *Casterman* en Hergé uiteindelijk toch tot een overeenkomst om in het vervolg de Tintin-albums op 62 pagina's én in kleur uit te brengen. Ook de herdrukken van de oude verhalen zouden omwille van de papierschaarste voortaan in afgeslankte kleurenalbums moeten verschijnen.
Om te vermijden dat de oudere én de toekomstige verhalen aan inhoud zouden verliezen, wordt besloten om de verhalen à rato van 4 stroken per pagina te brengen, in plaats van de gebruikelijke 3 stroken. De oudste verhalen zullen voor die nieuwe kleurenuitgaven *opnieuw* grondig moeten herzien worden. Het hertekenen van de verouderde tekeningen van de eerste albums moet verdergezet worden, de reeds hertekende platen voor *Het Laatste Nieuws* moeten opnieuw verknipt, herschikt en bijgewerkt worden, en hetzelfde geldt voor de

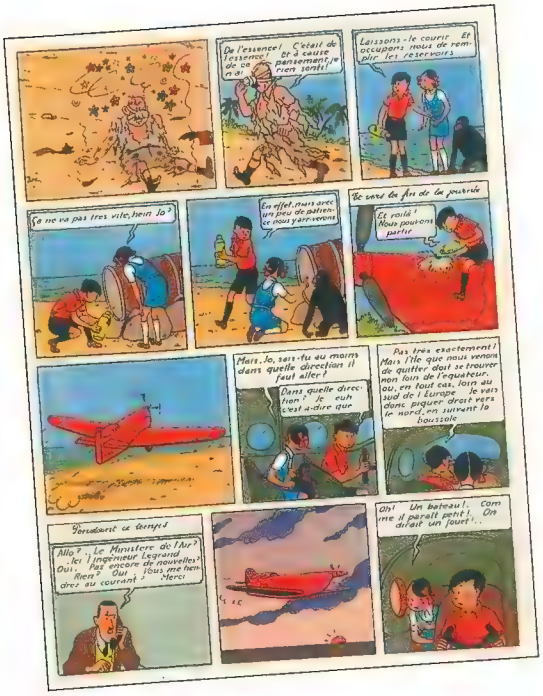

bestaande bruikbare platen van de overige verhalen; de definitieve platen moeten ingekleurd worden, sommige teksten en dialogen verbeterd, en alle teksten moeten in een nieuwe, duidelijkere lettering herschreven worden. Tot dan toe kon Hergé zijn platen, tekst inbegrepen, op één tekenvel uitwerken. Voor een kleurenalbum in offsetdruk zijn nu 3 vellen vereist: een geïnkte plaat met de tekeningen zelf en lege tekstballonnen, een aparte blauwdruk voor de inkleuring, en dan nog een derde op offsetfilm waarop enkel de teksten zijn aangebracht. Het voordeel : dank zij deze aparte tekstfilm wordt het mogelijk om de albums in verschillende talen te drukken. Oorspronkelijk wordt gepland om bij het herwerken van een album ook de teksten telkens naar het Nederlands te vertalen en op een tweede offsetfilm te laten zetten, zodat de twee versies zowat gelijktijdig zouden kunnen gedrukt worden. Voor het eerste kleurenalbum wordt de Nederlandstalige film inderdaad gemaakt, maar omwille van de papierschaarste wordt de Vlaamse albumdruk uitgesteld. Voor de volgende kleurendrukken ziet men voorlopig af van de simultane tekstfilms (al worden de teksten wel vertaald) daar deze films vrij duur en schaars zijn. Er is enkel genoeg film voorradig voor de Franse tekst. Dat is de reden waarom Nederlandstalige albums pas na de oorlog verschijnen, vanaf 1946!

HERGE HEEFT BERGEN WERK

Er ligt nu uiteraard veel meer werk op de tekenplank dan Hergé voor ogen had in 1940, toen hij de oude Tintin-verhalen voor *Het Laatste Nieuws* begon te herwerken. Voor dit nieuwe kleurenalbum-project heeft hij hulp nodig, dat is duidelijk. In april 1941 had Hergé – eerder toevallig – Edgar P. Jacobs ontmoet. Jacobs is een goede vriend van Jacques Van Melkebeke, de man die tijdens de oorlog met Hergé aan scenario's voor Kuifjeverhalen schreef (zie BSM 67&102)en met wie hij in 1941 de teksten van de twee Tintin-theaterstukken schreef. Hergé is onder de indruk van de prachtige illustraties die Jacobs voor Bravo tekent, in kleur (!). Waarachtig, Jacobs is de man die hij zoekt! Hergé stelt hem voor om vanaf februari 1942 voor hem te komen werken. Maar Jacobs kan zich hoogstens 3 dagen per week vrijmaken. Hergé aarzelt en stelt de beslissing uit. Uiteindelijk wordt Alice DEVOS in maart 1942 als eerste medewerkster aangeworven. Zij is de vriendin van José De Launoit, vriend en voormalige vennoot van Hergé ten tijde van het "Atelier Hergé", die zich met reclame-opdrachten bezig hield. Haar eerste werk zal erin bestaan de verknipte versie van *L'oreille Cassée* in te kleuren.

En zo komen we terug bij *Tintin in Amerika* dat op dat ogenblik in *Het Laatste Nieuws* verschijnt. We begrijpen nu beter waarom plots 4-strokenplaten in het verhaal opduiken : Hergé is van plan de platen verder te herwerken in functie van de kleurenalbums. Maar wegens tijdsgebrek keert hij terug naar de 3-stroken lay-out en stelt hij de verdere aanpassing van het verhaal uit tot later.

Even opmerken dat Hergé vanaf mei 1942, vanaf het ogenblik dus dat hij aan de kleurenalbums begint te werken, het grondig hertekenen van de Kwik en Flupke-gags voor *Het Algemeen Nieuws* staakt. Vanaf dan zijn de aanpassingen minimaal, hoogstens enkele strepen in de achtergronden, en verschijnen de gags als louter vertalingen van die uit *Le Petit XXe*.

Dat Hergé de laatste platen van *Tintin in Amerika* niet volgens de nieuwe kleurenalbum-norm afwerkt heeft alles te maken met de dringendheid waarmee sommige oude verhalen moeten herdrukt worden, en de dikte van de oude albums.

De volgorde waarmee de oude verhalen zullen worden herwerkt, hangt dus af van 3 criteria : 1) hoeveel pagina's tellen de oude zwart-wit albums? (papier is duur en schaars!) ; 2) welke titels zijn uitverkocht en aan een dringende herdruk toe? ; 3) welke verhalen kunnen het snelst herwerkt worden (die waarvan de oude tekeningen de minste aanpassingen vergen)?

Casterman zou de hele reeks zo snel mogelijk herwerkt willen zien om ook zo snel mogelijk klaar te kunnen staan met een reeks van minstens 6 kleurenalbums die ook in het Nederlands zouden kunnen

JE VOUDRAIS VOIR SA TÊTE LORSQU' IL CONSTATERA QUE JE SUIS TOUJOURS VIVANT !..
OH ! OH ! .. CE PAYS DEVIENT MONTAGNEUX ....
LA PISTE EST TOUTE FRAICHE, TINTIN !
LA-HAUT ? .. SERAIT-CE LA ? .. C'EST VRAIMENT UN REPAIRE BIEN CHOISI : UN NID D'AIGLE !
IL VA FALLOIR GRIMPER LA-HAUT ?
AH ! AH ! IL A RETROUVÉ MA TRACE ! TANT MIEUX ! TANT MIEUX !..
TINTIN IN AMERIKA
(XLII)
N ZOU ZIJN GEZICHT WILLEN ZIEN ALS HIJ ZAL VASTSTELLEN DAT HI NOG ALTIJD LEEFT !
HO'HA ! HET WORDT HIER BERGACHTIG ..
HET SPOOR IS VERSCH, TINTIN
DAAR MOVEN ? ZOU HET DAAR ZIJN ? WEERELIJK GOED GEKOZEN SCHUILPLAATS .. EEN ARENDSNEST.
MOETEN WIJ DAAROP KLIMMEN
HA, HA ! HIJ HEEFT MIJN SPOOR WEERGEVONDEN DES TE BETER .. DES TE BETER ....
Il va falloir grimper là-haut ?
Ah ! ah ! Il a donc retrouvé ma trace ! Tant mieux ! Tant mieux !
Nous n'avions pas encore fait de l'alpinisme. Nous voilà servis. Milou !..
Attention ! Il y a un passage. Mon cher petit ami, nous allons vous aider.
Là ! ça y est ! .. Et maintenant, Tintin, on n'entendra plus jamais parler de lui ..
BOUM ...
Ouf ! Il a fait sauter un pan de roche, ce gredin ! Nous sommes pensifs, Milou !

▲ *Drie opeenvolgende versies van dezelfde plaat uit Tintin/Kuifje in Amerika, waaruit blijkt dat Hergé afstapt van de 4 stroken-platen en het verhaal verder hertekend wordt volgens de oude PXX-layout. Vlnr uit : PXX, HLN en het kleurenalbum*

De Avonturen van TINTIN
Gespleten Oor (I)
BESTE BROERS EN ZUSSEN,
Hieronder vangen de nieuwe avonturen aan van TINTIN en zijn trouwen lief BOBBIE.
Trans gaan we hen volgen naar de Zuid-amerikaansche nog achter onbekende binnenlanden.
Hij zal daar voorzeker weer heel wat beleven.
MUSEUM VOOR VOLKENKUNDE
RING

De eerste plaat van de hertekende versie van Het Gespleten Oor die ook de latere kleurenplaat zal worden. Deze versie is dus voorgepubliceerd in HLN en verscheen nooit zo in een Franstalig (dag)blad vóór de strip in albumvorm uit kwam

gedrukt worden. Wie weet hoe lang de oorlog nog duurt. Eens die voorbij, moet de uitgeverij klaar staan om buitenlandse markten te veroveren. In de toekomstige race zal de eerste die degelijk materiaal kan aanbieden, veel kans maken om die race ook te winnen. Uiteraard moet tegelijkertijd gezorgd worden voor een jaarlijkse nieuwigheid. Hiervoor moeten de verhalen die in *Le Soir* verschijnen ook systematisch herschikt en ingekleurd worden.
Hergé moet nu dus aan drie projecten tegelijkertijd werken: oude verhalen herwerken, de krantenversies van de nieuwe Vlaamse Tintinverhalen herwerken, en dan ook nog nieuwe verhalen voor *Le Soir* verzinnen en uittekenen.

DE GEHEIMZINNIGE STER
WAT EEN WONDER-SCHOONE NACHT !
MAAR WAT IS HET WARM ! HET LIJKT WEL VOLOP ZOMER !
EEN VALLENDE STER ! VLUG, BOB EEN WENSCH !
KIJK LIEVER UIT UW OOGEN, IN PLAATS VAN WENSCHEN TE BEDEN-KEN.
DAAR IS DE GROOTE BEER...
O, BOB, KIJK EENS WAT 'N GROOTE STER !
WELKE ?...
H-1

DE GEHEIMZINNIGE STER
JA, DE PEST BELOERT ONS EN DE CHOLERA ! HET IS HET EINDE VAN DE WERELD, SA-TANS JONG !
HIJ VERVEELT ME, DIE KEREL !
HEB JE GEHOORD ISAAK ?... DAT MOST NOUS WAAR WEZE
MIJ BEST HOOR, 'N MOOI ZAAKIE SOU DAT SIJN, SALOMON. MOT IK NOG SO OOO FR. SCHUID BETALEN, VERGAAT DE WERELD, BETAAL IK NIKS...
OEF ! EINDELIJK THUIS !
WAT EEN HITTE !
O WEE !
?
H-19

Stroken uit de versie van De geheimzinnge ster uit HLN. De strook met de Joden zal Hergé altijd wel blijven achtervolgen

Gespleten Oor
(LIX)
KORTE INHOUD VAN HET VOORAFGAANDE. — Tintin is op zoek naar een kostbaren fetisj, gestolen in een museum. Een spoor leidt naar de Zuidamerikaansche wildernis. Tintin beleeft natuurlijk heel wat avonturen, maar den fetisj vindt hij niet. In Europa teruggekeerd ontdekt hij een nieuw spoor. Maar de man die het kostbaar beeld bezit, een rijke Amerikaan, is juist per schip vertrokken. Twee schurken ontstelen hem den fetisj. Tintin ontmoet hen op het dek en wil hen het beeldje afnemen. Een gevecht ontstaat tijdens hetwelk een der kerels den fetisj laat vallen. Het beeld is stuk en een groote diamant waarop de schurken aasden, rolt er uit en komt in zee terecht.
ALLES IS VERLOREN! DAAR ZULT GIJ VOOR BOETEN!
WAF! PANG
HA! PANG
HELP!
DRIE MANNEN OVER BOORD!
ER WAREN ER DRIE!..
DAAR! EEN WORDT ER OPGEVISCHT...
EN... EN DE ANDEREN?..
ZIJ ZIJN NIET MEER AAN DE OPPERVLAKTE GEKOMEN

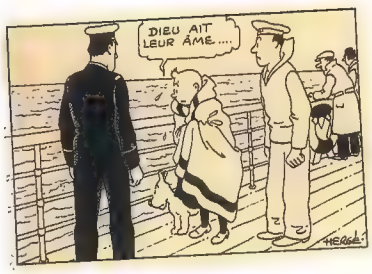

Twee versies van dezelfde plaat uit Het gebroken/gespleten oor. De eerste twee platen zijn de Belgische versies, waarop de boeven door duivels naar de hel worden afgevoerd. In Frankrijk is de PXX-versie in Coeurs Vaillants verschenen, maar men vond dat duivelsprentje te griezelig. Daarom werd het in dat blad vervangen door een nieuw plaatje (hierbij afgebeeld), dat Hergé speciaal voor CV heeft getekend

Tintin in Kongo en ***Tintin in Amerika*** zullen dus de twee enige échte originele Vlaamse Kuifjesverhalen blijven, die spijtig genoeg nooit in albumvorm verschenen in deze versie. Daarna zullen in *Het Laatste Nieuws* enkel nog verhalen verschijnen die herwerkt werden voor de kleurenalbums, zoals ***Het Gespleten Oor***, het verhaal dat als eerste voor de kleurenversie is aangepast, en in die vorm als het ware in de Vlaamse krant voorgepubliceerd wordt van 23-12-42 t/m 23-02-44, alweer een primeur voor Vlaanderen. Andere verhalen zijn louter vertalingen van strookafleveringen uit *Le Soir*, zoals ***De Geheimzinnige Ster*** (01-09-1943 tem 24-5-44) en ***De Erfenis van Haddock*** (25-4-1944 t/m 02-9-1944, plots afgebroken bij de bevrijding).

DE ERFENIS VAN KAPITEIN HADDOCK
GEMENGD NIEUWS
SEDERT ENKELE WEKEN NEEMT DE ZAKKENROLLERIJ OP ONRUSTBARENDE WIJZE TOE. WARENHUIZEN, MARKTEN EN VEILINGEN WORDEN DOOR BRUTALE ZAKKENROLLERS ONVEILIG GEMAAKT. HET SCHIJNT DAT MEN MET EEN GOED GEORGANISEERDE BENDE TE DOEN HEEFT. DE POLITIE HEEFT ER HAAR BESTE SPEURDERS MEE BELAST DIE GEVAARLIJKE GAUWDIEVEN ONSCHADELIJK TE MAKEN.
HET KOMT ER OP AAN EEN OOGJE IN HET ZEIL TE HOUDEN EN DIE SPITSBOEVEN IN TE REKENEN.
ALS WIJ EENS MET DE OUDE MARKT BEGONNEN? KUIFJE HEEFT ONS GEZEGD DAT HIJ ER VANMORGEN NAARTOE GING, MISSCHIEN ONTMOETEN WIJ HEM WEL.
BEST! VOORUIT...
H-1

▲ *Eerste strook van De erfenis van Haddock in HLN, waarin Kuifje een bezoek brengt aan het Brusselse Vossenplein (beter bekend als de oude markt)*

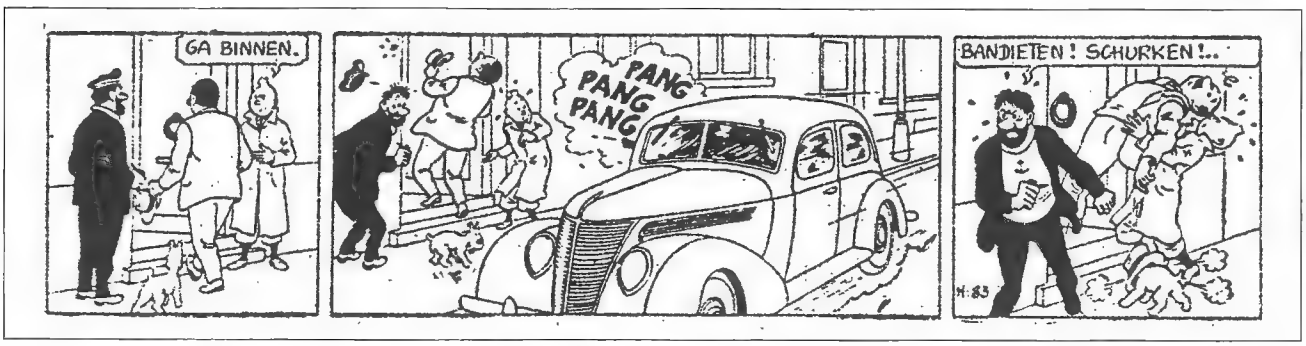

▲ *Laatste strook van De erfenis van Haddock in HLN op 2/9/1944. Op 3 september ratelden de eerste Britse tanks Brussel binnen. Een scoop die de collaborerende kranten niet meer konden brengen…*

Het is nu midden 1942. Naast het tekenen van nieuwe Tintin-verhalen die à rato van één dagelijkse strook in *Le Soir* verschijnen (en ook met flinke achterstand in *Het Laatste Nieuws*), gaat Hergé zich dus hoofdzakelijk toeleggen op het drukklaar maken van de oude verhalen. Aan het lijstje van 7 verhalen uit 1940 zijn ondertussen twee verhalen toegevoegd: *Le Crabe aux Pinces d'Or*, en *L'Etoile Mystérieuse*. Ook die 2 verhalen moeten nog aangepast worden aan de vereisten van de kleurenalbums.

De klus ziet er dus nu als volgt uit:

Tintin au Congo : er is nu een nieuwe, beter getekende versie uit *Het Laatste Nieuws* beschikbaar. Toch moeten de 20 eerste pagina's van deze versie opnieuw hertekend worden tot de 12 eerste van de geplande kleurendruk. 20 pagina's: een aanzienlijk werk dus. De rest moet herschikt en bijgewerkt worden.

Tintin en Amérique : hiervoor is de *Het Laatste Nieuws*-versie nu eveneens beschikbaar. Maar ook hier moeten de 4 ongewijzigde originele pagina's uit de "mindere" afleveringen uit midden 1940 afgewerkt worden. Anderzijds zijn al 5 pagina's voor de kleurenversie als dusdanig zo goed als klaar. Ook hier moet de rest van de platen herschikt en bijgewerkt worden.

Les Cigares du Pharaon : aanvankelijk besluit Hergé om de oude tekeningen alsnog gewoon te verknippen tot een 62 platen-album. Hiervoor worden de originele tekeningen verknipt en herschikt opgekleefd. Eind 1943 is dit knip- en plakwerk voltooid, maar moeten de zo verkregen nieuwe vakjes bijgetekend en van nieuwe tekstballons voorzien worden, wat uiteindelijk niet zal gebeuren. Pas veel later, begin jaren 50, zal dit verhaal helemaal hertekend worden en als allerlaatste album, dat sinds járen uitverkocht was, de reeks volledig maken.

Le Lotus Bleu : ook hier wil Hergé de originele PetitXXe-versie verknippen en herschikken.

Maar de anti-Japanse ondertoon van het verhaal ligt gezien de politieke gegevens van het ogenblik, vrij delicaat. *Casterman* vraagt Hergé om deze herwerking uit te stellen tot betere tijden. Pas na de oorlog zal de herwerkte versie van dit verhaal in kleur verschijnen. Uiteindelijk

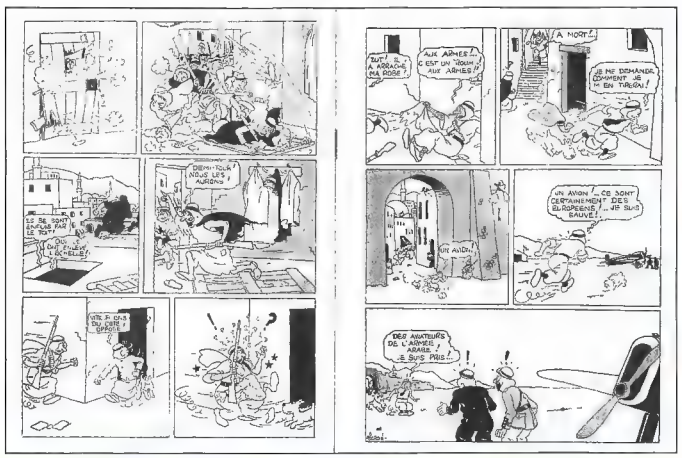

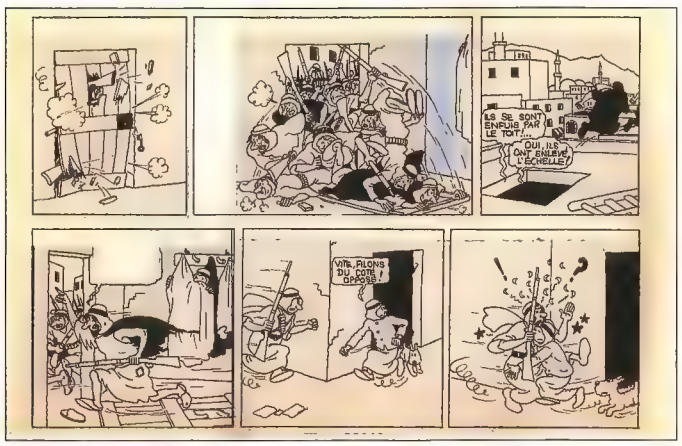

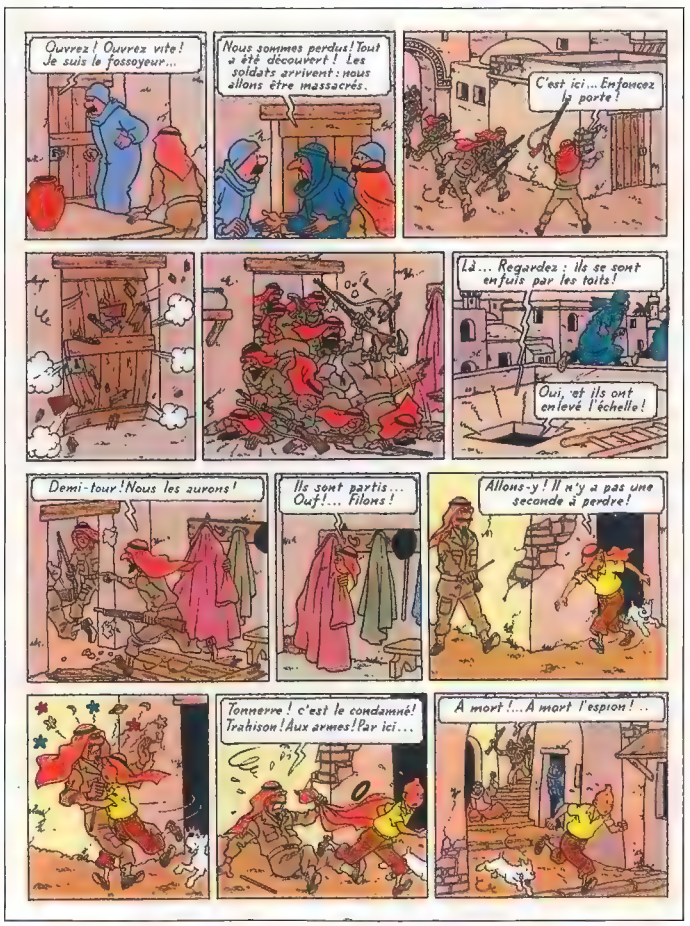
Ouvrez ! Ouvrez vite ! Je suis le fossoyeur...
Nous sommes perdus ! Tout a été découvert ! Les soldats arrivent : nous allons être massacrés.
C'est ici... Enfoncez la porte !
Là... Regardez : ils se sont enfuis par les toits !
Oui, et ils ont enlevé l'échelle !
Demi-tour ! Nous les aurons !
Ils sont partis... Ouf !... Filons !
Allons-y ! Il n'y a pas une seconde à perdre !
Tonnerre ! c'est le condamné ! Trahison ! Aux armes ! Par ici...
A mort !... A mort l'espion !...

Drie opeenvolgende versies van dezelfde plaat uit De sigaren van de farao. Versie 2 is het voorbereidende knip- en plakwerk van het oorspronkelijke idee om de bestaande platen te herwerken tot een kleurenversie. Dat plan is opgegeven en die platen zijn onafgewerkt gebleven. Het verhaal werd jaren later helemaal hertekend

Coverillustratie van de zwart-wit versie van De sigaren van de farao

zullen enkel de 8 eerste zwart-wit pagina's volledig hertekend worden tot 4 kleurenpagina's van 4 stroken. De rest wordt verknipt, herschikt en aangepast. Nog goed ook, want Hergé houdt aan dit verhaal bijzonder goede herinneringen over, meer bepaald aan de hulp en raad (zowel inhoudelijk als grafisch) die Tchang hem geboden heeft.

L'Oreille Cassée : dit is het eerste verhaal dat grafisch volledig oké is om met een minimum aan knip-en plakwerk tot kleurenalbum herwerkt te worden, wat vrij snel kan gebeuren. Het is ook het dikste zwart-wit album (128 blz). Evident dat dit verhaal het eerst afgewerkt zal worden.

L'Ile Noire : hiervoor geldt hetzelfde als voor het voorgaande verhaal. Snel afwerken kan.

Le Sceptre d'Ottokar : theoretisch zou dit ook vlot herwerkt kunnen worden, maar de originele platen van het laatste deel van het verhaal, die bij het uitbreken van de oorlog in Parijs bij *Coeurs Vaillants* lagen, blijken daar geblokkeerd. Al zijn deze platen dus niet beschikbaar, toch besluit Hergé om de overige platen ondertussen toch te herwerken. Af is af.

L'Or Noir, het onderbroken verhaal uit *Le Petit XXe* komt uiteraard niet in aanmerking, het is niet zeker of er ooit wel een vervolg op komt.

Le Crabe aux Pinces d'Or : vrij snelle herwerking mogelijk.

L'Etoile Mystérieuse : vanaf dit verhaal is de aanpassing van de oorlogsverhalen iets delicater. Dit zal ook voor het daaropvolgende tweeluik *Le Mystère de la Licorne* en *Le Trésor de Rackham le Rouge* gelden. De oorspronkelijke verhalen verschijnen als dagelijkse strookstrip in de kranten. Om elke dag op het einde van de strook een zekere spanning op te bouwen, heeft Hergé een totaal nieuw ritme in het verloop van het verhaal moeten leggen. Het aanpassen van deze 3 dagstrips zal dus grondiger moeten gebeuren, en deze keer ook inhoudelijk, om de logica en het ritme van een albumversie te kunnen aanbieden. Hiervoor zullen plaatjes en zelfs enkele scènes gewoon weggelaten, vervangen of hertekend worden. In dat opzicht zijn de nooit in albumvorm gepubliceerde krantenversies dan ook een must voor de verzamelaars!

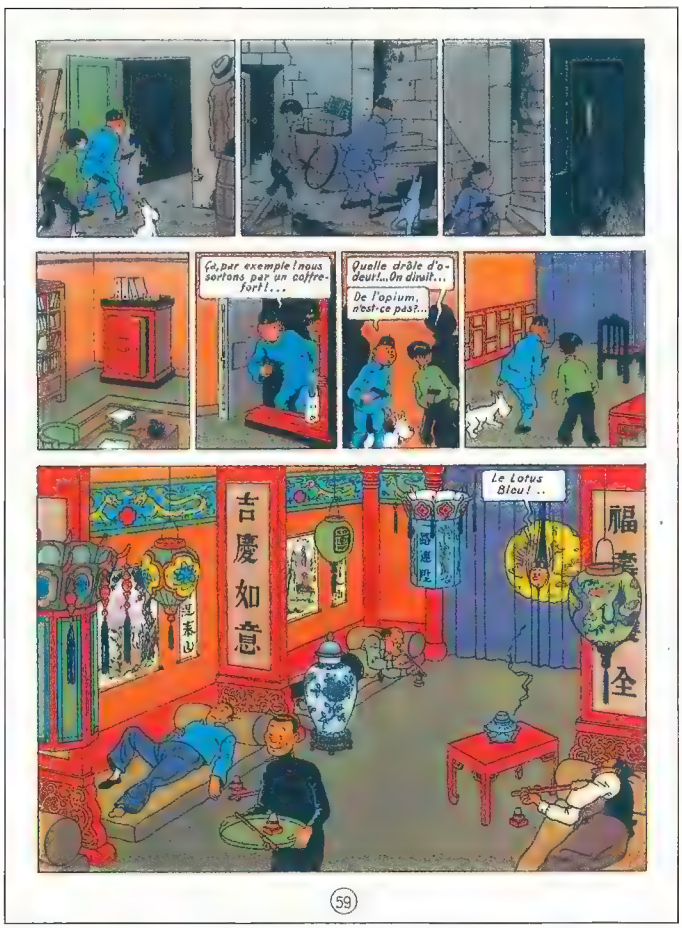

Twee versies van dezelfde plaat uit De Blauwe Lotus: Hier zien we dat Hergé bij het hertekenen wat ruimte overhield om grote plaatjes in te lassen. Het onderstreept het dramatische effect en respecteert de cliffhanger van de laatste strook

Coverillustratie van de zwart-wit versie van De Blauwe Lotus

CHRONOLOGIE VAN HERGÉ'S WERKZAAMHEDEN

De chronologie van het herwerken van de verhalen voor de kleurendrukken gaat dus als volgt:

1942: DE GRANDES IMAGES

Eerst komen de gemakkelijke aanpassingen:

L'Oreille Cassée (*Het Gebroken Oor*) : het dikste zwart-wit album, aangepast tussen mei en juli 1942, de inkleuring is eind augustus af en de Franse tekst begin 1943 klaar. In de loop van 1943 wordt aan een Nederlandse tekst gewerkt.

Over dit verhaal merkt Philippe Goddin op in het blad Les Amis d' Hergé N°37, dat de herwerkte eerste 7 pagina's van de nieuwe kleurenversie niet tot stand kwamen door de oude platen te verknippen en te herschikken, maar wel overgetekend werden (met behulp van een lichtbak?) Hergé had Casterman hiervoor eind april drukproeven van de eerste 16 pagina's van het zwart/wit-verhaal gevraagd. Volgens Goddin zijn deze 7 pagina's ook niet door Hergé geïnkt. Heeft Hergé zich bij het maken van deze platen laten bijstaan? Alvast niet door de anonieme assistent over wie Hergé in zijn brief van februari 42 aan *Casterman* schreef, aangezien Hergé pas in mei van dat jaar met het herwerken begint. Maar wie heeft dan die platen geïnkt? Alice Devos? We weten het niet.

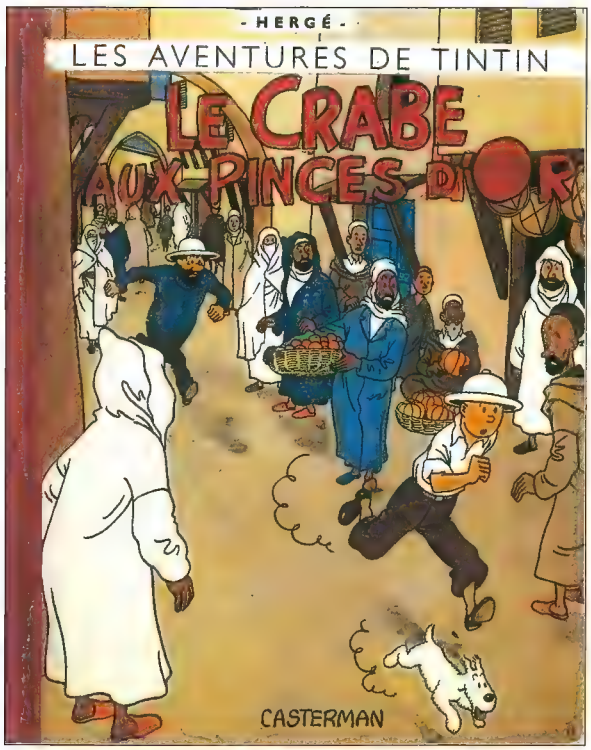

Casterman stelt voor om nieuwe – paginavullende – covers te ontwerpen voor de zwart-witalbums (het beige papier waarmee ze tot dan werden gedrukt is niet meer voorradig). Om hun voorstel meer kracht bij te zetten, maken ze bij Casterman zelf aan de hand van één van de kleurenplaten uit Le Crabe aux pinces d'or een nepkaft voor dit album om Hergé te overtuigen

Le Crabe aux Pinces d'Or (De Krab met de Gulden Scharen): reeds in 1941 als zwart-wit album verschenen; tekeningen aangepast van juli 1942 tot eind augustus. Inkleuring voltooid eind juni 1943, de Franstalige tekst eind augustus 1943.

L'Ile Noire (*De Zwarte Rotsen*): tekeningen aangepast van augustus tot december 1942, de inkleuring is midden april 1943 af, de lettering wordt begin 1943 uitgewerkt.

Tintin au Congo: Hergé werkt aan het herschikken van de reeds hertekende platen. Het hertekenen van de eerste 20 zwart-wit platen is voor later.

Ook het aanpassen van de reeds hertekende platen van *Tintin en Amérique* staat op het programma. Ook daar is de volledige afwerking voor later.

Het nieuwe album van het jaar:

L'Etoile Mystérieuse (*De Geheimzinnige Ster*): de voorbereiding neemt meer tijd in beslag, maar het album moét eind 1942 in de winkels liggen. Een Nederlandstalig album was gepland, maar omwille van materiaalgebrek toch maar uitgesteld.

Inmiddels zijn de Tintin-albums in zwart-wit helemaal uitverkocht. Aangezien kleurenversies nog een tijdje op zich zullen laten wachten, beslist *Casterman* om alsnog alle zwart-wit albums te herdrukken. Aangezien het beige papier dat tot dan voor de kaften gebruikt werd op is (en niet meer verkrijgbaar) vraagt de uitgever Hergé om nieuwe, paginagrote coverillustraties te maken: de fameuze ***Grandes Images*** zoals ze in de Franstalige stripcatalogus worden genoemd. De 8 zwart-wit herdrukken (de kleurenkaften worden per 4 gedrukt), van *Tintin au Congo* tot en met *Le Crabe aux Pinces d'Or*, verschijnen rond 15 september 1942, enkele maanden vóór het verschijnen van *l'Etoile Mystérieuse*, in een oplage van 5000 exemplaren elk (behalve de "Cigares": 4000 ex. en de "Crabe": 6700 ex.).

In december 1942 verschijnt ***L'Etoile Mystérieuse*** als allereerste kleurenalbum op de markt.

1943: JACOBS START

Werken aan nieuwigheden:

Eerst moet werk gemaakt worden van de aanpassingen aan het eerste deel van het dubbelverhaal *Le Secret de la Licorne* (*Het Geheim van de Eenhoorn*) en *Le Trésor de Rackham le Rouge* (*De Schat van Scharlaken Rackham*), dat dat jaar in *Le Soir* verschijnt, zodat *Le Secret de la Licorne* als kleurenalbum eind 1943 in de winkels kan liggen.

De oude verhalen:

Hergé herwerkt de beschikbare platen van "Ottokar", maar moet noodgedwongen wachten om het verhaal af te werken: het tweede deel van het verhaal is nog steeds zoek in Parijs.

Inmiddels is het herwerken van de reeds hertekende platen van "Congo" en "Amerique" (van elk verhaal zo'n 50-tal platen) af, maar het hertekenen van de laatste verouderde platen van deze verhalen schrikt Hergé een beetje af. Zóveel werk!

Dan maar de oude tekeningen van de "Cigares" verknippen en herschikken. Eind augustus is Alice Devos aan de hand van de aanwijzingen van Hergé klaar met deze eerste aanpassingsfase (62 platen). Rest nog het bijtekenen van de verknipte vakjes alsook het hertekenen van de tekstballons. Nog heel wat werk dus.

Ondertussen heeft Hergé dan toch beslist om de laatste hand te leggen aan de platen van "Amérique". Het verhaal zou tegen eind augustus zo goed als klaar moeten zijn. Daarna wil hij "Congo" afwerken.

De inkleuring en de lettering van de nieuwe versie van *L'Ile Noire* zijn af. Het boek wordt gedrukt en is in september klaar voor de verkoop. Maar onverwachts duiken problemen op met de Duitse Propaganda *Abteilung*. Deze controledienst vindt het verhaal "te Brits" en legt *Casterman* een tijdelijk drukverbod op. Wat reeds gedrukt is, wordt weliswaar gelukkig gedekt door een eerder gekregen toestemming en de eerste oplage komt dan toch in september uit… en is in een minimum van tijd uitverkocht. Het bijdrukken is dus voor later.

Ondertussen is Alice Devos zwanger. Ze zou midden november bevallen en wil eind september stoppen met werken. Hergé moet op zoek gaan naar een nieuwe assistent. In de herfst van 1943 verschijnt in het jeugdblad *BRAVO! De U-straal* van E.P. Jacobs.

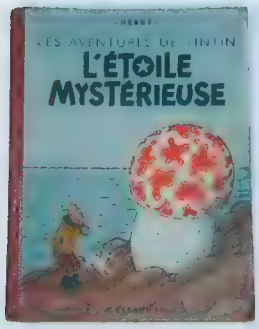

De eerste druk van L'Etoile Mystérieuse, december 1942, het allereerste Tintinalbum ooit in kleur

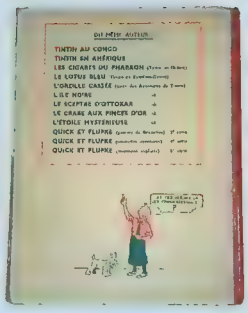

Achterzijde L'Etoile Mystérieuse, Deze zogeheten "dos blanc" is typisch voor de Franse eerste drukken in kleur

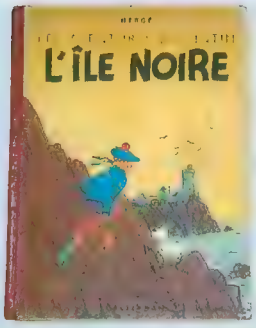

De eerste druk in kleur van L' Ile Noire, september 1943

De eerste druk van Le Secret de la Licorne, oktober 1943

De eerste druk van Le trésor de Rackham le Rouge, november 1945, verscheen pas 2 jaar na het eerste deel!

Hergé is onder de indruk en neemt opnieuw contact op met Jacobs om zijn voorstel uit begin 1942 te hernieuwen. Jacobs is écht de geknipte man voor de job. Uiteindelijk laat Jacobs zich overtuigen en zal hij officieel vanaf 1 januari 1944 voor Hergé komen werken, al is Jacobs weliswaar reeds eind 1943 bezig met het aanpassen van de decors van de reeds herwerkte *Trésor de Rackham le Rouge*- en Congo-platen.

Samengevat verschijnen in 1943 de kleurendrukken van de in 1942 herwerkte oude verhalen, alsook een nieuw verhaal in de reeks:

L'Oreille Cassée : einde juni 1943
L'Ile Noire : september 1943
Le Secret de la Licorne (het nieuwe album van het jaar) : oktober 1943 ; de eerste druk is in november reeds uitverkocht.
Le Crabe aux Pinces d'Or : december 1943

Ten behoeve van de bladen die de verhalen van Kuifje in het buitenland publiceren (*O Papagaio* in Portugal en *L'Echo Illustré* in Genève), worden in 1943 ook de fameuze ***Editions alternées*** gedrukt, zwart-wit-drukken van de kleurenversies, waarbij de pagina's slechts langs één zijde gedrukt zijn, wat afwisselend 2 gedrukte pagina's geeft gevolgd door twee blanco's. Vandaar de naam. De geïnteresseerde kranten konden dan clichés maken van de gedrukte pagina's, zonder hinder van een mogelijk doorschijnende gedrukte achterkant. Ingebonden als "boek" werd overigens het Duitse verbod op overdracht van persmateriaal naar het buitenland omzeild. Zo zijn er (uiterst zeldzame) exemplaren bekend van:

L'Oreille Cassé (128 pagina's) : van dit album zijn
- 30 exemplaren gekend met A-21 achterkaft (cfr lijst achterkaften in de Franse stripcatalogus)
- 3 exemplaren met A-22 achterkaft.

L'Etoile Mystérieuse (62 p.) : A-21 : 2 exemplaren gekend, A-22 : 3 ex.
L'Ile Noire (128 p.) : A-21 : 2 ex. , A-22 : 3 ex.
Le Secret de la Licorne (128 p.) : A-21 : geen exemplaar gevonden, A-22 : 1 ex.
Le Crabe aux Pinces d'Or (62 p) : A-21 : geen gevonden, A-22: 4 ex.
Tintin en Amérique: aan het bestaan van zulke exemplaren van dit verhaal wordt getwijfeld : er is wel een pak van 8 ongekleurde, geplooide, niet verkapte vellen gevonden van het verhaal, maar geen echt album. Ook van *Le Trésor de Rackham le Rouge* bestaan zulke vellen. Het is te betwijfelen of daarvan ook daadwerkelijk albums gemaakt werden, aangezien deze verhalen pas na de oorlog in albumvorm verschenen en er dan geen sprake meer was van exportbeperkingen van persmateriaal.

Opmerkelijk is nog dat *Standaard Boekhandel* Hergé eind maart 1943 voorstelt om Nederlandstalige Kuifje-albums op de markt te brengen. Hergé wijst dit voorstel af. Voor zulke albums zal *Casterman* later wel zorgen.

AH!...J'OUBLIAIS.....
TIENS?... OÙ EST-IL PASSÉ?..
CRAC !
HÉ! HÉ! AHMED, PETIT...
MON PAUVRE SACHE QU'UN MIROIR PEUT ÊTRE TRÈS UTILE POUR SURPRENDRE CE QUI SE PASSE DERRIÈRE SOI!... MAIS, ...MAIS....CE N'EST PAS AHMED!.....
?!?!
TINTIN !!!... LUI !... COMMENT SE FAIT-IL QUE JE LE RETROUVE ICI ?... ÉTAIT-IL SUR MA PISTE ? M'AURAIT-IL RECONNU ?... SI J'ATTENDAIS QU'IL AIT REPRIS CONNAISSANCE POUR L'INTERROGER? .....NON, C'EST INUTILE .....
JE VAIS LUI FAIRE PASSER, POUR TOUJOURS, L'ENVIE DE S'OCCUPER DE MOI !...

De laatste verschenen platen van L'Or Noir in Le PXX. Er bestaan nog twee afgewerkte platen die nooit gepubliceerd zijn

Ce visage!... Je le reconnais!... Mais oui... C'est le Docteur Müller! (1)
Que va-t-il faire ?
Eh bien, où est-il passé ?
CRAC
Hé ! hé ! mon pauvre Ahmed, un petit miroir est parfois bien utile pour voir ce qui se passe derrière soi... Et je vais me mêler de cette indiscrète...
Tonnerre !... Mais... ce n'est pas Ahmed... C'est Tintin !...
Tintin !... Comment se fait-il que je le retrouve ici ?... Je donnerais il ne quelque chose pour savoir ce qu'il attend dans l'intérêt... Après tout, non !... C'est inutile...
Je vais me fois pour toutes, lui faire passer l'envie de s'occuper de moi...
Tiens ! qu'est ce bruit ?... On dirait... Je ne me trompe pas... Mais oui... On dirait une auto...
Là-bas, une jeep !... Tonnerre ! serait-ce un défi ?
sur ma piste ?...
(1) voir L'Ile Noire

L'Or Noir/*Het zwarte goud*

Speciaal aan de twee versies is, dat in de PXX-versie nog geen sprake is van Kapitein Haddock. Die verschijnt pas tijdens de oorlog in Le Soir Jeunesse. Hergé moest dus een manier vinden om na de oorlog Haddock even weg te schrijven uit dat verhaal zodat hij de bestaande PXX-platen zonder te veel moeite kon herbruiken voor de kleurenversie.

Zodoende verschijnt Haddock in de kleurenversie in één vakje op plaat 3 om te melden dat hij opgeroepen wordt door de zeemacht en dus als de bliksem weg moet. Pas op plaat 54 van het volledig verhaal (het deel dus dat voor de PXX nog niet geschreven en getekend was) komt Haddock als en deus ex machina Kuifje uit een lastige situatie bevrijden. Om geen lastige verklaring te moeten geven hoe Haddock daar nu plots weer op dat ogenblik in de strip opduikt, vindt Hergé wel een grappige uitleg. Alhoewel, uitleg.... Lees dat maar eens terug na in het album!

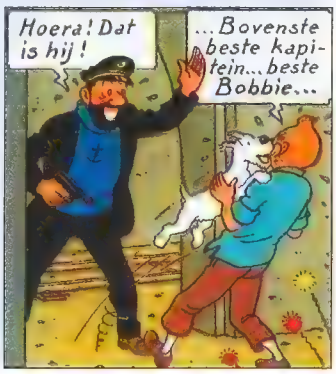

◂ *L'Or Noir is na de oorlog herwerkt en afgewerkt*

HERGE OVERWERKT... EN WERKELOOS

Vanaf 1 januari 1944 komt Jacobs dus officieel voor Hergé werken; de eerste maanden halftijds (hij moet zijn U-straal in *BRAVO!* nog afmaken), nadien voltijds. Jacobs zal tot begin 1947 een erg waardevolle medewerker zijn voor Hergé : samen herwerken ze niet alleen oude verhalen voor de kleurendrukken, maar werken ze ook (bijgestaan door Van Melkebeke) aan nieuwe scenario's voor Kuifjesverhalen (o.a. dat van *De 7 Kristallen Bollen*). Verder zullen Jacobs en Hergé samen aan verschillende reeksen "didactische postkaarten" werken, die uiteindelijk jaren later onder vorm van chromo's voor de *Zien en Weten-albums* zullen uitgebracht worden.

In de lente van 1944 kampt Hergé met een serieuze depressie en moet hij noodgedwongen voorlopig het tekenen van de stroken van *Les 7 Boules de Cristal* voor *Le Soir* staken. Van 6 mei tot 6 juli verschijnt er geen Tintin in die krant. Het harde werken van de laatste jaren begin stilaan zijn tol te eisen. Ook de politieke toekomst van bezet België is onzeker. Allicht zullen de Duitsers verslagen worden en zal de oorlog in een nabije toekomst voorbij zijn. Maar wat dan? Waarschijnlijk begint het bij Hergé door te dringen dat de keuze voor *Le Soir* hem problemen zal opleveren. Charles Lesne, zijn gesprekspartner bij *Casterman*, had hem hiervoor reeds in september 1943 gewaarschuwd.

In september 1944 is het zover. Brussel wordt bevrijd door het Britse leger, en voor Hergé begint een moeilijke periode, waarin hij van collaboratie wordt beschuldigd, gearresteerd en na één nacht in de cel weer vrijgelaten wordt.

Het verdwijnen van *Le Soir* en *Het Laatste Nieuws* betekent ook

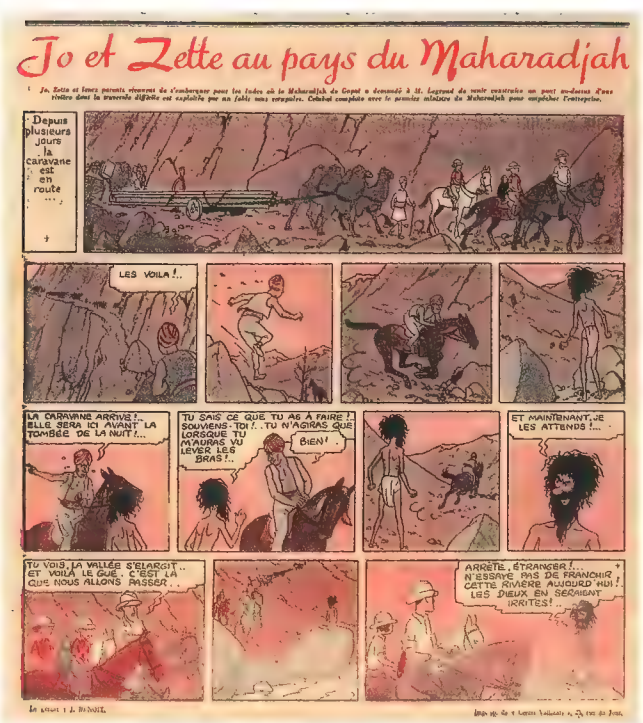
Jo et Zette au pays du Maharadjah
Depuis plusieurs jours la caravane est en route ...
LES VOILA !..
LA CARAVANE ARRIVE !.. ELLE SERA ICI AVANT LA TOMBÉE DE LA NUIT !..
TU SAIS CE QUE TU AS À FAIRE !.. SOUVIENS-TOI !.. TU N'AGIRAS QUE LORSQUE TU AURAS VU LEVER LES BRAS !..
BIEN !..
ET MAINTENANT, JE LES ATTENDS !...
TU VOIS, LA VALLÉE S'ÉLARGIT.. ET VOILÀ LE GUÉ. C'EST LÀ QUE NOUS ALLONS PASSER..
ARRÊTE, ÉTRANGER !.. N'ESSAYE PAS DE FRANCHIR CETTE RIVIÈRE AUJOURD'HUI ! LES DIEUX EN SERAIENT IRRITÉS !..

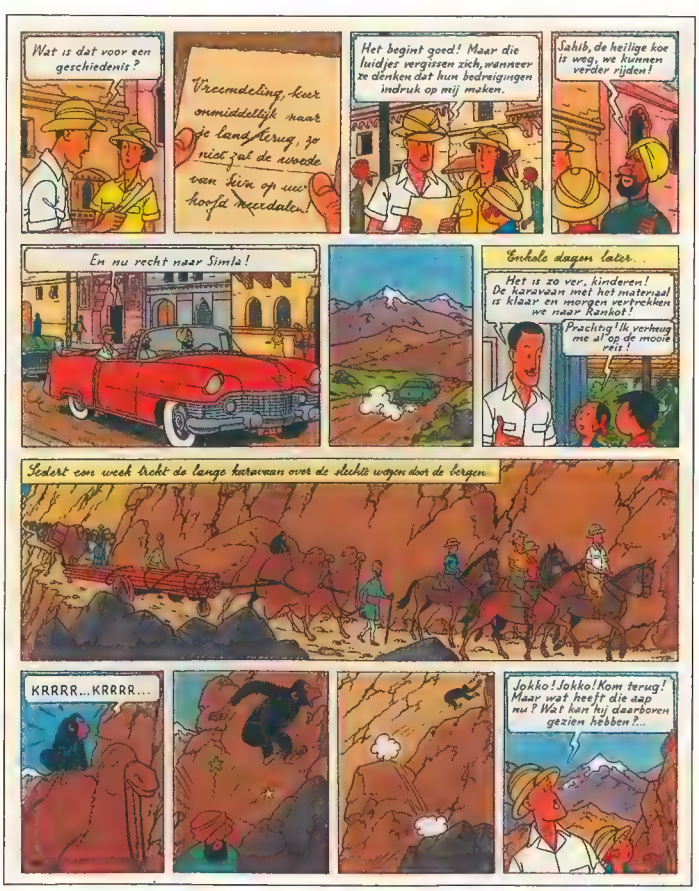
Wat is dat voor een geschiedenis ?
Vreemdeling, keer onmiddellijk naar je land terug, zo niet zal de woede van Siva op uw hoofd neerdalen!
Het begint goed! Maar die luidjes vergissen zich, wanneer ze denken dat hun bedreigingen indruk op mij maken.
Sahib, de heilige koe is weg, we kunnen verder rijden!
En nu recht naar Simla!
Enkele dagen later..
Het is zo ver, kinderen! De karavaan met het materiaal is klaar en morgen vertrekken we naar Rankot!
Prachtig! Ik verheug me al op de mooie reis!
Sedert een week trekt de lange karavaan over de slechte wegen door de bergen.
KRRRR...KRRRR...
Jokko! Jokko! Kom terug! Maar wat heeft die aap nu? Wat kan hij daarboven gezien hebben?..

▲ *Studios Hergé in 1958 met van links naar rechts: inkleurster Josette Baujot, secretaris Baudouin van den Branden de Reeth, Jaccques Martin en Hergé. Zowel Het Zwarte Goud als De Najavallei werden in de Studios afgewerkt*

voor Hergé het stopzetten van de voorpublicatie van zijn nieuwe Tintin-verhalen in de pers. Daarom gaat hij hoofdredacteur Jean Dratz zijn medewerking aanbieden voor het jeugdblad *BRAVO*!

Daar komen ze !... Het ogenblik is aangebroken!
OEI! OEI!
Het is mislukt! Vlug naar m'n paard!
Rabinda moet dadelijk gewaarschuwd worden!
Wel, al terug? Ik hoopte dat...
Neen, meester, mijn opdracht is mislukt... De karavaan komt en zal vóór het aanbreken van de nacht hier zijn.
In dit geval weet je wat je te doen hebt... Denk er aan : Pas handelen wanneer je me de armen ziet opheffen!
Ja, meester.
Ik wacht hen op!
Zie je, de vallei wordt breder... zie, ginds is de plaats waar we door de rivier kunnen waden.
Daar zit de fakir!
Halt, vreemdeling! Probeer vandaag niet de stroom over te steken : de goden zouden boos worden...

Maar daar wijst men hem resoluut af (*Hergé fils de Tintin* p240). Hergé gaat ook bij *Dupuis* aankloppen. Vanwege de eisen die Hergé stelt voor zijn medewerking aan het weekblad *Robbedoes* en gezien het feit dat het uitgeven van Kuifjesalbums door *Dupuis* niet mogelijk zou zijn – vermits er een contract is met *Casterman* – wordt ook dit voorstel afgewezen.

Uiteindelijk legt de overheid Hergé een publicatieverbod op. Gelukkig beperkt dit verbod zich tot de pers en geldt het niet voor de Tintin-albums.

Zodoende zullen Hergé en Jacobs zich vanaf september 1944 vooral verder toeleggen op de te herwerken verhalen. Hergé kan nu ook in Parijs de originelen van *Le Sceptre d'Ottokar* opvragen maar de platen blijken spoorloos te zijn... wat het herwerken bemoeilijkt. In 1944 en 1945 werken ze aan de kleurenversies van *Tintin en Amérique*, *Tintin au Congo* (het eerste deel van het verhaal wordt herwerkt tot de 12 eerste platen van de kleurenversie die zo naadloos aansluiten bij de 50 reeds getekende platen), *Le Lotus Bleu* (nu is het onderwerp geen taboe meer, wel integendeel!), *Le Sceptre d'Ottokar*, en aan het laatste afgewerkte voorgepubliceerde verhaal *Le Trésor de Rackham le Rouge*.

Wat *Le Sceptre d'Ottokar* betreft, nog dit. Aangezien de platen van het 2de deel van het verhaal "verloren" zijn, vraagt Hergé *Casterman* om afdrukken te maken van de platen 32 tot 106 van de originele versie. Met behulp van een lichtbak zou hij de tekeningen op een nieuw tekenblad rechtstreeks in inkt kunnen overzetten om ze vervolgens te kunnen verknippen en hermonteren tot platen voor de kleurenversie.

◀ *De voorpublicatie van De Najavallei in Coeurs Vaillants werd door het uitbreken van de oorlog afgebroken. Het verhaal is nooit in PXX verschenen. Pas veel later is het verhaal afgewerkt, met veel hulp van Jacques Martin, om als kleurenalbum de reeks te vervolledigen*

De eerste druk van Het geheim van de Eenhoorn, 1946, het allereerste Kuifjesalbum ooit

Vanaf 1946 kregen alle albums, ook de Franse, deze achterkant

De eerste druk van De Zwarte Rotsen, 1946

CHRONOLOGIE VAN DE KLEURENALBUMS

De hiervoor vermelde albums verschijnen in de jaren die volgen:

1945:

Le Trésor de Rackham le Rouge : de nieuwigheid van het jaar : november 1945, reeds uitverkocht in december. Dit album was oorspronkelijk bedoeld als nieuwigheid voor eind 1944, maar omwille van het stilvallen van de drukpersen van *Casterman* eind '44 (bij gebrek aan brandstof), zal dit verhaal pas in augustus 1945 gedrukt worden.

1946 :

Tintin en Amérique : is eigenlijk reeds eind 45 klaar, maar bij gebrek aan genoeg karton voor de kaft wordt het verschijnen ervan uitgesteld om het samen met "Congo" te kunnen aanbieden. "Amérique" verschijnt dus in juli 1946, gedrukt op gewoon papier uit 1945.

Tintin au Congo : juli 1946, gedrukt op dik houthoudend papier.

Le Lotus Bleu : december 1946 : eveneens gedrukt op dik houthoudend papier. Voor deze kleurenversie zijn de eerste 9 zwart-wit platen volledig hertekend tot 4 kleurplaten van 4 stroken.De rest werd verknipt, herschikt en bijgewerkt.

1947:

Le Sceptre d'Ottokar : voor dit verhaal heeft Jacobs heel wat details hertekend, waaronder het uniform van de poortwachters van het koninklijk slot. Daarom wordt voor de kleurendruk een nieuwe cover getekend, aangepast aan deze wijzigingen. Gezien het feit dat voor dit album het merendeel van de platen volledig hertekend moest worden, kan men gerust spreken van een zo goed als volledige nieuwe versie van dit verhaal.

CHRONOLOGIE VAN DE VLAAMSE ALBUMS

Nu beschikt *Casterman* over genoeg herwerkte Tintin-verhalen (enkel de "Cigares" moet nog afgewerkt worden) om de bijna volledige reeks in het Nederlands te kunnen uitgeven. Hiermee wordt in 1946 gestart. Ziehier de chronologie van de eerste Kuifje-albums:

Opvallend is, dat nog geen albumreclame of promotiemateriaal teruggevonden werd voor de Vlaamse albums uit 1946. De vraag van Casterman om een affiche en/of folder te maken voor de albumcollectie, dateert al van 1943! Hergé belooft wat te tekenen maar heeft voorlopig geen tijd. Pas eind oktober 1944 stuurt Hergé twee proefschetsen voor het project. Casterman kiest er eentje uit... maar pas in 1945 worden de definitieve tekeningen gemaakt en begint de inkleuring. In 1946 wordt er nog steeds aan gewerkt (Hergé heeft weinig tijd wegens de start van het weekblad Kuifje). Begin maart 1947 is de lettering in het Frans en in het Nederlands af. Affiche en folder kunnen eindelijk gedrukt worden. Midden mei 1947 krijgt Hergé het gedrukte resultaat van Casterman. De reclame heeft zo lang op zich laten wachten, dat de covers met "grande image" van *Les cigares du Pharaon* en *Le sceptre d'Ottokar* nog afgebeeld worden, die in deze vorm niet meer gedrukt zullen worden!

C'est moi, Tintin, l'ami des enfants...
Ah ?
Oui, et je suis venu vous montrer toute ma collection d'albums... Les voici...
TINTIN AU CONGO
TINTIN AMÉRIQUE
L'ÎLE NOIRE
LE LOTUS BLEU
LES CIGARES DU PHARAON
LE SCEPTRE D'OTTOKAR
LE CRABE AUX PINCES D'OR
L'ÉTOILE MYSTÉRIEUSE
Voulez-vous maintenant ouvrir ce dépliant ?...

De eerste druk van Het gebroken oor, 1946

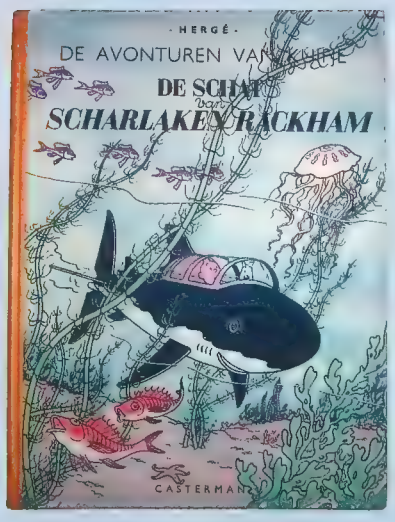

De eerste druk van De schat van Scharlaken Rackham, 1946

De Blauwe Lotus is het eerste album waarop in eerste druk (in 1947) de verwijzing naar het weekblad verschijnt

1946:

Het Geheim van de Eenhoorn : gedrukt op dik houthoudend papier (hetzelfde papier als voor de Franstalige "Congo" en "Lotus"-drukken uit 1946) , gele rug, teksten in oude spelling.
Op de achterkaft vertoont de trui van Haddock een foutieve inkleuring (twee soorten blauw) en onderaan de titellijst wordt géén vermelding gemaakt van het weekblad Kuifje (Lees Kuifje iedere donderdag). Dat zou er op kunnen wijzen dat op het ogenblik dat de ruggen ontworpen (en gedrukt?) zijn, het weekblad *Kuifje* dus nog niet bestond. Deze zogenoemde A46-achterkaften werden ook verder in 1947 gebruikt (waarschijnlijk waren ze in grote hoeveelheden gedrukt). De Blauwe Lotus is het eerste album waarop in eerste druk de verwijzing naar het weekblad verschijnt.

De Zwarte Rotsen : gedrukt op dik houthoudend papier, achterkaft A-46, blauwe rug, oude spelling.

Het Gebroken Oor : gedrukt op dik houthoudend papier, achterkaft A-46, rode rug, oude spelling.

De Schat van Scharlaken Rackham : gedrukt op dik houthoudend papier, A-46, gele rug, oude spelling.

1947:

De Geheimzinnige Ster : laatste eerste druk op dik houthoudend papier, A-46, blauwe rug, oude spelling.

De Krab met de Gulden Scharen : gewoon papier, A-46, rode rug, oude spelling.

Kuifje in Congo (titel in witte letters) : A-46, rode rug, titelblad blauwe letters.

Kuifje in Amerika : A-46, rode rug, titelblad rode letters.

De Blauwe Lotus : rode rug, eerste druk met A-47-achterkaft (trui in 1 kleur blauw, verwijzing naar weekblad Kuifje), titelblad blauwe letters.

De Scepter van Ottokar : A-47, rode rug, titelblad rode letters. Dit is het eerste album dat gelijktijdig in het Frans en in het Nederlands in eerste druk uitkomt (met Sinterklaas 47).

Met dit laatste album heeft de Nederlandstalige albumreeks de Franstalige eindelijk ingehaald. In 1948 verschijnt dan eveneens gelijktijdig de eerste druk van ***De 7 Kristallen Bollen*** in beide landstalen.

HERGÉ OPNIEUW AAN DE SLAG

Ondertussen heeft oud-weerstander Raymond Leblanc, toekomstige baas van Uitgeverij *Lombard*, het opheffen van het publicatieverbod van Hergé (in de pers) verkregen via zijn relaties. Hij brengt een nieuw jeugdweekblad op de markt, genoemd naar de held van Hergés succesreeks. Al dateren de eerste contacten tussen Hergé en Leblanc van september 1945, duurt het toch tot 26 september 1946 vooraleer de eerste nummers van het *Journal de Tintin* (oplage 40 000 ex.) en zijn Nederlandstalige tegenhanger *Weekblad Kuifje* (oplage 20 000 ex.) verschijnen. In het nieuwe weekblad wordt vanaf het eerste nummert *De Zonnetempel* voorgepubliceerd, als vervolg op het in *Le Soir* afgebroken *De 7 Kristallen Bollen*. Vanaf dan zullen alle voorpublicaties van de avonturen van Kuifje in het weekblad verschijnen.

In dit weekblad verschijnt vanaf N°1 ook de nieuwe stripreeks *Blake en Mortimer* van Jacobs, dat zo'n succes kent dat Jacobs in januari 1947 zijn medewerking aan de strips van Hergé moet stopzetten.
Er wordt ook gezegd dat een probleem rond co-auteursschap mogelijk mede-oorzaak van deze stopzetting kan geweest zijn.
Hergé ziet het niet zitten om *Les Cigares du Pharaon*, het laatste oude verhaal, alleen te herwerken. Hij heeft nu wel een nieuwe assistent, Guy Dessicy, maar die moet het vak nog gaandeweg leren (onder leiding van Van Melkebeke). Het is pas jaren later, in 1955, dat dank zij de inzet van een ploeg nieuwe medewerkers, ***De Sigaren van de Farao*** alsnog in een volledig hertekende versie zal kunnen verschijnen. Het spookalbum, waar zoveel lezertjes vruchteloos naar hadden gezocht, is eindelijk terecht.

Wat betreft de kleine kleurenalbums met gags van KWIK EN FLUPKE die vanaf 1949 verschijnen, kunnen we stellen dat het waarschijnlijk uitsluitend dankzij de hertekende versies uit *Het Algemeen Nieuws* is, dat ze alsnog verschijnen. Had Hergé zich hiervoor moeten baseren op de originele tekeningen uit *Le Petit XXe*, had hij ze, gezien de stijlbreuk met de Kuifjesalbums, in 1949 waarschijnlijk niet meer uitgebracht. En de gags na de oorlog hertekenen voor albumpublicatie had er waarschijnlijk ook niet meer ingezeten.
Hiermee eindigt dus het relaas van de bij momenten ingewikkelde chronologie van de eerste kleurendrukken van de Kuifje-albums.

BESLUIT

We kunnen stellen dat met de hertekende versies van de "Kongo" en "Amerika" uit ***Het Laatste Nieuws*** de lat voor het verder herwerken van de oudere verhalen van KUIFJE vrij hoog gelegd werd, en dat deze Vlaamse versies dus het toekomstige uitzicht van de kleurenalbums van de Kuifjesreeks zeker mee bepaald hebben.
Het is ook waarschijnlijk uitsluitend dank zij de hertekende gags uit ***Het Algemeen Nieuws*** dat er na de oorlog alsnog KWIK EN FLUPKE-albums verschijnen.

Het is maar dat we het weten… en we zijn daar in Vlaanderen toch wel heel fier op!

ALLE AFBEELDINGEN (c) Hergé/Moulinsart 2006

TISTJEN DOP

strips en games

http://www.tistjendop.be e-mail: info@tistjendop.be

patersstraat 96 - 2300 turnhout - tel. 014 / 42.88.29

Open : **woensdag&donderdag : 14 - 18 uur**
vrijdag: 14 - 19 uur
zaterdag: 10 - 17 uur

Stripwinkel

HET „B"-GEVAAR

ERIK DENEYER
Greepstraat 15
1000 Brussel

Open
maandag tot zaterdag
van 10u30 tot 19u.
tel/fax: 02/513.14.86

STRIPWINKEL

GOBELIJN

GOBELIJN

MECHELSESTRAAT 35
LEUVEN
TEL. 016 / 23.55.86

Open van 10 tot 13 uur en van 14 tot 18 uur,
van maandag tot en met vrijdag.
Zaterdag doorlopend geopend.

2006

nieuwe albums van

Benn, Dany, Denayer & Tibet

VRAAG ONS INFOKRANTJE EN TEKEN NU REEDS IN

ARCADIA vzw

BORGERSTEINLEI 60
B 2860 SINT-KATELIJNE-WAVER
INFO • TEL | FAX 015 55 14 88

INFO@ARCADIASTRIPS.BE • WWW.ARCADIASTRIPS.BE

STRIPWINKEL

COMICS!
NIEUWE, TWEEDE-HANDS EN ANTIQUARISCHE STRIPS
OOK AANKOOP VAN JOUW STRIPS.
PIERKE
F. VAN RYHOVENLAAN 312 (HOEK ANJELIERSTR.) 9000 GENT
TEL : 09 227 70 86

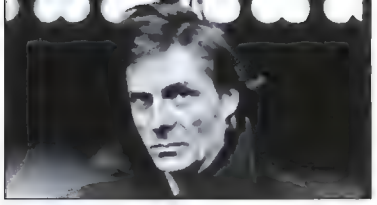

ets **Koffie** Klets **Koffie** Klets **Koffie** Klets **Koffie** Kle

Chris Ware krijgt Eisner Awards
De nominaties voor de Eisner Awards van dit jaar zijn bekend. De Eisner Awards zijn samen met de Harvey Awards de belangrijkste prijzen voor comics en strips in Amerika. De Amerikaanse auteur Chris Ware heeft de meeste nominaties, in totaal zeven. Vier ervan hebben te maken met zijn in eigen beheer uitgegeven strip *Acme Novelty Library16* (een enorm groot, rood boek). Er zijn ook Europese auteurs genomineerd. Zo is *de Onschuldigen* van de Italiaan Gipi genomineerd in de categorie Best One-shot. En de Best U.S. Edition of Foreign Material kan naar Larcenet met *de Dagelijkse Worsteling* gaan of naar Sfar, met de *Kat van de Rabbijn* of naar Blain, Trondheim en Sfar met hun *Donjon Ochtendgloren*. Er zijn ongeveer dertig categorieën, dus voor een volledige lijst van de genomineerden verwijzen wij graag door naar comic-con.org. De uitreiking vindt plaats op 21 juli.

Verhaegen vs. Vandersteen
Studio Vandersteen moet ex-Suske en Wiske tekenaar Marc Verhaegen een morele schadevergoeding van 7.500 euro betalen. Dat heeft de arbeidsrechtbank in Antwerpen beslist. Verhaegen werd begin vorig jaar ontslagen en in een persbericht deelde de studio toen mee dat de tekenaar niet in teamverband kon werken. Verhaegen vond dat daardoor zijn imago onterecht geschaad werd en ging dus naar de rechtbank. Die heeft nu geoordeeld dat Studio Vandersteen misbruik gemaakt heeft van het ontslagrecht. Verhaegen moet wel 1 eurootje teruggeven, omdat hij een voorstudie van het Suske en Wiske-album *De formidabele fantast* heeft doorgespeeld aan *het Nederlandse Algemeen Dagblad*. Zijn figuur Sanne is volgens de rechter geen plagiaat van Wiske. Voor Marc Verhaegen is de uitspraak een morele opsteker.

Instant Kama
Van 1 juni tot en met 24 september 2006 kan men terecht in het *Persmuseum* voor de expositie Instant Kama, deze expositie geeft een mooi overzicht van het recente werk dat Kamagurka voor *NRC Handelsblad* en *Vrij Nederland* vervaardigde. Naast werk getoond aan de muur zullen er ook tekeningen letterlijk uit de lucht komen vallen; dagelijks zal Kamagurka de meest recente tekeningen naar een aan het plafond bevestigde fax in het *Persmuseum* sturen die daarop aan de tentoonstelling worden toegevoegd. Zo zal de bezoeker een continue veranderende expositie te zien krijgen die op het eind van de tentoonstellingsperiode een totaal nieuwe samenstelling zal hebben. Het *Persmuseum* bevindt zich Zeeburgerkade 10 te 1019 HA Amsterdam.
E-mail info@persmuseum.nl, tel 020-692 88 10 of fax 020-468 05 05. Meer over het Persmuseum op persmuseum.nl

Franquin in Autoworld
Van 27 oktober 2006 tot en met 15 april 2007 loopt de voor het Belgisch publiek herwerkte tentoonstelling *De wereld van Franquin* in de Brusselse Autoworld. Het is een grootse tentoonstelling die diverse facetten van Franquin als striptekenaar en grafisch talent belicht. In Parijs kende de tentoonstelling recentelijk een enorm succes. André Franquin behoeft als geestelijke vader van onder andere Guust Flater en de Marsupilami geen voorstelling. De tentoonstelling belicht Franquins loopbaan in vijf grote thema's: Flaters op de redactie (met de 1001 facetten van Guust Flater), De donkere kamer (met de wereld van Zwartkijken, van Guust badend in het zweet), Het magische atelier (de bij het grote publiek minder bekende grafische talenten: realistische tekeningen, miniaturen, monsters ...), Het wetenschappelijke raadsel (met de Marsupilami), Mechanica en uitvindingen (de visionaire uitvindingen in Robbedoes en Kwabbernoot en waanzinnige vondsten in Guust). De tentoonstelling *De wereld van Franquin* bestaat uit meer dan 200 originele tekeningen en replica's op ware grootte. Autoworld is gelegen aan het Jubelpark 11 te 1000 Brussel. Tel: 02/736.41.65 of fax: 02/736.51.36. Open: van 27/10/06 tot 31/03/07 van 10 tot 17 uur en van 01/04/07 tot 15/04/07 van 10 tot 18 uur.

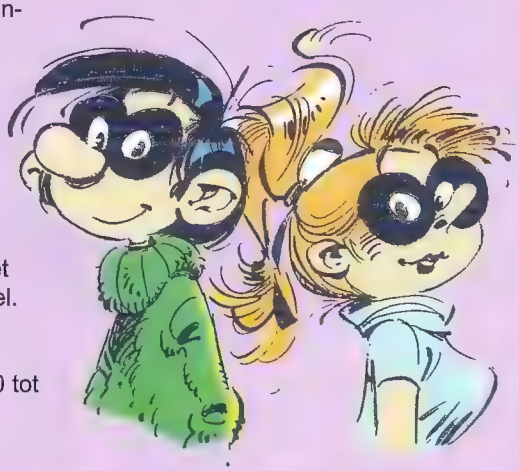

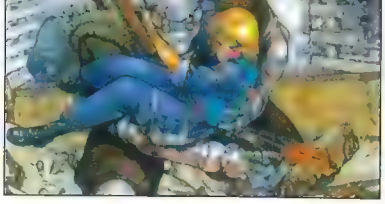

Mopperende Pom
In *De Standaard* van 21/04/06 zet Sam De Graeve tekenaar Pom eens in het zonnetje (zie ook BSM101). Deze teruggetrokken man, ondertussen reeds een flink eind in de tachtig, is de bedenker van het duo Piet Pienter en Bert Bibber. Pom werkte een heel jaar aan één strip en deed dat tot op hoge leeftijd, in het volle besef dat de andere striptekenaars van zijn generatie, Jef Nijs, Marc Sleen en Willy Vandersteen, het veel sneller

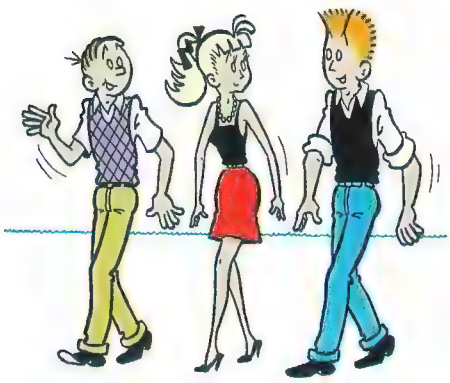

deden en er veel meer geld aan verdienden. De verhalen verschenen in *Gazet van Antwerpen,* tenminste… als Pom ze klaar kreeg. Zo waren van *De stralende meteoor* al 41 afleveringen verschenen in de krant, toen het plots stopte. Pom wist niet meer hoe hij het verhaal verder moest verder zetten. Weken duurde het, en toen verscheen gewoon de volgende aflevering. De weinige interviews die Pom gegeven heeft, waren zonder meer apart. Er komt een sombere, mopperende, koppige, gefrustreerde en sociaal totaal geïsoleerde eenzaat uit naar voren, maar toch een zeer interessante man : *"Het enige is dat ik mijn best doe, ook al doe ik het tegen mijn goesting. Het vinden van grappen kost mij enorm veel moeite. Ik kijk te weinig enthousiast tegen het leven aan om grote humor te brengen. Hoewel ik tegen mijn zin leef en werk verwacht men van mij plezierige verhalen".* Zo eerlijk zijn interviews vandaag zelden of nooit. Tekenen kan hij niet meer, maar hij discussieert nog graag over wiskunde en elektronica. Het is nog niet te laat om deze op zijn minst zeer oprechte man te eren.

Appleseed valt tegen
Vanaf 12 april 2006 kon je in de bioscopen terecht voor de animatiefilm *Appleseed*, gebaseerd op de gelijknamige mangareeks van *Ghost in the shell* - bedenker Shirow Masamune. Het verhaal speelt zich af in het jaar 2131 en wordt verteld door Deunan Knute een jonge strijdster. Zij bevindt zich in een wereld waarin de mensheid bestuurd wordt door de Bioroids, half mens, half robot. Hoewel er voldoende actie en avontuur in de animatie zit, kan het geheel niet echt boeien. Bovendien is de animatietechniek niet van de hoogstaande kwaliteit die we gewend zijn van de Japanse grootmeesters. Tien jaar terug was Appleseed één der allereerste manga's die in het Nederlands werd vertaald.

VFL beurzen
De stripcommissie van het Vlaamse Fonds voor de Letteren heeft subsidies voor strips toegekend en besteedt hiervoor ruim 103.000 euro aan beurzen. We zetten de gelukkigen die een beurs kregen even op een rij. Een startbeurs kregen Erik Bongers, Randall Casaer, Simon Spruyt, Lode Devroe, Maarten De Saeger, Jan Truyens, Jo Van Roye en Adriaan Van Aken. Een aanmoedigingsbeurs ging naar Conz, Brecht Evens, Kristof Spaey, Gerolf Van de Perre en Maarten Vandewiele. En een scheppingsbeurs ging naar Pieter De Poortere, Jeroen Jansen, Marc Legendre, Philip Paquet en Michaël Vincent. De productiesubsidies waren voor uitgeverij *Oogachtend* en de manifestatiesubsidie gaat naar het *stripfestival van Ganshoren*. Nieuw in 2006 is de mentoraatregeling. Twee startbeurzen worden gekoppeld aan een mentoraat, de mentor is een ervaren striptekenaar en/of stripscenarist die de startende stripauteur begeleidt bij het realiseren van een eerste album. Lode Devroe en Erik Bongers krijgen stripauteur Ferry Van Vosselen als mentor.

Steve Van Bael naar Frankrijk
Geloof het of niet maar telkens als zijn Link-strips in de krant verschijnen, knipt tekenaar Steve Van Bael (27) trots de afleveringen uit. Zijn tweede Link-album is ondertussen verschenen en verschijnt ook op de grotere Franse markt. Dat kunnen al veel minder Vlaamse stripauteurs zeggen. *"Ik was erg verrast toen bleek dat de Nederlandstalige afdeling van Dupuis, via het hoofdkwartier in Parijs erin geslaagd was mijn Link ook in het Frans te laten verschijnen. Waarbij ze mijn naam wilden aanpassen op de cover. Te Belgisch. Maar dat heb ik geweigerd. Willy Vandersteen en Jean Van Hamme zijn toch ook namen van hier. Mijn tweede Link heb ik aangepast aan een meer volwassen publiek. Daar stond ik wel achter. Vooral over het personage Pistache, een chimpansee kreeg ik veel kritiek. Te infantiel vonden te lezers. Ze hadden gelijk. De aap verdwijnt in het volgende verhaal, net als nog een ander personage. Het worden vooral de belevenissen van Fleur en Tibo, mijn twee jonge politierechercheurs. In Vlaanderen zou Link een vlotlopende reeks moeten worden. Zoals Kiekeboe. Zo'n reeks die mijn jeugdjaren heeft gekleurd".*
Er is nog altijd een link met Kiekeboe. Sinds het vertrek van Dirk

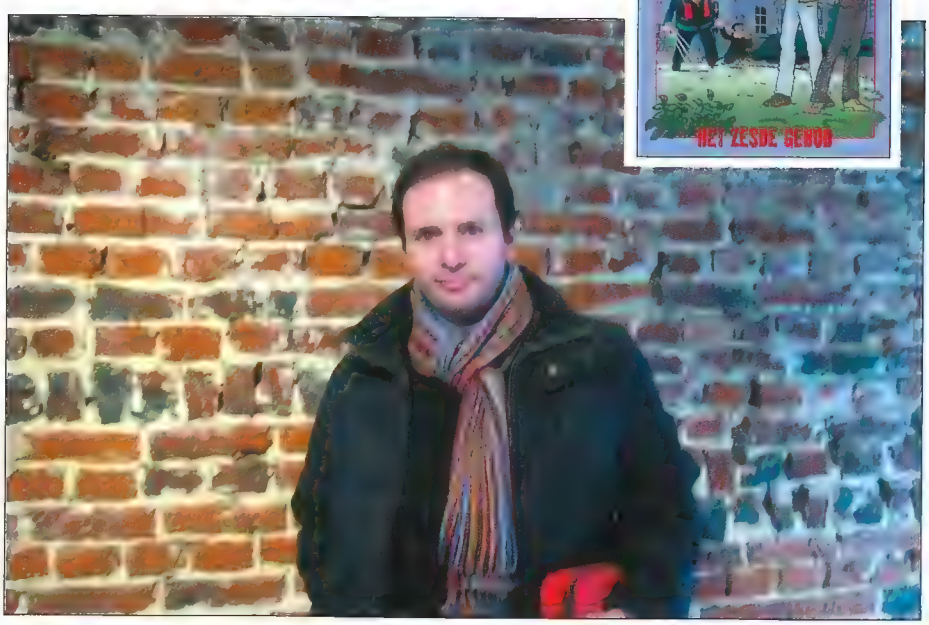

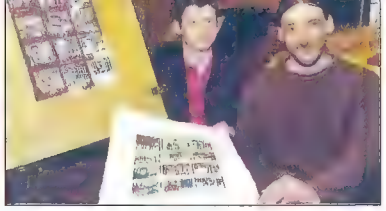
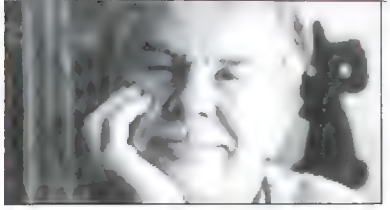

Stallaert naar Studio Vandersteen, is Steve Van Bael samen met Thomas Du Caju door Merho gevraagd om elk alternerend Merho's scenario en schetsen verder uit te werken. Steven heeft onmiddellijk "ja" gezegd. (*Gazet van Antwerpen* 14/04/06)

Suske en Wiske verhalenfluisteraar
Toerisme Limburg telde vorig jaar zomaar eventjes 2,2 miljoen fietsers op fietsroutenetwerk Limburg. Volgens Willy Orlandini van Toerisme Limburg is het netwerk een economisch product geworden. Om marktleider te blijven, en anderen steeds een stap voor te blijven werden er vier nieuwe gps-routes toegevoegd aan het fietsnetwerk. Eén: Magie van zand, Lommel, lengte 40 km, twee: Dagboek van het verleden, Sint-Truiden, lengte 41 km, drie: Mijnsleutels, Genk, lengte 37 of 45 km, en de vierde, uiteraard de interessantste voor striplief-hebbers, de route Suske en Wiske en het Breugelmysterie, Grote Brogel, lengte 32 km. Met *Standaard Uitgeverij* en de familie Vandersteen, die zelf de fietsroute inhuldigde, werd een akkoord afgesloten, zodat Suske en Wiske nu definitief het raadsel van de geboorteplek van Pieter Breugel kunnen ontrafelen. Dit via de verhalenfluisteraar, een gps-toestelletje dat je de juiste weg toont, maar je ook wat leert over de streek en zijn geschiedenis. Via videobeelden spelen Suske en Wiske voor gids en duiken ze met jou de 16de eeuw in. Meer info op limburg.be/toerismelimburg/pers/verhalenfluisteraar2/index.htm

Ondertekst doet het weer
De mannekesbladen, ooit volksprenten genoemd, waren de voorlopers van onze hedendaagse strips. Ze bestaan uit een systeem van prentjes met ondertekst. Vooral Turnhout was in de 19de eeuw bekend als het centrum van de mannekesbladen. Diverse verzamelaars zijn tuk op dit soort van bladen, en geloof het of niet, ze worden zelfs nog herdrukt. Herwig Kempenaers van het privé-museum *Historische Drukkerij* in Turnhout stelt zich echter niet tevreden met het herdrukken van de oude prenten. Sterker nog, hij start in samenwerking met diverse kunstenaars een nieuwe reeks mannekesbladen op. Wat geen probleem kan zijn, in zijn museum heeft hij al het oude drukkersmateriaal in huis, waarmee deze volksprenten vervaardigd werden. Het leek Herwig leuk om zelf opnieuw mannekesbladen te gaan maken op de ouderwetse manier. Als thema koos hij voor de geschiedenis van Turnhout en de geschiedenis van de drukkunst. Ondertussen verscheen reeds *Oorsprong van de grafische nijverheid in Turnhout*. Kempenaers zorgde voor het verhaal en tekst, Peter Kalkowsky zorgde voor de houtsneden. Het koste het duo ongeveer een halfjaar werk voor het vervaardigen van het blad op A3.

Het is uiteraard de bedoeling een hele reeks van mannekesbladen uit te geven, telkens met andere kunstenaars. Volgens Herwig Kempenaers heeft het niet de pretentie grote kunst te zijn, maar dat zijn mannekesbladen volgens hem nooit geweest. Meer info op historischedrukkerij.be

Alex is jarig
Stripwinkel Alex viert dit jaar zijn 10-jarig bestaan en uiteraard moet zoiets gevierd worden. Gedurende de voorbije tien jaar signeerden in de zaak zomaar eventjes meer dan 120 tekenaars uit binnen- en buitenland. In samenwerking met deze tekenaars en hun uitgevers realiseren ze bij Alex op regelmatige basis allerlei uitgaven, waaronder: ex-librissen, posters, zeefdrukken, gelimiteerde hardcovers en luxe-edities in eigen beheer. Hiervoor werd enkele jaren terug zelfs een club opgericht, die ondertussen ook leden van ver over de landsgrenzen telt. Ter gelegenheid van deze 10de verjaardag die loopt van april 2006 tot april 2007 verschijnen er allerlei extra's. Even alles op een rijtje. Exclusieve hc van het album *Voorbij de steen 4* in samenwerking met *Arboris* (delen 1,2 en 3 verschenen reeds eerder bij Alex), oplage 200 ex genummerd en gesigneerd waarvan 125 ex met extra schetskatern. Exclusieve hardcover van het album Alzéor Mondraggo 3 in samenwerking met *Arboris*. (delen 1en 2 verschenen reeds eerder bij Alex). Oplage 200 ex genummerd en gesigneerd waarvan 125 ex met extra schetskatern. Exclusieve hc van het album De jeugdjaren van Navïs deel 1 in samenwerking met *Arboris*, oplage

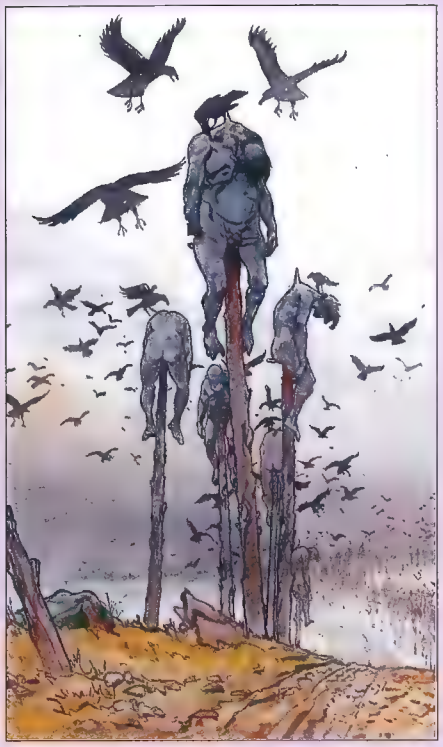

Hermann maakt Dracula
Vlad de Spietser, het eerste deel uit een Dracula-trilogie, werd in beeld gebracht door tekenaar Hermann op scenario van zijn zoon Yves. Echt een verhaal voor Hermann. Het is niet de Dracula van Bram Stoker die zijn verhaal in Transsylvanië liet afspelen, het gaat hier om de historische Dracula die prins was van Walachije. Dracula betekent letterlijk: de zoon van de draak, waarbij de draak een ridderorde was. Volgens Yves stond het bij voorbaat vast dat zijn vader het verhaal zou tekenen, hij heeft zo vaak met zijn vader samen gewerkt dat hij zijn favoriete tekenaar werd. Maar ook het thema, de middeleeuwen en de gruwel van die tijd, liggen Hermann. Yves ligt trouwens niet wakker van de kritiek dat hij enkel stripscenarist geworden is dankzij zijn vader. Volgens Hermann is die kritiek niet gegrond : *"Als zijn scenario's niet deugen, zouden uitgeverijen hem dan nog een tweede of derde kans geven?"* Hun volgende strip is trouwens al klaar. Dat wordt *Dulle Griet,* gebaseerd op het beroemde schilderij van Pieter Breugel. De overige twee Dracula-verhalen op scenario van Yves Huppen worden in beeld gebracht door Séra (augustus) en Dany (november). Ook het gerucht dat hij zou stoppen met Jeremiah bestempelt Hermann als onzin. *"Ik ben net bezig met een nieuw verhaal. Ik heb geen flauw idee waar dat gerucht vandaan komt."*

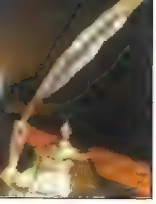
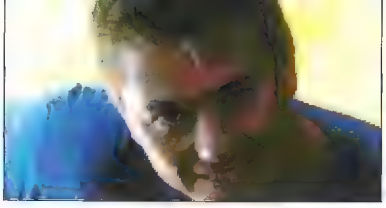
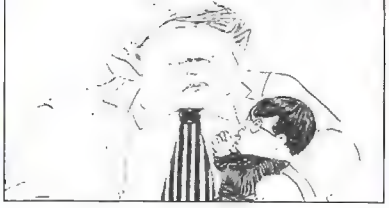

Gouden Ganzeveer 2006

Tekenaar en schrijver Peter van Straaten mag zich een gelukkig man noemen. Hij kreeg op 20 april 06 *de Gouden Ganzenveer* uitgereikt. Deze culturele prijs krijgt hij voor zijn gehele oeuvre. Deze prijs wordt, als dat kan jaarlijks, toegekend aan een persoon of instituut vanwege zijn of haar grote betekenis voor het geschreven en gedrukte woord in Nederland. Van Straaten begon in 1958 als reportagetekenaar bij *het Parool* en maakte voor deze krant talloze zeer rake illustraties en politieke tekeningen. De strip Vader & Zoon neemt in zijn werk een bijzondere plaats in. Vaak maakt hij tekeningen over één thema, zoals het zakenleven, eten, erotiek en huwelijksperikelen. Ook de verhalen over Agnes, een alleenstaande, vrijgevochten bijstandsmoeder met opgroeiende zoon, werden bijzonder populair (eerst in *Het Parool*, later in *Vrij Nederland*. Vanaf 1988 tekent Peter van Straaten dagelijks een cartoon onder de titel Het dagelijks leven. In 1983 kreeg Van Straaten de Stripschapprijs en in 1994 en 1997 de Inktspotprijs voor de beste politieke tekening van het jaar.

125 ex. Een luxe-editie van het nieuwste Alfa-album van tekenaar Jigounov, met linnen rug, nieuwe cover, miniportfolio en 4 exclusieve prenten. Voor leden van de club gratis ex-librissen bij de albums van Jessica Blandy nr 24 & Fleury Nadal nr 1. Gratis exclusieve wikkels bij volgende albums, in een genummerde en gesigneerde oplage van 200 stuks: Wayne Shelton 5, Caroline Baldwin 10, Voorbij de steen 4, Vlad 7, Marilyn Monroe 1, Suske en Wiske 291 en als afsluiter De mysteries van Osiris 1. Stripwinkel Alex, Gitschotellei 88, 2600 Berchem, tel 03/236.25.40. Meer leuks op stripwinkelalex.com

Cambré

Illustrator en striptekenaar Charel Cambré uit Nieuwrode (in Vlaams Brabant) vervoegde vorig jaar Studio Vandersteen. Na twee albums van De Pfaffs besloot de uitgever de reeks, ondanks de hoge verkoopscijfers stop te zetten. Reeds als kleine jongen hield hij zich bezig met tekenen : *"We hadden vroeger thuis een café en het begon met de karikaturen die ik er maakte van de stamgasten. Als er op school wat te tekenen viel, was ik er altijd als de kippen bij. Ik heb dan drie jaar in Lier en aan de academie in Gent gestudeerd. Daar heb ik de richting animatie gevolg. Tien jaar geleden ben ik op zelfstandige basis beginnen tekenen. Eerst bij een reclamebedrijf maar dat had weinig met strips te maken. Daarna ben ik animatiefilms beginnen tekenen. Ik heb voor diverse Amerikaanse, Duitse, Engelse en Franse studio's gewerkt."* Nu zit Cambré dus in het tekenteam van Suske en Wiske. Daarnaast werkt hij mee aan de vijfde strip van Spring voor Studio 100 en aan een aantal opdrachten voor Spirou. Maar hij probeert ook nog een eigen project van de grond te krijgen. (*Laatste Nieuws* 06/04/06)

Lotusbloem afgewerkt

Uitgeverij Arboris verwacht ieder moment het grafisch materiaal voor een nieuwe Lotusbloem. Eenmaal het materiaal binnen wordt het album in productie genomen. Franz tekende het grootste gedeelte van dit laatste deel van Lotusbloem. Faure tekende tot slot de laatste pagina's om het boek te voltooien na de dood van Franz. Durango is volgens de uitgever een ander paar mouwen. Er komt een 14de deel, maar voorlopig is nog niet bekend wie het uit gaat geven. Als *Arboris* hiervoor de albumrechten krijgt, gaan zij het uitgeven, gevolgd door een serie herdrukken van Durango. Als *Arboris* geen rechten krijgt gaan de rechten van het 14de album en de rechten van de herdrukken over naar een andere uitgeverij. Het wordt dus nog even afwachten.

Vlaams tekenfilmsucces

Waarschijnlijk heb je de naam Piet De Rycker wel eens op één of andere filmaffiche opgemerkt. Ging er dan een belletje rinkelen? Misschien niet. Toch regisseerde De Rycker (in een vorig leven tekenaar Pjotr) al drie succesvolle Duitse kinderfilms, waarvan De kleine ijsbeer 2: *Het mysterieuze eiland* voorlopig als laatste op zijn palmares prijkt. Het is zelfs zo dat de eerste Kleine ijsbeer-film de succesvolste Duitse tekenfilm aller tijden is. Er gingen 2.700.000 mensen naar kijken, goed voor 1 op de 35 Duitsers. Dat is gigantisch veel, als je weet dat men voor een Vlaamse productie al opgelucht ademhaalt als deze 10.000 bezoekers haalt. De Rycker kwam in Duitsland terecht via Kris Van Alphen, een bevriend animator die al een tijdje voor zijn huidige werkgever *Cartoon-Film* werkte. Een Duitse studio die zich toelegt op langspeeltekenfilms. De Rycker bleek een ideale kandidaat, aangezien hij ooit voor Don Bluth

(tekenfilmmaker die ooit voor Disney werkte) in Ierland had gewerkt. Dat de Vlaming zijn toevlucht zocht in Ierland en Duitsland is volgens hem geen toeval. *"Op tekenfilmgebied waren (zijn) er geen mogelijkheden in België. We hebben het hier over projecten van 10 tot 15 miljoen euro. Bij Don Bluth soms over 20 miljoen euro. Zulke bedragen krijg je in België niet bij elkaar. Waarom*

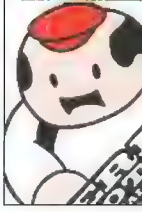

zou ik dan afwachten hoe er in België niets van de grond kwam. Ondertussen pendel ik tussen Edegem en Berlijn. Ik had geen zin om deel uit te maken van het rondreizende circus van de animatiefilm, waarbij je van project naar project reist. Het rare is dat ik weinig aandacht krijg in de pers. Zelfs toen onze studio de Deutscher Film-preis won voor Laura's Ster, hoorde ik niets. Die prijs, zo'n beetje de Duitse Oscar, is nochtans 250.000 euro waard. Misschien mik ik wel te hoog met mijn tekenfilms met een boodschap".

Karikaturen

Wie zijn partner, kennissen, collega's en vrienden eens ludiek wil verrassen en hun uiterlijke kenmerken eens extra wil laten uitvergroten kan terecht bij Luc De Doncker, alias Lûkas uit Gierle. Al jarenlang is hij gefascineerd door het tekenen van grappige cartoons en karikaturen. Meestal baseert hij zich op (kwali-

teitsvolle) foto's die zijn opdrachtgevers hem bezorgen. Hij ontwerpt eerst de schetsen van het hoofd, waarna hij er voor zorgt dat bepaalde aspecten van het gezicht, zoals neus, of oren wordt overdreven. Hij specialiseert zich eveneens in het ontwerpen van cartoons, illustraties voor boeken, muurschilderingen, logo's en huisstijlen. Wie zijn bedrijfsfeestje of studentenfuif wil opvrolijken kan Lûkas steeds contacteren om ter plaatse karikaturen te ontwerpen op tel: 014/60.07.70 of gsm 0478.54.40.64 of via lucas.dd@pandora.be Een voorproefje van zijn werk is te vinden op http://users.pandora.be/lukaskreaties

Kriegels in de politiek

Jeugdschrijver Marc De Bel maakt in zijn nieuwe Kriegel-strip *Operatie Kriegel* reclame voor een vriend die deelneemt aan de komende gemeenteraadsverkiezingen in Eeklo. In het album is plots op een schutting een verkiezingsaffiche te zien met een foto van de man en daarbij de slogan Stem Jan.

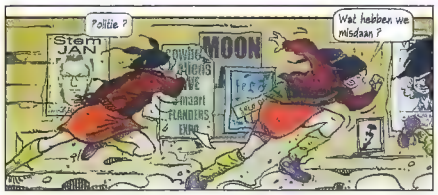

De Jan in kwestie is Jan De Boever, de uitbater van een muziekclub, hij komt op voor Spirit in Eeklo. Een geintje volgens de auteur : *"het is zeker geen verborgen verkiezingspropaganda, want ik geef geen zier om politiek*". De Boever vindt de sluikreclame wel een hele eer : *"Het is leuk om mee te spelen in een strip. Ik wist van niks. Marc vroeg mij om een pasfoto door te mailen. Waarom zei hij niet. Achteraf bleek het als voorbeeld voor de tekenaars".* Het is naar verluidt niet de eerste keer dat Marc De Bel vrienden, familieleden of buren laat opdraven in zijn boeken. Vele personages uit zijn jeugdboeken zijn dikwijls op hen gebaseerd. En volgens Marc De Bel plant *Standaard Uitgeverij* een langlopende serie over de populaire Kriegels.

Vrouwvriendelijk stripverhaal

Bij de achttien Vlaamse kandidaten die dit jaar een beurs krijgen van de stripcommissie van het Vlaams Fonds voor de Letteren (VFL) zit geen enkele vrouw. Sterker nog, geen enkele tekenares diende een aanvraag in. Toch is Judith Vanistendael (31) één der weinige vrouwen die zich aangetrokken voelt tot het stripverhaal. Op dit ogenblik werkt ze haar eerste album af, een verhaal over een Belgische studente die verliefd wordt op een vluchteling uit Togo. *"Net omdat er zoveel mannen in het beroep zitten, hebben vrouwen minder zin om erin te stappen. Als je aan strip denkt, denk je meteen aan superhelden, snelle acties en babes. Neem nu De Rode Ridder. Dat vind ik zo slecht dat het grappig wordt. Ik stoor mij niet aan het machogehalte van de klassieke comics. Maar ik vind ze vrouwonvriendelijk, vaak slecht getekend en altijd met hetzelfde verhaal. Om door te breken moet je vechten en bereid zijn om voor weinig geld te werken. Vrouwen zetten makkelijker een stapje terug als ze kinderen krijgen. Een man*

kan vader worden en knokken voor zijn carrière". Judith kreeg vorig jaar een beurs van het VFL, om een eerste album te maken. Daarvoor bewerkte ze een kortverhaal van haar vader Geert Vanistendael. Ze is nu aan het inkten, heeft een uitgever en hoopt dat het boek zo snel mogelijk in de winkel ligt.

Boerke

"Ik voel mij geen kunstenaar", zegt De Poortere, *"maar als ik anderen bezig zie, dan denk ik wel eens dat ik betere ideeën heb. En als ik zie wat ze verdie-*

De Striepclub
www.striepclub.be, de actieve site vol promoties, acties, activiteiten, speciale uitgaven, posters en prentkaarten, enkel te verkrijgen in of via De Striepclub.
BAM
VROOAAARRRR
Schrijf je in op onze wekelijkse nieuwsbrief via info@striepclub.be
www.striepclub.be

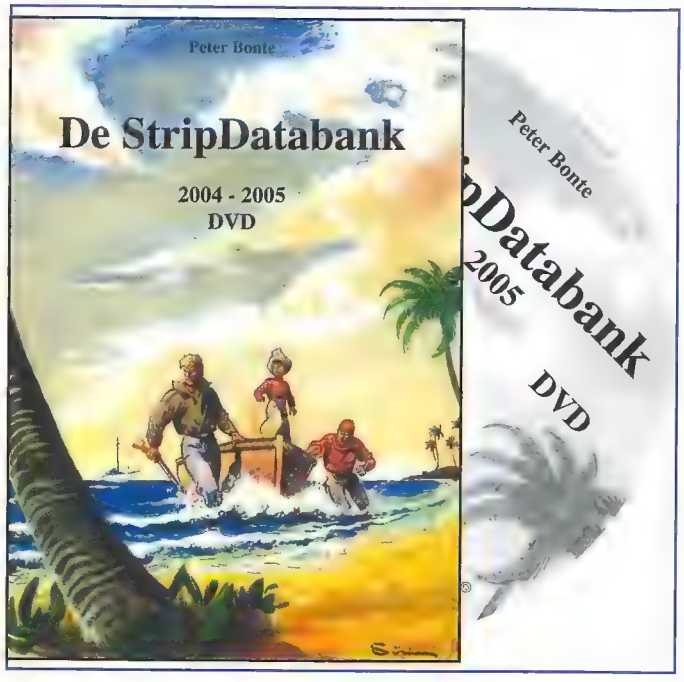

Stripfestival Middelkerke 2006

De jubileum editie,
het 20° MilkyWay Stripfestival,
loopt van

15 juli *tot*
7 augustus 2006

locatie: festivaltent op de zeedijk van Middelkerke.
hommage Paul Geerts, met luxe-uitgave van
Suske & Wiske *De Raap van Rubens/Het Gouden Paard*

Info: 0494/13 25 83
aranco@skynet.be
website: **www.stripbdmiddelkerke.be**

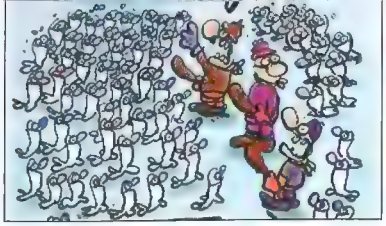

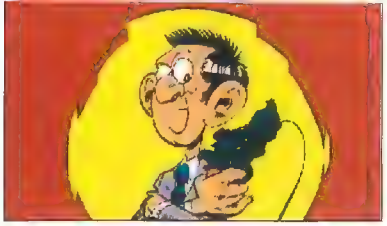

nen, dan denk ik dat mijn werk ook maar in een galerie moet hangen en met dezelfde maatstaf moet worden beoordeeld. Maar kunstenaar? Nee, dat woord is te gewichtig. Ik voel mij niet anders dan de bakker om de hoek. Ik doe wat ik graag doe en verdien er mijn boterham mee. Dat is mijn geluk. Als kind was ik al een stripfanaat. Mijn vader was geabonneerd op stripbladen als Kuifje en Robbedoes. Hij had massa's strips in huis, Lucy Luke, Asterix, en Buck Danny… Vanaf mijn zevende tekenden mijn vader en ik samen strips. Ik begon aan een tekening en hij maakte ze af. Of omgekeerd. Toen ik voorstelde om naar Sint-Lucas in Gent te gaan, werd dit thuis op gejuich onthaald. Ik leef van mijn strips, ik stelde mij ooit voor dat ik bij een reclamebureau moest werken en dat ik op mijn 40ste mijn eerste album zou uitbrengen. Toen het eerste album van Boerke verscheen was ik nog maar 25. Ik heb op het juiste moment de juiste mensen ontmoet. Ik heb kansen gekregen en ik heb ze genomen. Ik maak zeker geen parodie. Ik toon in twaalf tekstloze vakjes een onschuldige wat naïeve boer, die geconfronteerd wordt met de wereld. Op het ogenblik ben ik bezig met een doorlopende strip. Ik werk aan Joe, de eskimo, een kinderstrip die zal verschijnen bij een Franse uitgeverij. Het is ook een tekstloze strip op 32 bladzijden. Maar mijn stijl blijft herkenbaar". Meer op boerke.be (De Standaard12/04/06)

Vuile handen?

Niet echt strip, maar als de schrijverswereld en de stripwereld de handen in elkaar slaan kunnen wij uiteraard niet achterblijven, en al zeker niet als het om het goede doel gaat. Waar draait het om? Onlangs was Annemarie Postma

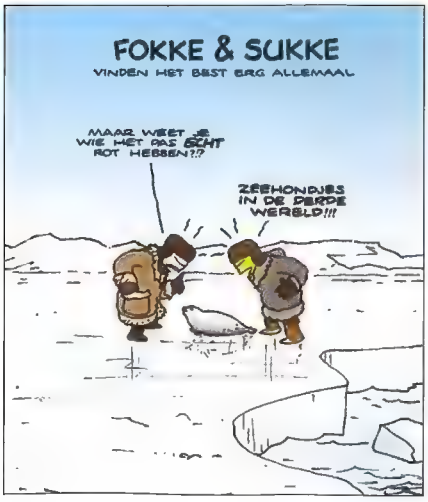

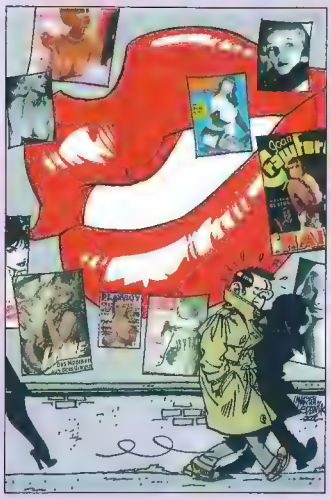

Agent wordt 40

Dit jaar is het precies veertig jaar geleden dat Nederland voor het eerst kennismaakte met het geweten des vaderlands: the one & only Agent 327, argeloos hoeder van de juiste moraal, criticaster van alles, hoeder des vaderlands, Rotterdammer van geboorte. Op 21 mei 1966 kwam Agent 327, een creatie van auteur Martin Lodewijk, voor het eerst in dienst van Chef en vaderland. Uiteraard mag dit jaar niet onopgemerkt voorbijgaan. *Uitgeverij L* zet de jarige dan ook extra in het zonnetje met de jubileumuitgave *The Making of…De vrouwen van Agent 327*. Ook Agent 327 ontsnapt niet aan de hetze rondom de *Da Vinci Code* Nog dit najaar 2006 wordt het 20ste album *De Daddy Vinci Code* feestelijk gepresenteerd. Een album waarin onze held genoodzaakt is om uit te zoeken of de schat van de tempeliers begraven is te Renesse, waaruit we mogen besluiten dat de geheimagent nog lang niet klaar is met de wereld en andersom. Bij navraag bij Martin Lodewijk bleek het najaar ietwat voorbarig : *"Ik ben 'm nog aan het tekenen, en daarna komt het verhaal eerst nog in de krant. Dus het duurt nog wel even"*. Meer info over Agent 327 op agent327.nl.

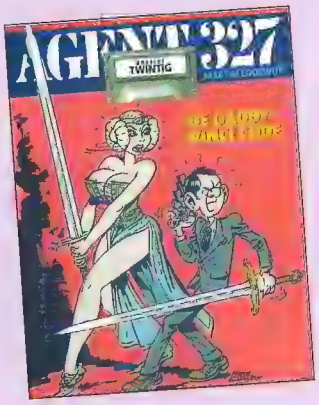

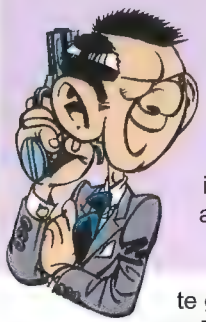

te gast bij het debat van Bont voor Dieren tegen de zeehondenjacht. Ze droeg daar op zeer aangrijpende wijze een column voor. Dit sloeg bij de aanwezigen enorm aan. Enkele dagen later deed zij in haar AD-column (*Algemeen Dagblad*) en nieuwsbrief een oproep aan columnisten en schrijvers om in opstand te komen tegen de barbaarse en inhumane zeehondenjacht. De respons was enorm. Er kwamen zoveel mooie bijdragen binnen dat Annemarie besloot deze te bundelen in een boekje en er een uitgever voor te zoeken. Het boekje - *Vuile handen* - verscheen eind april bij uitgeverij *Arena* en zal 5 euro gaan kosten. De opbrengst gaat naar *Bont voor Dieren* en het IFAW. De unieke bundel zal onder andere bijdragen bevatten van Jan Siebelink, Mensje van Keulen, Lenie ,'t Hart, Hugo Borst, Frits Barend, Kluun, Jan Bonjer, Mariska Hulscher, Marjan Berk, Claudia de Breij, Annemarie Postma, Manon Uphoff, Vincent Bijlo, Ronald Jan Heijn, Susan Smit, Nilgun Yerli, Samira Abbos, Koos van Zomeren, Hein de Kort, Gerrit de Jager, Fokke & Sukke en Bont voor Dieren! Van de cartoons zullen ook speciale wenskaarten verschijnen. Meer info op bontvoordieren.nl/

Nieuwe Stormtekenaar

Hoewel het binnen stripkringen al een publiek geheim was, is het dan nu eindelijk officieel bekend gemaakt. Romano Molenaar werkt aan deel 23 van Storm. Romano Molenaar (34) is een Nederlandse tekenaar die vooral bekendheid geniet vanwege de comics die hij maakte voor *Chaos!Comics* en *TopCow*. Hij tekende o.a. Lady Death, Witchblade, X-men en Wolverine. Momenteel werkt hij als artdirector bij een ontwikkelaar van computergames en heeft hij zich volledig gestort op de wereld van Storm. De eerste pagina's van Storm 23 *De ring van vuur*, geschreven door Martin Lodewijk liggen op dit moment op zijn tekentafel. Romano vindt de klus moeilijker dan verwacht. Voornamelijk het kleuraspect vergt veel aandacht. (bron: striphoek.nl)

Suske en Wiske als Looienaars
Elk jaar tracht de Evenementencel van de gemeente Tessenderlo, een initiatief van gemeente en middenstand, naast de traditionele evenementenkalender een bijzonder eenmalig evenement te organiseren. De voorbije jaren lag de nadruk in Tessenderlo vaak op het wielrennen. Maar dit jaar wordt het anders. In 2006 wordt op 23 & 24 september een heus stripfestival georganiseerd. Naar aanleiding hiervan werd het stripfiguurtje Looike gecreëerd. Looi is de dialectnaam van Tessenderlo en de inwoners worden Looienaars genoemd. Maar de blikvanger van het festival wordt ongetwijfeld de uitgave van het Suske en Wiske-album *Nen diere velo*. Voor de eerste maal verschijnt in Vlaanderen een album van Suske en Wiske gedeeltelijk in het dialect, in het Looi. De strip is een heruitgave van het album *Het kostbare kader* geschreven en getekend door Paul Geerts. Enkel de hoofdpersonages (Suske, Wiske, Lambik, Jerom & tante Sidonie) praten de taal van Tessenderlo in het verhaal. Dit om de strip leesbaar te houden voor een groot publiek. De strip bevat een extra katern van 8 bladzijden, hierin lees je over het evenementendorp Tessenderlo en zijn aandacht voor wielerevenementen. Er verschijnt eveneens een luxe-uitgave van het album en een beeldje van een fietsende Lambik. Meer info over het evenement op tessenderlo.be

Suikerklontjes

Tekenfilmfiguur **Winnie de Poeh** heeft een ster gekregen op de *Walk of Fame* in Hollywood. De Britse auteur A.A. Milne bedacht de beer in de jaren twintig voor zijn zoontje. De Walt Disney-studio maakte een serie tekenfilms en strips over de beer, die altijd op zoek is naar honing. In 2004 kreeg Disney-collega Donald Duck een ster. Gewoonlijk worden werkelijk bestaande personen op de Walk of Fame geëerd, zoals recent Britney Spears, Charlize Theron en de vrouwen van Destiny's Child *** In de galerijruimte van een stripwinkel in Waterloo is een originele tekening van stripauteur **Christian Denayer** gestolen. Het gaat om een zwart/wit tekening uit het vijfde album van de reeks *De wraak* van Wayne Shelton. De dief of dieven haalden de tekening uit het kader, zonder lawaai te maken. En dat werd pas later die dag ontdekt. Geen enkel spoor van de daders *** Het staat voor 99% vast dat *Vincent*, de allernieuwste strip van **Brecht Evens**, in september 06 bij *uitgeverij Oogachtend* zal verschijnen. Dit naar verluidt in een oplage van 1000 ex. *** Nog nooit gehoord van **stripgenerator.com**? Dan heb je vast en zeker geen tekenambities. Op deze Engelstalige site kan je zelf heel eenvoudig een stripverhaal ontwerpen. De karakters zijn al aanwezig, je hoeft maar de figuurtjes van je keuze aan te klikken, die in een vakje te plaatsen en eventueel te voorzien van tekstballonnen. Daarna plaats je het stripje bij de strips van andere bezoekers *** Op zondagavond 09/04/06 werden in Oostende de **Kid Awards 2006** uitgereikt. De jongeren verkozen F.C. De Kampioenen tot beste strip. Loes Vandenheuvel (Carmen) en Tuur De Weert (Maurice) namen de prijs in ontvangst. *"Zelf hebben we niet zoveel te maken met de strip, buiten de figuurtjes. Maar alle eer komt toe aan Hec Leemans"*, zegt Loes. Toch deed het beide acteurs zichtbaar plezier dat hun typetjes in de smaak vallen bij de Ketnet-kijkers *** Wie houdt van leuke animatiefilmpjes en alles wat waait en draait om dit fenomeen kan terecht op **cartoonbrew.com** .Urenlang plezier verzekerd op deze Engelstalige site *** **Jean Yves Delitte** (auteur van *De Tijgerbrigade*) gaat de laatste drie delen van *De orde van Cicero* tekenen. Gillon geeft er de brui aan en stort zich weer in een ander avontuur *** Voor degene die dachten dat het met de strip ***Zwarte Olijven*** van Emmanuel Guibert en Joann Sfar gedaan was, is er goed nieuws. Voor volgend jaar staat er weer een nieuw deel op het programma van deze aardige reeks. Of er ook een Nederlandse vertaling komt, is nog even koffiedik kijken. We blijven hopen *** We kondigden dit reeds eerder aan in BSM: de **Kuifje-rallye** editie 2006 is geschrapt en verschoven naar 2007. De reden van deze verschuiving is dat niet alle garanties voor een probleemloos verloop tijdig verkregen kunnen worden *** Hersenspinsels en vreemde blote beestjes in onderbroek getekend door **Noah Z. Jones** kan men vinden op almostnakedanimals.com Een site groots in zijn eenvoud *** ***Uitgeverij L*** springt omstreeks augustus 2006 op de mangatrein. Dan verschijnt het eerste deel van *Boeddha* getekend door manga grootmeester Osamu Tezuka. Omstreeks november 2006 verschijnt reeds deel twee. Ieder lijvig boekdeel is verkrijgbaar voor 15,95 euro *** Vlak voor Koninginnedag (29/04/06) worden ieder jaar lintjes uitgereikt aan mensen die bijzondere verdiensten op hun naam hebben staan. Dit jaar komt de eer onder andere toe aan twee uitverkorenen uit de stripwereld. De 79-jarige **Albert Uderzo**, tekenaar van Asterix, is benoemd tot Ridder in de exclusieve Orde van de Nederlandse Leeuw. Het lintje werd voor Uderzo aangevraagd door het Stripschap, net als het lintje voor Kees Kousemaker. Kousemaker is een bekendheid in de stripwereld, als ex-eigenaar van stripwinkel *Lambiek* en de man achter lambiek.net, de online encyclopedie over de Nederlandse stripgeschiedenis *** Superhelden blijken écht onsterfelijk. Op 24 mei verscheen de derde X-Men *The Last Stand* in de bioscoop. De **X-Men-filmreeks** is voor Marvel een goudmijn gebleken, maar met de roem van de hoofdrolspelers stijgt ook de kostprijs van ieder film. De nieuwste productie kost nu plusminus 150 miljoen dollar, of het dubbele van de eerste film.

Met dank aan Alex Benoit, Wallie Hakkens, Joop Schreurs, http://stripeljee.web-log.nl, Beirinckx Griet, athoc.produkties, Stripwinkel Gobelijn & Stripwinkel Het Besloten Land.

Ook een leuk item gevonden, stuur het als de bliksem naar Koffieklets, Van der Nootstraat 42, 3012 Leuven of e-mail: willem_gay@hotmail.com

Film/Video/DVD

Joop Schreurs

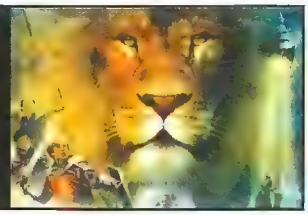

Wat doe je als er een stukje hemel op je hoofd valt? Hierover gaat de nieuwste Disney dvd, ***Chicken Little***. Samen met Billy Big, Malle Abby, Foxy Loxy, Turkey Lurkey en Victor Vis moet Chicken Little alle zeilen bijzetten om het dorp Oakey Oakes en zijn bewoners te behoeden voor een heuse ramp. Maar of de bewoners hen ook geloven? Chicken Little is de eerste volledig computer-geanimeerde film door Walt Disney Feature Animation gemaakt. Het is niet Disney's beste animatie (het woordje "Classic" is dan ook op de dvd hoes weggelaten) maar het blijft wel een aardig verhaaltje. Wat uiteraard niet ontbreekt op de dvd zijn de extra's, waaronder niet gebruikte scènes, muziek, spelletjes, achter de schermen bij Disney, het uitbroeden van Chicken Little, en een making of. Voor deze film is gebruik gemaakt van het verhaal *The Sky is Falling.*

Het was te verwachten : vier jaar na het succes van ***Ice Age*** verscheen op 29/03/06 het vervolg in de bioscoop. De bedenkers van hoofdfiguren Manny, Sid en Diego vonden dat ze nog allerlei paden met deze helden konden bewandelen. Het verhaal draait om het naderende einde van de ijstijd.

Als de ene animator de andere imiteert, dan noem je dat plagiaat. Maar hoe noem je het als animatoren hun eigen werk kopiëren? Een Russische site (prodisney.ru/clones.php) heeft talloze screenshots uit verschillende Disney-films naast elkaar gezet, met onthutsende resultaten. Sommige scènes zijn exact hetzelfde, maar dan in een ander decor. Toeval? Kijk bijvoorbeeld eens naar de plaatjes uit ***The Jungle Book*** en ***Winnie de Pooh.***

Tijdens WOII moeten de twee broers Peter en Edmund en hun zussen Susan en Lucy Pevensie hals over kop vluchten van de stad naar het platteland. Daar worden ze opgevangen bij professor Kirke. Wanneer de kinderen in het huis verstoppertje spelen, komt Lucy in een kamer terecht met een oude kleerkast. Zo komt zij in een andere wereld terecht, ***Narnia***. Hier heerst de Witte Heks en het is er altijd winter. Onder leiding van de leeuw Aslan trekken de kinderen ten strijde om een einde te maken aan de heerschappij van deze gemene heks. Een strijd tussen goed en kwaad breekt uit... De Britse schrijver Clive Staple "Jack" Lewis (1898-1963) werd vooral bekend door zijn christelijke boeken. Lewis heeft in de jaren '50 ook zeven sprookjesboeken voor kinderen geschreven waarin de fantasiewereld Narnia centraal staat. Deze kinderboeken zouden een diepere betekenis hebben, zo zou de leeuw Aslan God zijn, en de Witte Heks de duivel. Inzet van de strijd is de mens... *Prince Caspian,* het 2de boek in de reeks, wordt eind 2008 in de bioscopen verwacht. Narnia, *The Lion, the Witch and the Wardrobe* is te koop als 1 disk en als 2 disk dvd set.

Altijd al willen weten wat de officiële **Disney Classics** zijn? Daar kan je vanaf eind mei achter komen met de dvd Disney's Complete Classics Collection. Het is 21december 1937: de eerste lange tekenfilm *Sneeuwwitje* gaat draaien in de bioscoop. Het wordt wereldwijd een gigantisch succes! Het is het begin van het Disney tijdperk. In totaal werden 44 Classics uitgebracht, als laatste *Paniek op de Prairie* in 2004. Op 24 mei brengt Disney een dvd uit met alle trailers van deze films. Bovendien zit bij deze dvd een Disney's Complete Classics Collection boekje met daarin waardevolle informatie voor de Disney fans, zoals van iedere film een korte beschrijving, het artwork en het jaartal van de originele release. Wist je bvb. dat Walt Disney in 1939 een speciale Oscar in ontvangst mocht nemen, uit handen van Shirley Temple, voor *Sneeuwwitje en de Zeven Dwergen* bestaande uit een Oscar *én zeven dwerg-Oscars*? Dat het gerucht gaat dat Marilyn Monroe model stond voor de fee in *Pinokkio*? Dat Walt Disney al in 1930 Peter Pan wilde verfilmen, maar pas in 1949 de rechten verwierf? Dat *Jungle Boek* de laatste animatiefilm was onder leiding van Walt Disney zelf? Dat meer dan 600 tekenaars, artiesten en technici bijna vier jaar werkten aan *Belle en het Beest*? Dit, en veel meer, allemaal op deze dvd met boekje!

Al decennia lang teisteren deze kat en muis het grote en kleine scherm: ***Tom en Jerry***. Ze werden wereldberoemd via korte animatiefilmpjes waarin ze elkaar om de haverklap de duivel aandoen. De fans van dit duo kunnen nu weer uitkijken naar *Een Bonte Race,* een langspeelfilm die onlangs verscheen op dvd bij Warner Bros. In deze dvd zijn onze vrienden wegens teveel lawaai uit hun huis gezet. Gelukkig kunnen ze zich inschrijven voor een race, met als hoofdprijs een droomhuis.

(bijdragen van Willem Gay en Pauline Verhoeven)

DISNEY CLASSICS PRIJSVRAAG!

Een droomhuis kunnen wij nog niet weggeven, maar ...

Wil jij kans maken op een van de nieuwe Disney's Complete Classic Collection dvd's? Of op een van de pluche Baloe poppen ? Of op een van de litho's? Of op wel drie verschillende Disney Classics? Dat kan! Beantwoord de twee onderstaande vragen en stuur jouw antwoord, samen met je naam en adres gegevens (en land), voor 10 juli naar : joopjes@hotmail.com met als onderwerp "BSM 138 prijsvraag". Succes! Over de uitslag wordt niet gecorrespondeerd.

1) Hoeveel heeft Disney betaald voor de overname van concurrent Pixar?
2) In welke Classic speelt Edgar de rol van hebzuchtige butler?

Met dank aan: Anne Langewouters en Buena Vista Home Entertainment, The Walt Disney Co.

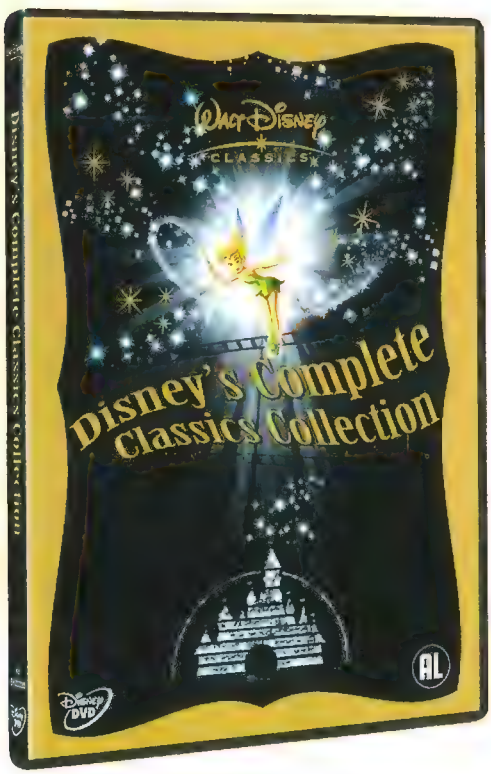

Een kijk op...
Reclamestrips!!!

Nieuws vanuit het hoofdkwartier van de Reclamestripclub aan de Vlaamse Westkust, waar voorzitter Jean-Pierre Legein een oogje in het zeil houdt.
Voor alle info : neem contact op met de Reclamestripclub,
Ter Weide 9, 8670 Oostduinkerke
Tel & fax 058/5123.02 (NL :) 003258512302
email : *Reclamestripclub@Skynet.be*

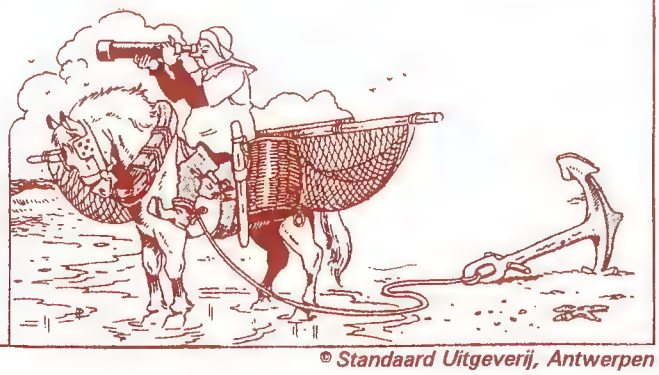

© Standaard Uitgeverij, Antwerpen

Speurdersnieuws

Op algemene aanvraag komt vanaf deze maand onze rubriek Speurdersnieuws terug, waarin we weinig bekende uitgaven en ongekende weetjes over reclamestrips in de spot zetten.

100 JAAR BOERENBOND

We steken meteen van wal met één van de zeldzaamste en minst bekende reclamestrips, meer bepaald de bijzondere stripuitgave die verscheen naar aanleiding van de 100ste verjaardag van de *Belgische Boerenbond* in 1990. Deze titelloze uitgave, die we voor de rest van het artikel gemakshalve *100 jaar Boerenbond* zullen noemen, werd indertijd gratis verdeeld aan de aanwezigen op de grote markt van Brussel, waar voor de gelegenheid een reusachtig bloementapijt was aangelegd. Wie het album ooit in handen heeft gehad, zal beamen dat de uitgave op zich niet zo heel veel voorstelt: een A4-formaat boekje in kleur zonder verstevigde kaft, dat in totaal amper 8 bladzijden telt. Wat maakt dit dan zo bijzonder, vergeleken met een willekeurige doordeweekse reclameuitgave? Ten eerste zijn de 6 gags die in het album gepubliceerd staan, getekend

KIPPEN, VARKENS, KALVEREN WELZIJN EN PRIJS.
LEKKERE KIPPEN 100F.
HALLO TOON, KAN IK EINDELIJ VAN JE KIPPEN KOPEN?
KOM MAAR MEE
KIES MAAR UIT.
OH HARME DIE KIPPEGEZ ZOVEEL OP EEN HOOP, DAT'S NIET MENSELIJK
BEDANKT IK ZAL WEL ERGENS ANDERS MIJN KIPPEN KOPEN
AH NU ZITTEN ZE TOCH AL WAT COMPORTABELER GEEF ME ER MAAR EEN STUK OF DRIE
EINDELIJ WEKEN LATER...
KRR KLONG... KLOP!
ZO, DAT IS DAN 750FR
750FR?
IN DE VEETEELT, NET ALS ELDERS IN DE LANDBOUW TRACHT DE BOER HET RENDEMENT TE VERBETEREN. IN DE MODERNE STALLEN KUNNEN DANK ZIJ DE MODERNE TECHNIEKEN (EEN GOEDE KLIMATISATIE, BETERE GENEESKUNDIGE VERZORGING, ...) OP EENZELFDE OPPERVLAKTE MEER DIEREN GEHOUDEN WORDEN DAN VROEGER. OM TE BELETTEN DAT DE BEWEGINGSRUIMTE VAN DE DIEREN TE BEPERKT WORDT WERDEN NORMEN VASTGELEGD. MOMENTEEL GEBEURT ER ONDERZOEK
OM NA TE GAAN OF DEZE NORMEN HET WELZIJN VAN DE DIEREN VOLDOENDE GARANDEREN. INDIEN UIT DIT ONDERZOEK ZOU BLIJKEN DAT DE NORMEN NIET STRENG GENOEG ZIJN ZAL DE LANDBOUW ZICH MOETEN AANPASSEN. DIT ZAL ECHTER NIET ZONDER GEVOLG ZIJN VOOR DE CONSUMENT ! HIJ ZAL HET BIJKOMEND PRIJSKAARTJE DAT DE KLEINERE STALBEZETTING ZAL MEEBRENGEN MOETEN BETALEN .

HEBJE DE PRENT AL EENS GOED BEKEK VEL ALLEMAAL LAND BOUW PRODUCTEN
ONS VOEDSEL IS ER DE VOORBIJE HONDERD JAAR STERK OP VERBETERD : DE ELKE KWALITEIT, VEE-, MEER AFWISSELING, ELKE DAG VERS
WAAR ZORGEN WIJ LAND- EN TUINBOUWERS VOOR
MAAR... DAT LOOPT NIET ALTIJD VAN EENJEIEN DAGJE. DAT ZIE JE ZELF OP DE VOLGENDE BLADZIJDEN

door niemand minder dan Jeff Broeckx. Ook Geert van Asbroeck, die o.a. nog meegeholpen heeft aan de reeks *Boes* (samen met Marc Verhaegen) en aan *Kitty* (samen met Dirk Stallaert), nam een deel van het tekenwerk voor zijn rekening. In die tijd was Jeff Broeckx zowat de vaste waarde wat reclamestripwerk bij Standaard Uitgeverij betrof. Zo tekende hij toen onder andere de volgende reclamestrips: *Het groene raadsel* (1985), *Chiquita* (1987), *Iveco* (1987) en *Familiehulp* (1989), telkens op een scenario van Marck Meul. Niet verwonderlijk dat deze laatste dan ook instond voor de scenario's van de zes deels educatieve, deels informatieve één-pagina-strips die we terugvinden in *100 jaar boerenbond*. Een tweede belangrijk aspect dat het album zo bijzonder maakt, is de zeldzaamheid ervan. Slechts een tiental exemplaren zijn er ondertussen her en der opgedoken. Deze exemplaren worden dan ook gekoesterd en verlaten slechts zelden hun vaste plekje in de kast van een verzamelaar. Zelfs bij de P.R.-dienst van de *Belgische Boerenbond,* die destijds de strip heeft uitgegeven, kon niemand ons iets vertellen over deze uitgave,

die toch als doel had het imago van de landbouwsector op te krikken. De onbekende stripgags dragen respectievelijk de titels *Land-bouw is zoeken naar evenwicht ; Waar landbouw is, is geen beton; Gewasbescherming is noodzakelijk; Mest is nodig maar teveel bemesten kan gevaarlijk zijn; De klant eist kwaliteit; Kippen, varkens, kalveren… welzijn en prijs.*
Zo mogelijk nog minder bekend, is het feit dat deze zes strips bijna 10 jaar later opnieuw door de *Belgische Boerenbond* werden gebruikt voor publicatie. Ditmaal verschenen de strips, gedeeltelijk gewijzigd doch met behoud van hun originele titel, onder de rubriek *Jeugd krant* van het maandelijks magazine *Levend Land*. Dit blad werd tot enkele jaren geleden gratis verstuurd naar alle leden van de *Landelijke Gilden*, een nationale overkoepelende organisatie van alle plaatselijke verenigingen van landbouwers aangesloten bij de *Belgische Boerenbond*. De eerste twee gags verschenen in het nr 10 van oktober 1999 (jaargang 28), de twee daaropvolgende in het nr 11 van november 1999 (jg 28) en de laatste twee tenslotte in het nr 12 van december 1999 (jg 28). Tot slot nog vermelden voor de volledigheid: *Levend land* verscheen toen in een gemiddelde oplage van 71.582 exemplaren. De kans dat je nu nog een

intact exemplaar van één van deze nummers terugvindt, is waarschijnlijk nog kleiner dan dat je het album zelf tegenkomt, aangezien quasi alle exemplaren van het magazine destijds na het lezen onherroepelijk bij het oud papier belandden... Dat maakt het verzamelen natuurlijk weer extra moeilijk én spannend!

Nieuwigheden mei 2006

RECLAMESTRIPS BIJ KRANTEN, TIJDSCHRIFTEN, ENZ...

P-magazine: het mannenblad P-m had dit jaar een onthullend gesprek met Joyce Van Nimmen, die "nog één keer over seks wil praten". Het resultaat van dit alles viel te bewonderen in P-m 17 van 25 april 2006. Bijzonder interessant allemaal, maar het heeft niet echt veel met reclamestrips te maken, zou je zo op het eerste zicht kunnen zeggen, ware het niet dat dit nummer op twee verschillende manieren aan de man gebracht werd. Ofwel kocht je het magazine tegen de gewone prijs van 2,50 euro, ofwel kocht je het voor 4,95 euro met een exclusief album van *Rooie Oortjes* meegeseald. Wij kozen alvast resoluut voor het unieke volwaardige album! Deze exclusieve strip in kleur en op A4-formaat bevat een selectie van nog niet eerder in album verschenen gags van tal van Rooie Oortjes-tekenaars als Gürsel, Di

Sano, Penn, Carsten, Eugian, Marti en Joker. Dit album draagt het nummer "3" en met recht en reden: een eerste dergelijk Rooie Oortjes-album kon je bemachtigen bij het P-m 30 van 28 juli 2004 en het tweede bij nr 22 van 31 mei 2005. Een unieke reclamestrip dus, des te meer omdat het logo van P-magazine binnenin het album meegedrukt werd.(B)

Met dank aan Rens Kamps, Rob Rijlaarsdam, Johan Van Ransbeeck, Yves Pieters, Willem Gay en Jean-Pierre Legein.

GELEGENHEIDSUITGEVERS

Spice en Space: op de stripbeurs te Deurne wist tekenaar Steven de Rie ons te verrassen met een eerste strip van *Spice en Space*, getiteld *De prikkelburger van Deurne*, dat hij daar ter plaatse aan de man bracht à 3,50•. Bijzonder aan dit album is, dat het scenario geschreven werd door de leerlingen van de 3de graad van 4 scholen uit Deurne-Noord : St.-Godelieve, Immaculata, De Bever en De Kriebel. Uitgever van dit 20 pagina's tellend zwart-wit-verhaal is de stad Antwerpen.
Het boekje heeft een eerste, héél voorzichtige oplage van slechts 500 ex., dus vlug zijn is de boodschap! Zou het boekje echter in een mum van tijd uitgeput blijken, dan zou er een herdruk komen. Voor meer info over Steven de Rie en zijn werk : stevenderie.be.(B)

Stefaan

Stuur ons nieuws!

De reclamestripclub is een zustervereniging van Brabant Strip die zich specialiseert in reclamestrips en alle bijzondere uitgaven. Alle leden zijn ook lid van Brabant Strip.

Nuttige adressen : het hoofdkwartier, zie de hoofding
Het **Nederlands secretariaat** : Patrick van de Kerkhof, Waterhoenhof 8, 5672 VH Nuenen, t.040-2839941
e-mail : De.Reclamestripclub@iae.nl
Wie nieuwtjes inzake reclamestripmateriaal opmerkt, kan deze steeds doorsturen naar :
Stefaan.lezy@advalvas.be

Zo houden we samen deze rubriek zo volledig en zo actueel mogelijk. Ook de moeite waard : onze eigenste reclamestrip-webstek, te vinden op http://home.iae.nl/users/nuenen.

Gelezen Een voor altijd voorbije tijd

Bijna ieder mens heeft een hang naar nostalgie. Een verlangen naar een tijd waarin zogenaamd alles beter was. Maar is dit ook zo? Laten we even de proef op de som nemen en terugkeren naar Notre-Dame-des-Lacs, een hele mondvol voor een landelijk dorpje gelegen in Quebec, omstreeks de jaren twintig. Daar blaast bij de aanvang van het verhaal de plaatselijke winkelier, Felix Ducharme genaamd, zijn laatste adem uit. Zijn weduwe Marie blijft verweesd achter en weet niet zo direct hoe ze de draad van haar leven moet oppakken. Moet ze de winkel opdoeken en terugkeren naar haar geboortedorp, of blijven? Al snel zorgen de dorpsbewoners zelf voor de oplossing, zij kunnen Marie en haar winkel niet missen. Sterker nog, het lijkt alsof hun leven alleen draait om de winkel en de kerk. In de kerk zwaait een plaatsvervangende pastoor de plak. Hij laat een nieuwe wind waaien doorheen het dorpje, wat door diverse parochianen niet direct in dank wordt afgenomen. Hij bekommert zich meer om de plaatselijke heidenen dan om zijn volgzame schaapjes. Maar keren we terug naar Marie. Eenmaal haar keuze gemaakt, neemt ze het roer stevig in handen, al moeten we eerlijk zijn, af en toe speelt haar aangeboren goedheid haar wel eens parten. Rondom Marie gaat het gewone leven zijn gangetje doorheen de seizoenen. We maken kennis met de plaatselijke smid, met de simpele Gaëtan, die al snel een onmisbare hulp blijkt voor Marie. Hij weet feilloos ieder product uit de winkel terug te vinden. En net zoals in ieder dorp zijn er de plaatselijke kwezels, die god hoog in het vaandel dragen, maar zijn geboden ietwat verwaarlozen. Uiteraard raken in een kleine gemeenschap, waar de mensen als het ware op mekaars lip leven, de gemoederen wel eens verhit. Een feestje mondt uit in een fikse vechtpartij. Eens de wonden gelikt, gaat het leven gewoon verder. Loisel en Tripp weten dit alles prachtig te verwoorden in een strip, die uitblinkt door zijn eenvoud maar die weet te beroeren. Klasse, wat zeg ik grootse klasse. WILLEM

Magasin General 1: Marie
Loisel & Trip
Uitgeverij Casterman, hc 14,95.

Balloon Books (Mezzanine)

Jommeke 59: *De Kuko-eieren,* tek & scen: Jef Nijs, sc 4,20, kleur, genre: humor/avontuur. Herdruk.

Jommeke 84: *De plank van Jan Haring,* tek & scen: Jef Nijs, sc 4,20, kleur, genre: humor/avontuur. Herdruk.

Jommeke 92: *Het Aards Paradijs*, tek & scen: Jef Nijs, sc 4,20, kleur, genre: humor/avontuur. Herdruk.

Jommeke 95: *Melanie,* tek & scen: Jef Nijs, sc 4,20, kleur, genre: humor/avontuur. Herdruk.

Jommeke 109: *Guitenstreken,* tek & scen: Jef Nijs, sc 4,20, kleur, genre: humor/avontuur. Herdruk.

Jommeke 137: *Apen te koop,* tek & scen: Jef Nijs, sc 4,20, kleur, genre: humor/avontuur. Herdruk.

Jommeke 142: *De documenten van Langneus,* tek & scen: Jef Nijs, sc 4,20, kleur, genre: humor/avontuur. Herdruk.

Sabbatini 2: *De Codex Robotica,* tek: Thomas Du Caju & scen: Luc Morjaeu, sc 4,50, kleur, genre: thriller. In een Romeins klooster wordt een geheim laboratorium ontdekt van Leonardo Da Vinci. Bijna gelijktijdig wordt zijn mysterieuze voor echt verklaarde Codex Robotica verkocht. Sabbatini krijgt de opdracht van zijn organisatie om de codex op te sporen.

Boumaar

De Wereldreis van Bulletje en Boonestaak 30: *Roodkapje, Nero en de Boze Wolf*, tek: Georges van Raem-donck & scen: A.M. de Jong, sc 7,95, zwart-wit, genre avontuur.

De Wereldreis van Bulletje en Boonestaak 31: *Ouwe Hein in China*, tek: Georges van Raemdonck & scen: A.M. de Jong, sc 7,95, zwart-wit, genre avontuur.

De Wereldreis van Bulletje en Boonestaak 32: *Kamperen in Californië,* Georges van Raemdonck & scen: A.M. de Jong, sc 7,95, zwart-wit, genre: avontuur. Oubollige verhalen die verschenen in de krant omstreeks 1932-1933.

Brabantstrip vzw

Collectie Fenix 35: de avonturen van Simon De Danser 1: *De rede der verloren schepen,* tek: Sirius & scen: Daniel Jansens, sc 9,00, zwart-wit, genre: avontuur. Dit verhaal verscheen in Robbedoes nr 1699 van 1970 tot nr 1713 van 1971. Het verschijnt voor het eerst in album in het Nederlands.

Collectie Fenix 36: De fratsen van Jan Heibel 10: *De heksenketel,* tek & scen: Hurey, sc 9,00, zwart-wit, genre: humor. Dit verhaal verscheen nooit eerder in album. Het verhaal verscheen in 1974 in het weekblad 't Kapoentje vanaf nr 10 tot nr 48.

Brussels Parlement

Clara zet zich in: *Democratie op school,* tek & scen: André Moons, sc gratis aan te vragen bij het Brussels Parlement, kleur, genre: informatief. Met dubbele cover. Het album bevat zowel de Nederlandstalige als Franstalige versie. Op een ontspannende manier maakt men kennis met wat leeft in het Brussels Gewest, en met wat het Brusselse parlement verwezenlijkt.

Casterman

Angel Fire: tek Steve Parkhouse & scen: Chris Blythe, hc 15,75, kleur, genre: thriller. In ruil voor Angel Fire, een peperdure drug, knappen John en zijn vriend Zee allerlei dubieuze zaakjes op voor hun baas.

De reizen van Alex: *De Vikingen,* tek Lenaerts & scen: J. Martin, sc 6,50, kleur, genre: educatief. Is geen strip, maar tekst afgewisseld met prenten over de Viking-samenleving.

Magasin General: *Marie,* tek & scen: Régis Loisel & Jean-Louis Tripp, hc 14,95, kleur & zwart-wit, genre: striproman. Eerste deel van een drieluik. Marie wiens man is overleden, is de beheerder van dorpswinkel Magasin General. in Notre-Dame-du-Lac in Quebec. Ze probeert zo goed mogelijk haar mans levenswerk verder te zetten.

Dracula 1: *Vlad de spietser,* tek: Hermann & scen: Yves H., sc 7,95, kleur, genre: historisch verhaal. Verscheen eerder in hc.

Casterman Jungle

Ice Age 1, stripbewerking door Greg Newman, sc 5,25, kleur, genre: verstripte animatie. Strip gebaseerd op de gelijknamige film.

Stupid Invaders 1, Studio Xilam, tek: Blaster & scen: Olivier Jean-Marie, sc

5,25, kleur, genre: verstripte animatie. Gebaseerd op de Franse reeks "Les Zinzins de l'espace".

Deurne-Noord

De avonturen van Spice en Space: *De prikkelburger van Deurne,* tek: Steven De Rie & scen: diverse scenaristen, sc 3,50, zwart-wit, genre: humor avontuur. Dit stripverhaal is ontstaan uit de samenwerking tussen 4 basisscholen uit Deurne-Noord. De leerlingen van de 3e graad uit St.Godelieve en Immaculata, De Bever en De Kriebel schreven samen het scenario. De workshops werden begeleid door striptekenaar Steven De Rie. Via dit stripverhaal zie je Deurne-Noord door de ogen van de kinderen en van Steven De Rie. Meer info: stevenderie.be

De Boemerang

Rooie Oortjes 31: tek & scen: Gürsel, sc 4,95, kleur, genre: erotische humor. Komt er dan nooit een einde aan dit tot de laatste druppel uitgemolken thema. Druppel en uitgemolken wel figuurlijk te verstaan, niet letterlijk.

Dupuis

Agent 212: *Lach 'ns naar het vogeltje,* tek: Daniel Kox & scen: Raoul Cauvin, sc 5,25, kleur, genre: humor. Al doet deze agent nog zo zijn uiterste best, voor zijn commissaris blijft hij in diens ogen een eeuwige pest.

Impressie(s) Dupuis: Geheimen: *De Schimmenwals 1,* tek: Ruben Pellejero & scen: Florent Germaine & Frank Giroud, sc 7,50, kleur, genre: striproman. Tristan een begenadigd schilder, met een gezichtmisvorming, verdiend omwille van zijn slecht verkopende werk, zijn kostje als slager. Zijn zorgvuldig opgebouwd wereldje gaat aan het wankelen als hij Mathilde ontmoet

Vrije Vlucht Dupuis: De woesteling 2, tek & scen: Baru, hc 13,50, kleur, genre: avontuur. Een verhaal over een jonge man die er alles voor over heeft om uit zijn milieu te ontsnappen. Hij woont in een achterstandswijk en via zijn vuisten bereikt hij de top in de bokssport. Maar niet alles loopt zoals hij wil.

Glénat

Alice 19th 4: tek & scen: Yuu Watasee, sc met stofomslag 6,95, zwart-wit, genre: manga.

Alice 19th 5: tek & scen: Yuu Watasee, sc met stofomslag 6,95, zwart-wit, genre: manga.

De orde van Cicero 2: *Opening van het vooronderzoek,* tek: Malka & scen: Gillon, hc 14,50, kleur, genre: avontuur.

De zwarte loge: De expert 3: *De schaduw van de opperbevelhebber,* tek: Brada & scen: Giroud, hc 13,50, kleur, genre: hedendaags met historische inslag. Op een schilderij uit 1477, dat echt is bevonden, bevindt zich een detail dat zich afspeelt na de dood van de schilder. Alle hedendaagse personen die te maken krijgen met het schilderij lopen gevaar.

Dragonball 62: *Twee worden één,* tek & scen: Akira Toriyama, sc 2,95, zwart-wit, genre: manga.

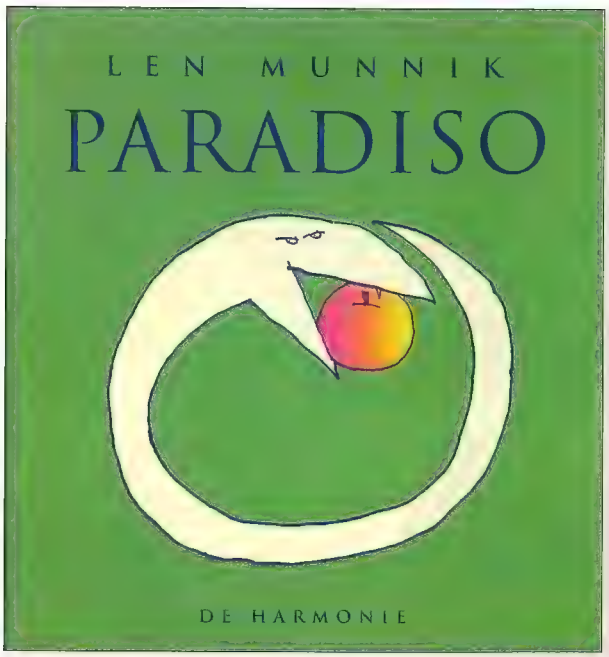

Gelezen Nou, Nou, Nou...

Met Paradiso steekt uitgeverij De Harmonie zijn nek heel ver uit. Het is niet direct het album waarop het grote publiek zit te wachten en ook een moeilijk te catalogeren album. Is dit nu een strip of is het een woordloze doorlopende cartoon? Op amper twee, inderdaad twee luttele minuten, doorblader je het geheel. Niet erg, ware het niet dat je hiervoor wel 14,90 euro moet neertellen, wat vele lezers waarschijnlijk niet willen of zullen spenderen. Toch is Munniks idee niet slecht. Hij brengt een herziene uitgave van het scheppingsverhaal, gebaseerd op een wereld waarin Eva en Adam en het gros der dieren samenleeft in peis en vree in het paradijs. Adam en Eva beminnen elkaar in een perfecte harmonie. Niets kan hen deren. Niets? Alles zit snor tot de ons welbekende onruststoker, de slang, ons duo een andere wereld voorstelt. Een wereld van overdadig eten, ontbossing, rijke oogsten, grote wegen die alle landen doorkruisen en enorme onleefbare steden. Adam ziet dit toekomstbeeld niet zitten en met enkele vakkundige zeemansknopen draait hij de slang omheen een boomtak. Hoe het dan toch zover is kunnen komen met onze hedendaagse wereld, is nog steeds een raadsel. Gelukkig hebben Adam en Eva geen flauw idee wat hun nazaten te wachten staat, waardoor ze nog vrij en onbekommerd in elkaar kunnen opgaan. Len Munnik is een tekenaar die met slechts een paar lijnen heel wat in beeld weet te brengen. Hij weet het geheel op een overtuigende geestige manier over te brengen, maar of dit voldoende is om de potentiële koper te overtuigen? Het boek start als een F16, die plots tegen hoge snelheid motorproblemen krijgt. De piloot heeft één geruststelling, hij weet dat hij voor bijna honderd procent kan rekenen op zijn schietstoel en veilig zal landen. Len Munniks boek heeft geen schietstoel, en een ervaren piloot – lees auteur – als Munnik zou toch moeten weten dat hij met dit boek onvermijdelijk zal crashen. Jammer, want Munnik had beter verdiend als debuut.

WILLEM

Paradiso
Len Munnik
Uitgeverij De Harmonie, hc 14,90.

Gelezen Wauw!!!

"*Je gaat toch weer niet zo een dom prentenboekje lezen!*" riep mijn vrouw me met een zweem van sarcasme toe terwijl ik me net wilde nestelen in mijn favoriete bruinlederen leeszetel met een 'dom prentenboekje'. In mijn meer normale momenten zet ik dan mijn dovemansoren op en laat me helemaal meeslepen in het verhaal dat zich voor mijn ogen afspeelt. Deze keer echter, toverde ik een vervaarlijke grijns op mijn gezicht, haalde een cd uit het te lezen stripboek en liep met een ongekende *coolness* naar onze cd-speler toe. Na 30 seconden geknoei – die verdomde technologische vooruitgang is niet echt aan mij besteed – kreeg ik de cd aan de zingende praat en zag ik mijn vrouw lichtjes mee wiegen op de tonen van Nederlandstalige klassiekers als *Malle Babbe*, *Is Dit Alles?* en *Meisjes*. Ik kon met een gerust hart mijn *stripboekkie* openslaan en de verstripte versies van de Nederlandstalige liedjes tot mij laten komen. Het idee van initiatiefnemers en bekende tekenaars Gerrit De Jager (o.a. De familie Doorzon) en Jean-Marc Van Tol (Fokke en Sukke) om 14 toptekenaars een lied te laten verstrippen en zo tot een uniek en lovenswaardig project te komen, kon van bij de start van mijn lezing op goedkeurend gemompel rekenen. Goedkeurend gemompel dat na verdere bestudering helemaal omsloeg naar bewondering en mij – en mijn dansende wederhelft - helemaal kon overtuigen. De tekenaars die meewerkten, zijn dan ook niet van de minste. Een paar namen om deze stelling te ondersteunen, geef ik dan ook met veel plezier mee: Dick Matena, Peter Pontiac, Hanco Kolk, Erik kriek, Mark Retera, Joost Swarte,... kortom het kruim van de Nederlandse stripwereld verzameld in één stripboek! Meer dan dat blijkt de kruisbestuiving van beeldverhaal en muziek een meer dan perfect huwelijk met enkele verrassende verstrippingen als kers op de taart. Daarbij denk ik aan de bijdrage van Hanco Kolk- een eerbetoon aan zijn grootvader – die met een knappe mengeling van foto en strip het nummer *Voor ik vergeet* van Spinvis verstript of de knappe visuele weergave van *Moordenaar* (Osdorp Posse) door Typex. Ach, eigenlijk staan er geen zwakke bijdrages in deze strip in elpeeformaat. *Strips in Stereo* zal een onmisbaar en uniek boek zijn in je bibliotheek. Mijn nog steeds dansende vrouw zal dit met veel plezier beamen! KURT

Strips in Stereo
Diverse tekenaars
Uitgeverij De Harmonie, 29,50 euro

Grafica: DNA 3: Onthullingen, tek: Rocco & scen: Makyo & Toldac, hc 13,50, kleur, genre: thriller. Einde van de eerste cyclus. Alex, een man met een uitzonderlijke bloedgroep, achterhaalt aan wie hij zijn bestaan en zijn uitzonderlijke eigenschappen te danken heeft. Maar eer het zover is loopt hij meermaals kans om vermoord te worden.

I.N.R.I: De geheime driehoek 3: *Het graf in het Oosten,* tek: Pierre Wachs & Denis Falque & scen: Didier Convard, hc 13,50, kleur, genre: katholic. In dit hedendaags verhaal, afgewisseld met historische terugblikken speelt de ring van Kardinaal Montespa een grote rol. En net op het ogenblik van de verkiezing van een nieuwe paus is er de wederopstanding van Christus.

Say hello to Black Jack 4: *Kronieken van de intensive care van neonatologie (2),* tek & scen: Syuho Sato, sc met stofomslag 6,95, kleur & zwart-wit, genre: manga. Saito is een jonge stagearts in een groot ziekenhuis. Meer dan eens laat hij zich meeslepen door zijn gevoelens. Waardoor hij niet alleen in botsing komt met zijn oversten maar ook met patiënten en hun familie.

Graton Editeur

Michel Vaillant 33: *De razende schim,* tek & scen: Jean Graton, sc 5,25, kleur, genre: autosport. Herdruk.

Leidse Stripshop & Stichting Beeld voor Beeld

Unheimisch: *Flarden van den grooten oorlog,* tek: Rob van Zanten & teksten: Bram Vermeulen, Erich Maria Remarque, Friedrich Niertsche en anderen, sc 19,95, zwart-wit, genre: WOI. Is geen strip, maar bevat tekeningen, indrukken en overpeinzingen gebaseerd op de eerste wereldoorlog. Links tekst, rechts paginagrote tekening van Rob van Zanten.

Het Stripschap

Stripnieuws: *Tijdschrift voor striplief-hebbers,* april 2006, jaargang 4, nummer 2, diverse tekenaars & scenaristen, sc 4,95, kleur & zwart-wit, genre: strips & informatief. Bevat info over Jan Bosschaert, Gerard Leever, René Follet, Arthur Berckmans, aangevuld met info, recensies en strips.

Libripress

Penthouse Comix 74: diverse tekenaars & scenaristen, sc België 4,69, Nederland 4,50, diverse tekenaars & scenaristen, gedeeltelijk kleur & gedeeltelijk zwart-wit, genre: erotiek.

Oog & Blik

Dit en Dat: tek & scen: Aart Clerkx, sc 4,95, zwart-wit, genre: smallpress. De terugkeer van Aart in de stripwereld. Het verhaal start mooi, maar na een onderbreking door een pornoversie van Blootkapje zakt het verhaal als een pudding in elkaar, en eindigt in oeverloos gezwam en geleuter.

Een knettergek avontuur van Sigmund Freud: *Een hondenleven,* tek & scen: Manu Larcenet, hc 13,50, kleur, genre: humor/avontuur. De beroemde psychiater Sigmund Freud is het mondaine leven in Wenen beu. Hij gaat hierdoor samen met zijn knecht nieuwe uitdagingen aan. Ze gaan zich verdiepen in de Amerikaanse cultuur, voor zover Amerikanen cultuur bezitten uiteraard.

Favole 1: *Stenen tranen,* tek & scen: Victoria Francés, hc met stofomslag 15,00, kleur & zwart-wit, genre: gothic. Is een reis door drie steden Verona, Venetië en Genua en vormt een verhaal vol dreiging en melancholie.

Sanoma Uitgevers

Disney Filmstrip: The Wild, diverse tekenaars & scenaristen, sc 4,50, kleur, genre: verstripte animatie. Gebaseerd op de gelijknamige film.

Sherpa-Oog & Blik

Collectie Baudoin: De reis, tek & scen: Edmond Baudoin, hc 24,95, zwart-wit, genre: Europese manga. Herdruk, de eerste Nederlandse uitgave van *De Reis* verscheen in 1996 bij uitgeverij *Sherpa*. Album met wikkel, met als opdruk: Eerste Europese manga. Prijs voor Beste scenario (Angoulême 1997)

Collectie Baudoin: De vier stromen, tek: Edmond Baudoin naar een scenario van Fred Vargas, hc 24,95, luxe in beperkte oplage en met zeefdruk 39,95, zwart-wit, genre: politie. Album met wikkel, met als opdruk: Politieroman van Fred Vargas. Prijs voor Beste Scenario (Angoulême 2001)

Silvester

Eugéne 2: *Zwaar weer,* tek & scen: Jan Dirk Barreveld, sc 7,50, kleur, genre: humor. Dit album bevat stroken die van oktober 2002 t/m december 2004 verschenen in *Metro, Myx Stripmagazine, KidsWeek* en *Veronica Magazine*. Imprint 2005. Eugéne is een tobber van het zuiverste water, die zich tevergeefs probeert staande te houden in een zich snel ontwikkelende wereld.

Kinky & Cosy: *Al dan niet binnen of buiten,* tek & scen: Nix, sc 7,50, kleur, genre: humor. Imprint december 2005. De stroken in dit album verschenen eerder in Algemeen Dagblad, Lokaal en Myx Stripmagazine. Twee prettig gestoorde zussen zetten de stripwereld op zijn kop.

Myx Stripmagazine: nummer 1, vierde jaargang, februari 2006, diverse tekenaars & scenaristen, sc 5,95, kleur & zwart-wit, genre: strips & informatief.

Myx Stripmagazine: nummer 2, vierde jaargang, maart 2006, diverse tekenaars & scenaristen, sc 5,95, kleur & zwart-wit, genre: strips & informatief.

Standaard uitgeverij

Classix 2: *Ben Hur,* tek: Luc De Maeyer & scen: Ivan Claeys, naar Lew Wallace, sc 4,99, kleur, genre: verstripte literatuur.

De avonturen van Urbanus 117: *Tien kleine nonkeltjes,* tek: Linthout & scen: Linthout & Urbanus, assistentie: Steven De Rie, sc 4,25, kleur, genre: humor. Wanneer Juffrouw Pussy een geheimzinnig telefoontje krijgt, meent Eufrasie die stiekem meeluistert de stem van overleden nonkel Fillemon te herkennen. Als Juf Pussy plots op cruise vertrekt volgt de familie Urbanus haar op de voet. Blijkt dat er op het schip meer dan één nonkel Filemon vertoeft.

De grappen van Lambik 6: diverse tekenaars & scenaristen naar Willy Vandersteen, sc 3,99, kleur, genre: humor. Lambik waant zich de nummer één in stripland, hij zweeft meer dan eens boven de grond. Maar het onzacht landen in de werkelijkheid valt hem niet mee.

De Rode Ridder trilogie: tek: Claus & scen: Martin Lodewijk, hc groot formaat 100,00, zwart-wit, genre: ridderstrip. Bevat drie verhalen 1: De grot van de beer/ 2: De blauwe heks/ 3: De Judasgraal. Deze trilogie van de Rode Ridder werd gerealiseerd in opdracht van de *Stichting Oost Nederlandse Stripboekenbeurs* ter gelegenheid van de 9e stripboekenbeurs in Zwolle op 17 april 2006. Deze luxe-editie met de eerste drie verhalen van het nieuwe duo Martin Lodewijk en Claus verscheen in een oplage van 350 exemplaren, genummerd van 1 tot en met 350. De 15 auteurs- en uitgeversexemplaren werden genummerd van A tot en met O.

Getekend Marc de Bel 5: De Kriegels: *Operatie Kriegel,* tek: Steven Dhondt & scen & lay-out: Ivan Adriaenssens, naar het boek van Marc de Bel, sc 4,60, kleur, genre: avontuur. Wanneer twee van de drie zusjes Kriegel ontvoerd worden laat Fien, de ontsnapte zus dit uiteraard niet op zijn beloop. Wee de snoodaards die de zusjes Kriegel scheiden, hun lot zal verschrikkelijk zijn.

Megastripboek 2006: diverse tekenaars & scenaristen, sc 8,95, kleur, genre: verzamelalbum. Tien volledige verhalen gebundeld voor een spotprijs.

Wacht eens even 10: *Een krot van een kot,* tek: Swerts & Vanas & scen: Hec Leemans, sc 4,50, kleur, genre: humor/avontuur. Met als extra los meegeleverd een poster van de helden uit de strip. Het huis van onze vrienden wordt onbewoonbaar verklaard. Ze besluiten tot renovatie over te gaan, en huren een camper als voorlopige woonst. Bij aanvang der werken blijkt hun woonst gekraakt. Wat nu gedaan.

Stichting Rotown Magic

Zone 5300, jaargang 13, nr 1, voorjaar 2006, diverse tekenaars & scenaristen, sc 5,75, kleur & zwart-wit, genre: strips en informatief. Bevat strips, cultuur & curiosia.

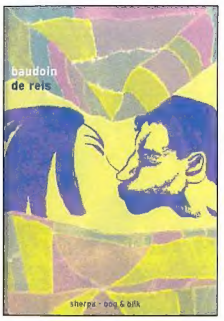

Gelezen Een vakman

Af en toe heeft een mens eens zin om gewoonweg iets leuks te lezen. Dan spreken we uiteraard niet over de zoveelste strip die iedere recensent hemelhoog prijst. We hebben het hier gewoon over de tijdloze humorstrip, mooi opgebouwd omheen een figuur, met als afsluiter van de gag een leuke pointe. Het 25ste Agent 212 album is er zo eentje. Hoe Cauvin, die als scenarist meestal onder vuur ligt, deze reeks nog steeds leuk weet te brengen, is een waar raadsel. De gags weten nog steeds te bekoren, ogen nog steeds fris. Daar is uiteraard het tekenwerk van Daniel Kox niet vreemd aan. Hij weet de rondbuikige Agent 212 uit te beelden in de meest vreemde situaties. Hij tekent geen overbodige decors, wat helemaal niet storend werkt. Alle aandacht wordt immers getrokken naar deze uitmuntende dienstklopper met zijn enorme kokkerd van een neus. Agent 212 blijft gewoon leuk, meer dan eens delft hij het onderspit, maar het lijkt alsof het hem niet kan deren. Hij klopt het stof van zijn uniform, kijkt even om zich heen, veegt het woedeschuim van de lippen en gaat hierna weer goedgeluimd op pad om de foutparkeerders, schuinsmarcheerders en dronkenlappen onversaagd op de bon te slingeren. Kan niets hem dan deren? Toch wel, eens zijn schoonmoeder opduikt gaat zijn hartslag sneller slaan, worden zijn ogen glazig en loopt zijn temperatuur op tot het kookpunt. Gelukkig is er dan zijn eega die hem door dik en dun steunt. Net als Kiki zijn nieuwste aanwinst, een hondje, dat als er een sterke wind waait amper buiten kan komen. Groot is de vreugde van Agent 212 als het mormel schoonmama eens flink in de handen bijt. Vanaf dit moment zijn Agent 212 en Kiki de beste maatjes door dik en dun. Onze agent weet zich steeds te drukken, zelfs tijdens een training voor het politie-interventieteam drijft hij zijn trainer, nochtans een keiharde jongen, tot wanhoop. Sterker nog, al snel wordt de training opgeschort na hospitalisatie van de instructeur. Wie een halfuurtje wil genieten van pretentieloze humor laat Agent 212 best niet links liggen. WILLEM

Agent 212 nr 25: Lach 'ns naar het vogeltje
Daniel Kox & Raoul Cauvin
Uitgeverij Dupuis, sc 5,25

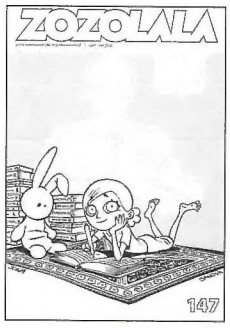

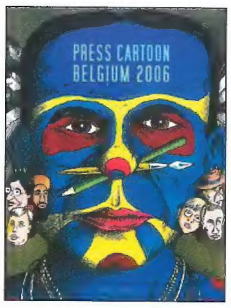

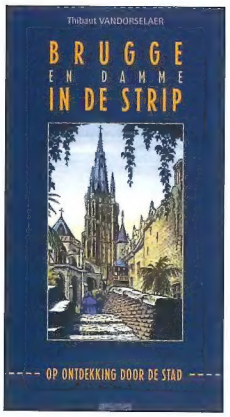

Gelezen Buiten de lijntjes kleuren

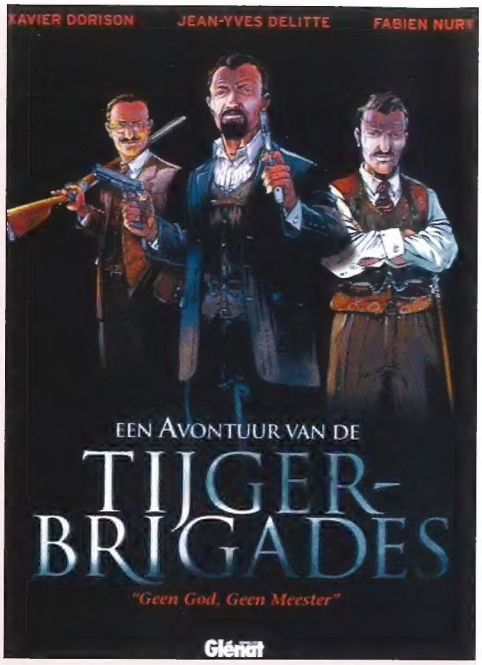

Eerst even de voorgeschiedenis schetsen van dit album: *Geen God, Geen Meester* is een prequel – de verstripte proloog als het ware - van een binnenkort te verschijnen Franse film, die op zijn beurt gebaseerd is op een populaire Franse tv-reeks. U volgt ongetwijfeld nog. De Tijgerbrigades waren een speciale politieafdeling – opgericht in het begin van de 20ste eeuw door de toenmalig minister van Binnenlandse Zaken Georges Clemenceau – om de strijd aan te binden tegen de nooit geziene, gewelddadige misdaadgolf in Frankrijk. Na deze verhelderende uitleg kunnen we de lezer met een gerust hart met het verhaal laten kennis maken. We schrijven herfst 1911. Terwijl hoofdcommissaris Faivre de puike prestaties van zijn Mobiele Brigades prijst bij de pers, begaat de bekende anarchist Jules Bonnot zijn eerste misdaad. Hij heeft juist Platano gedood, een boef die bij onze geüniformeerde vrienden meer dan bekend is. Door het spoor van de toekomstige baas van de bloedige *Bende van Bonnot* te volgen, zullen de onverschrokken helden van het kersverse elitekorps een complot moeten verijdelen. Dat elitekorps doet dat zoveel mogelijk volgens het boekje – net zoals wij onze belastingsbrief invullen – maar in sommige penibele situaties durven ze ook wel eens buiten de lijntjes te kleuren – net zoals wij onze belastingsbrief invullen. Ze kunnen zo wel eens tegen de spreekwoordelijke lamp lopen (net zoals wijzelf, de buiten de lijntjes kleurende belastingbriefschrijvers). Een lekker, goed onderbouwd verhaal mag je verwachten dat je het best ook meteen een tweede lezing gunt; kwestie van het hele verhaal tot in de puntjes te begrijpen. Xavier Dorison en Fabien Nury, misschien ook wel bekend als gezamenlijk schrijversduo van W.E.S.T., leveren ook hier een bijwijlen explosief en inventief avontuur van een stel helden met een ranzig randje. Tekenaar Jean-Yves Delitte leverde dan weer een meer dan redelijke prestatie af die het sterke scenariowerk van de reeds vernoemde heren geen afbreuk doet. Enige moeilijkheid hierin – maar dat kan dan weer meer aan mijn achteruitgaande ogen liggen – waren de niet zo gedifferentieerde hoofden van de hoofdpersonages wat af en toe wel eens voor wat verwarring zorgde om het verhaal op een deftige manier te volgen. Het vervolg op deze one-shot is binnenkort te zien in de filmzaal. KURT

Een avontuur van de Tijgerbrigades 1: "Geen God, Geen Meester"
Delitte Jean-Yves / Dorison Xavier / Nury Fabien
Uitgeverij Glénat, 14,50 euro

Stichting uitgeverij Stripschrift

Stripschrift nr 375, jaargang 38, nr 2, april 2006, sc 6,50, kleur, genre: informatief. Bevat info over: Pieter Geenen, Erwin Suvaal, De wraak van Arn, heruitgave van een stripklassieker, aangevuld met actualiteit en recensies. Met als extra, los bijgevoegd: 25 jaar De Familie Doorzon. 32 Pagina's met de beste afleveringen van 1980 t/m 2005 en het grote Gerrit De Jager-interview.

Stichting Zet-El

Zozolala 147, gratis tweemaandelijks stripinformatieblad, april/mei 2006, sc, zwart-wit, genre: informatief. Bevat info over Marzena Sowa & Sylvain Savoia (Marzi) en Thierry Robin (Koblenz), aangevuld met actualiteit en recensies. Bevat een kortverhaal (strip) van Simon Spruyt.

Talent

Arkeod 1: *Lapsit ex illis,* tek: Mitric & scen: Cady, sc 7,95, kleur, genre: sciencefiction. Verscheen eerder in hc.

Collectie 500: 241: De Phaeton 9: *De Abysseense koningin,* tek: Fino & scen: Plongeon, sc 7,95, kleur, genre: fantasy. Verscheen eerder in hc.

Collectie 500: nr 244: De Krijgsheren 6: *De meesters van Kelhin,* sc 7,95, kleur, genre: fantasy. Verscheen eerder in hc.

Collectie 500: nr 245: De Krijgsheren 7: *Het juk van de schande,* sc 7,95, kleur, genre: fantasy. Verscheen eerder in hc.

Yiu 2: *De belofte,* tek & scen: Téhy, Guenet, Renéaume, J.M. Vee, sc 7,95, kleur, genre:sciencefiction. Verscheen eerder in hc.

Milana & Orlof 2: *Proefkonijnen,* tek & scen: Djian & Rouan, sc 7,95, kleur, genre: sciencefiction. Verscheen eerder in hc.

Talent Fonds Blitz

Collectie Millennium 98: Witness 4 deel 2: *Icoon zonder geheugen,* tek: Chrys Millien & scen: Erik Arnoux, sc 8,00, kleur, genre: sciencefiction.

Collectie Millennium 99: De gesel Gods 5: *Dei ex machina,* tek: Aleksa Gajic & scen: Valérie Mangin, naar een idee van Denis Bajram, sc 8,00, kleur, genre: sciencefiction. Beide albums verschenen eerder in hc.

Uitgeverij L

Eclips: nummer 2, voorjaar 2006, sc gratis bij diverse stripspeciaalzaken, genre: informatief. Met dubbele cover, ene zijde van het blad gaat over de stripauteurs van uitgeverij L, andere zijde van het blad bundelt Reisgids naar het onbekende (Luitingh Fantasy)

Van Halewijck

Press Cartoon Belgium 2006, diverse cartoonisten, sc 12,50, kleur & zwart-wit, genre: cartoons. Bevat de beste cartoons uit de Belgische pers van het jaar 2005.

Versant Sud

Brugge en Damme in de strip: *Op ontdekking door de stad,* samenstelling Thibaut Vandorselaer, sc 18,00, kleur & zwart-wit, genre: wandelgids. Verscheen reeds in 2005, maar door ons onbekende omstandigheden pas verdeeld in april in de stripspeciaalzaken. Is geen strip, maar biedt aan de hand van zestig haltes een toeristische kijk op Brugge en Damme.

Gitschotellei 88
2600 Berchem
tel: 03/236.25.40

openingsuren:
Ma – Vrij: 12u – 18u
zat: 10u – 18u

De stripspeciaalzaak waar beweging in zit!!

- Zeer ruim aanbod aan nieuwe strips
- 20% korting op alle nieuwe strips (inclusief luxe-edities) met onze klantenkaart.
- Maandelijks signeersessies met tekenaars uit binnen- en buitenland
- Verzorgd antiquariaat aan betaalbare prijzen
- Groot aanbod aan 2de hands strips aan de beste prijzen.
- Uitgaven in eigen beheer: op regelmatige basis brengen wij in samenwerking met striptekenaars en hun uitgevers producten in een kleine oplage uit.
  Voor meer info i.v.m. onze eigen uitgaven neem een kijkje op volgend adres: http://www.stripwinkelalex.com/uitgaven.html

Gratis exclusieve wikkels in een genummerde en gesigneerde oplage bij aankoop van een stripalbum.
- Wayne Shelton 5 (Denayer) – maart 06 – 5.25 •
- Caroline Baldwin 10 (Taymans) – 1 april 06 –5.25 •
- Suske en Wiske 291 (Morjaeu) – mei 06 –3.99 •
- Voorbij de steen 4 (Ken Broeders) – juni 06 –7.50 •
- Vlad 7 (Griffo) – 7 juni 06 –5.25 •
- Marilyn Monroe (Kas) – 17 juni 06 –5.95 •
- De Mysteries van Osiris (Roels) - oktober 06 - 10.50 •

Collectie Deluxe: luxe editie met linnen rug, nieuwe cover en mini-portfolio met 4 exclusieve prenten.
- India Dreams 4 (J.F. Charles) – maart 06 – 49.95 •
- Alfa 9 (Jigounov) – juni 06 – 49.95 •

In samenwerking met uitgeverij Arboris gerealiseerde hardcovers van door hen uitsluitend in softcover uitgegeven reeksen.
- Konvooi: De jeugdjaren van Navïs – 125 ex. – 18.95 •
- Voorbij de steen 4 – 200 ex waarvan 125 ex. met schetskatern* - 21.95 • / zonder 19.95 • - juni 06
- Alzéor Mondraggo 3 – 200 ex waarvan 125 ex. met schetskatern* – 21.95 • / zonder 19.95 • - 17 juni 06
  *enkel voor leden van de L.E.Club

- Limited Edition Club (L.E.C): Een door ons opgerichte club waarbij de leden in ruil voor een jaarlijkse ledenbijdrage genieten van tal van voordelen. Gratis prenten bij aankoop van bepaalde strips, originele en exclusieve clubuitgaven, kortingen en/of andere voordelen op uitgaven in eigen beheer.
  Voor meer info neem een kijkje op volgend adres: http://www.stripwinkelalex.com/leclub.html

www.collectioneur.nl

Dé site voor het uitbreiden van uw verzameling stripboeken.

Eenvoudig & doelmatig

UITGEVERIJ SHERPA PRESENTEERT:

Ontmoetingen bij nacht en ontij

Stripjaar 2006
door Geert De Weyer

Alweer de *tiende* editie van het meest complete overzicht van het strip-gebeuren. Met tientallen interviews, achtergronden en overzichten, voor wie op de hoogte wil blijven van de ontwikkelingen in de vaderlandse en internationale stripwereld.
Met een voorkant van Jan Bosschaert en Floor de Goede.

156 pagina's zwartwit, op vierkant formaat, prijs € 19,95

P.S. Deze uitgave bevat geen Servicegids. Volgend jaar verschijnt weer een complete editie, geheel in kleur, mét bijgewerkte adressengids.

StripPersPrijs 2006
Jaarprijs van de Vlaamse en Nederlandse stripcritici

De SripPersPrijs wordt op de Stripdagen Haarlem bekendgemaakt en uitgereikt, voor de beste strips van het afgelopen jaar in de categorieën literair/alternatief en traditioneel/populair.

Afspraak (o.v.) zondagmiddag 4 juni om 13:00 uur op het podium.

De StripPersPrijs 2005 werd vorig jaar uitgereikt aan Craig Thompson (voor *Een deken van sneeuw*) en Georges Abolin & Olivier Pont (voor *Over de grenzen van de tijd...*)

KOM OP 3 EN 4 JUNI NAAR DE STRIPDAGEN HAARLEM
SHERPA IS AANWEZIG OP DE UITGEVERSBEURS (FRANKESTRAAT 37)

Nacht en Ontij
door Erik Wielaert

Hi-ha-horror van Neerlands jongste grootmeester van het esthetisch griezelen. Korte pareltjes voor alle liefhebbers van schattige nachtmerries.
104 pagina's zwartwit,
prijs € 14,95

Nabije Ontmoetingen met de Vleermuisman (Close encounters of the Bat Kind)
door Vlerq, Peter Pontiac, Marcel Ruijters, Mark Hendriks, Lian Ong, Bert van der Meij e.a.

De onvermoede kanten van de man met de cape, in beeld gebracht door het puikje van de Nederlandse underground.
96 pagina's zwartwit, prijs € 14,95

MAAR DAN!
RINKEL DE RINKEL!
ZOEF ZOEF ZOEF
NABIJE ONTMOETINGEN VAN DE VLEERMUISORDE
CLOSE ENCOUNTERS OF THE BAT KIND
HOE?
STIK!
EEN ANDERE VLEER-MUISMAN!
Piep
VIA DEZE ARME SLOEBER WAS HET MAKKELIJK EEN VAN JE FREAK-TRAWANTEN TE LATEN TOEHAPPEN! IK HOEFDE SLECHTS HET SPOOR TE VOLGEN..
KRIJG IK NOU MN KOPPIE SOEP, ...?
VAN DIT PERSPEKTIEF KLOPT DUIDELIJK GEEN REET!
4

Verschijning: begin juni. Verspreiding: Pinceel Stripdistributie (B) en Strips in Voorraad (NL). Lees de previews op **www.sherpa.nu**